PRZEPISY Z ZAKRESU PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

WYDAWNICTWO POD NADZOREM MINISTERSTWA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Zeszyt 12 Warszawa 1947 r.

ŁOWIECTWO, RYBOŁÓWSTWO I OCHRONA PRZYRODY

TREŚĆ ZESZYTU:

OBJAŚNIENIA:

W zeszycie niniejszym zamieszczono przepisy ogólnokrajowego prawa łowieckiego i rybackiego oraz przepisy, dotyczące ochrony przyrody. Pominięto przytym postanowienia ustawy wodnej, dotyczące rybołówstwa, ze względu na zamierzone wydanie w jednym z najbliższych zeszytów całości prawa wodnego oraz przepisy, regulujące rybołówstwo morskie.

Przepisy uchylone wyraźnymi postanowieniami późniejszych norm pominięto, natomiast w przypadkach, gdy dana norma nie została wyraźnie zmieniona, ani uchylona, lecz tylko stała się nieaktualną, bądź też sam przedmiot został następnie odmiennie uregulowany w późniejszych przepisach, podano tekst normy rozstrzelonym drukiem.

Przepisy objęte zeszytem podano z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do dnia 1 października 1947 r.

Najczęściej używane skróty:

Z. W. — Zbiór Wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Zb. Orz. I. K. S. N. — Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego. Orzeczenia Izby II. Karnej.

Innych skrótów, jako powszechnie zrozumiałych, nie objaśnia się.

1.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 3 grudnia 1927 r.

o prawie łowieckim.

(Dz. U. R. P. z dnia 14 grudnia 1927 r. Nr 110, poz. 934)

w brzmieniu uwzględniającym zmiany wprowadzone rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam, co następuje:

Postanowienia wstępne.

Art. 1. W rozumieniu rozporządzenia niniejszego wyraz „zwierzyna" oznacza dzikie zwierzęta łowne, którymi są:

a) żubry, łosie, jelenie, daniele, sarny, kozice, dziki, bobry, świstaki, zające (szaraki i bielaki), króliki, wiewiórki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, wilki, lisy, borsuki, kuny leśne (tumaki), kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, wydry, norki;

b) głuszcze, cietrzewie, jarząbki, pardwy, kuropatwy, przepiórki, bażanty, dropie, dropie-kamionki (strepety), żórawie, czarne bociany, czaple, słonki, dubelty, bekasy, bekasiki, kulony i kuliki, bataliony, derkacze, łyski, nurki, czajki, dzikie łabędzie, dzikie gęsi i dzikie kaczki oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, jako też ptaki krukowate i drapieżne.

Ponadto Minister Rolnictwa może uznać w drodze rozporządzenia inne jeszcze gatunki zwierząt dzikich za zwierzęta łowne.

1. Kompetencje Ministra Rolnictwa, przewidziane w rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie łowieckim, przejął Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. P. rozp. Ministra Rolnictwa z dnia 26 czerwca 1929 r. o uznaniu dzikich indyków za zwierzęta łowne oraz o wprowadzeniu dla nich czasu ochronnego (poz. 4 niniejszego zeszytu) i rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 grudnia 1936 r. o uznaniu muflonów za zwierzęta łowne (poz. 6 niniejszego zeszytu).

Art. 2. Przez „polowanie" rozporządzenie niniejsze rozumie przywłaszczanie zwierzyny oraz jej części użytecznych i płodów, tropienie, ściganie, łowienie zwierzyny, strzelanie do niej i inne czynności podobne, zmierzające do jej przywłaszczenia.

Powyższe czynności wykonywane w miejscach ogrodzonych, z których zwierzyna wydostać się nie może (zwierzyńcach) i bażantarniach nie są polowaniem w rozumieniu rozporządzenia niniejszego.

1. Strzelanie do zwierzyny, chociażby bez jej zawłaszczenia, wyczerpuje pojęcie „polowania" w rozumieniu art. 2 prawa łowieckiego z 3 grudnia 1927 r. (wyrok S. N. z dnia 9 IV 1934 r. l. 2 K.227/34 Zb. Orz. I.K.S.N. Nr. 218/1934).

2. Wykonywanie czynności wchodzących w pojęcie polowania (art. 2 rozp. Prezydenta Rzplitej z 3 grudnia 1927 r., Dz. Ust. poz. 934) w miejscach ogrodzonych, w razie ich bezprawności, stanowi przestępstwo zwykłej kradzieży. (wyrok S. N. z dnia 8 IX 1934 r. l. 2 K.942/34. Zb. Orz. I.K.S.N. Nr. 151/1935).

Art. 3. Hodowanie zwierzyny należy wyłącznie do właściciela polownia.

Rozdział I.

O polowaniu.

Art. 4. Polowanie związane jest z własnością gruntu i należy do właściciela gruntu.

Domniemywa się, że własność gruntu nie jest obciążona prawem polowania na rzecz innych osób. Kto twierdzi, że ma na cudzym gruncie prawo polowania w całości lub co do pewnych gatunków zwierzyny, albo z innymi ograniczeniami, winien jest twierdzenie swoje udowodnić.

Po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego obciążenie własności gruntu prawem polowania nie może być ustanawiane; akty temu przeciwne są nieważne.

Art. 5. Właściciel gruntu może ciążące na jego własności prawo polowania wykupić za cenę równą iloczynowi z pomnożenia sumy średniego czystego dochodu rocznego z polowania przez liczbę dwadzieścia.

Jeżeli właściciel prawa polowania nie zgodzi się na wykup lub cenę wykupu, właściciel gruntu może żądać od właściwego sądu ustalenia ceny wykupu oraz, po uiszczeniu tej ceny, zwolnienia gruntu od obciążającego go prawa polowania.

Rozdział II.

O użytkowaniu polowania.

Art. 6. Właściciel polowania może użytkować je samodzielnie, jeżeli obszar gruntu, na którym ma polowanie, jest nie mniejszy od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi obwód łowiecki własny.

Obszary lasów państwowych, uznane przez zarząd lasów państwowych za odpowiadające wymaganiom ustępu pierwszego, stanowią obwody łowieckie własne Państwa.

Obwód łowiecki własny powstaje na czas nieoznaczony i istnieje tak długo, jak tego sobie życzy właściciel, a jeżeli polowanie zostało wypuszczone w dzierżawę — najkrócej do końca terminu dzierżawy.

Art. 7. Jeżeli obszar polowania nie stanowi obwodu łowieckiego własnego, właściciel tego polowania może użytkować je jedynie łącznie z właścicielami innych obszarów polowania na

obszarze nie mniejszym od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi obwód łowiecki wspólny.

Art. 8. Obwód łowiecki wspólny winien być tworzony w ten sposób, ażeby obejmował cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli nie zajdą wypadki przewidziane niżej.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych zawiera co najmniej tysiąc hektarów ciągłej powierzchni, można w obrębie tej gminy utworzyć kilka obwodów łowieckich wspólnych, z których każdy winien mieć co najmniej pięćset hektarów ciągłej powierzchni.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych nie stanowi ciągłej powierzchni, lecz składa się z kilku nieprzylegających do siebie obszarów, z których każdy obejmuje co najmniej sto hektarów, z każdego z tych obszarów może być utworzony osobny obwód łowiecki wspólny.

Gdy gmina składa się z pewnej liczby wsi (kolonij, zaścianków), to z wsi, które po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych mają co najmniej po dwieście pięćdziesiąt hektarów ciągłej powierzchni, mogą być tworzone osobne obwody łowieckie wspólne.

W wypadkach przewidzianego wyżej tworzenia kilku obwodów łowieckich wspólnych w obrębie jednej gminy należy je tworzyć w ten sposób, ażeby obszary tych obwodów łącznie obejmowały cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych.

Art. 9. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony z obszarów kilku gmin po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli za utworzeniem takiego obwodu wypowiedzą się w każdej z nich właściciele gruntów, stanowiących więcej niż połowę obszaru.

Art. 10. Właściciel polowania, które ze względu na swoje położenie nie może być włączone do obwodu łowieckiego wspólnego w tej samej gminie i nie odpowiada warunkom utworzenia obwodu łowieckiego własnego, może swoje polowanie przyłączyć do obwodu łowieckiego wspólnego innej gminy, z którym tworzy ono obszar ciągłej powierzchni, lub wypuścić je w dzierżawę właścicielowi przylegającego obwodu łowieckiego własnego, albo też wziąć w dzierżawę przylegający obwód łowiecki własny i użytkować swoje polowanie łącznie z polowaniem w tym obwodzie.

Kwestia, czy dwa obszary polowania, wchodzące pod uwagę celem połączenia w myśl art. 10 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 3 grudnia 1927 r. poz. 934 Dz. Ust. o prawie łowieckim, tworzą „obszar ciągłej powierzchni“, oceniana być winna ze stanowiska fizycznej możliwości przechodzenia w celach łowieckich z jednego obszaru na drugi bez przekroczenia innych gruntów (wyrok N. T. A. z 21/XII 1930 r. l. rej. 308/20 Z. W. Nr. 330 A.

Art. 11. Wody publiczne, drogi publiczne lądowe i wodne oraz tory kolejowe, jak również cudze drogi prywatne, na których właściciel gruntów drogą przedzielonych ma służebność przechodu, nie stanowią przerwy w ciągłości powierzchni, obszaru ich jednak nie wlicza się do obszaru tworzonego obwodu łowieckiego i nie mogą one stanowić osobnych obwodów łowieckich.

1. Jak wynika... z postanowień, zawartych w art. 6 (ustęp 1) oraz w art. 7 i 10 prawa łowieckiego, dopuszczalność włączenia poszczególnego gruntu do własnego obwodu łowieckiego uzależniona jest m. in. od warunku, aby grunt ten wraz z danym obwodem łowieckim tworzył obszar o ciągłości powierzchni, t. j. aby do tego obwodu pozostawał pod względem swego położenia w takim stosunku, że można z jednego na drugi przechodzić bez potrzeby wkraczania na grunty inne. Od tej zasady istnieje wyjątek, ustanowiony w art. 11. Przepis ten głosi, że wody publiczne lądowe i wodne, oraz tory kolejowe, jak również cudze drogi prywatne, na których właściciel gruntów, drogą przedzielonych, ma służebność przechodu, nie stanowią przerwy w ciągłości powierzchni. Prawodawca ma na myśli sytuację, w której wymienione wyżej drogi, wody itd. są faktycznie przerwą ciągłości powierzchni, a zatem sytuację w której dwa lub więcej gruntów faktycznie tworzyłyby nieprzerwaną powierzchnię, gdyby między nimi nie znajdowała się woda, droga i d. i postanawia, że takie faktycznie istniejące przerwy nie mają być uważane a przerwy ciągłości odnośnych gruntów. Sytuacji w których drogi, tory kolejowe itd. ciągłości powierzchni dwóch lub więcej gruntów nie przerywają, a tylko grunty te łączą, przepis o którym mowa, nie dotyczy. W następstwie tego — o ile chodzi o wymienione w nim kategorie dróg—ma on zastosowanie tylko do gruntów, znajdujących się po obu stronach drogi i co najmniej na odcinku, nadającym się do przejścia, przylegających bezpośrednio do drogi i na tym właśnie odcinku leżących naprzeciwko siebie. (z motywów wyroku N. T. A. z dnia 22/I 1932 r. l. rej. 1637/30 Z. W. Nr. 482 A).

2. Według art. 11 prawa łowieckiego, cudze drogi prywatne nie stanowią przerwy ciągłości powierzchni obwodu łowieckiego wtedy tylko, jeżeli właścicielowi gruntów, drogą przedzielonych, przysługuje na odnośnej drodze służebność przechodu. Powyższy przepis odnosi się zatem do wypadków, w których droga prywatna przedziela grunty tego samego właściciela, tak, że służebność przechodu przez drogę związana jest z własnością gruntów, położonych po obu jej stronach. Powołany wyżej przepis nie przewiduje natomiast wypadku, w którym droga biegłaby — jak w niniejszej sprawie — granicą gruntów dwóch różnych właścicieli. Stosując jednak do wypadków takich w drodze analogii przepis art. 11 prawa łowieckiego, przyjąć należy, że w wypadkach takich droga prywatna wtedy nie stanowi przerwy w ciągłości powierzchni obwodu łowieckiego, jeżeli służebność przechodu przez drogę przysługuje właścicielom gruntów, położonych po obu stronach drogi; dopiero wówczas bowiem istnieje stan analogiczny do stanu, przewidzianego w cyt. art. 11, w którym służebność przechodu przez drogę związana jest z własnością gruntów po obu stronach drogi. Trybunał nie podzielił zatem zapatrywania pozwanej władzy, jakoby przepis art. 11 można było w drodze analogii rozszerzyć również na takie wypadki, w których służebność przechodu przez drogę przysługuje tylko właścicielowi gruntu po jednej stronie drogi. (z motywów wyroku N. T. A. z dnia 19 XII 1935 r. l. rej. 3285/32 Z. W. Nr. l. rej. 308/20 Z. W. Nr. 330 A.

Art. 12. Obwód łowiecki powstaje po upływie miesiąca od dnia zgłoszenia go przez właściciela lub właścicieli gruntów w jego skład wchodzących do właściwego starosty. Starosta w ciągu miesiąca odmówi zarejestrowania, jeżeli zgłoszenie nie odpowiada przepisom artykułów 6 — 11. Przepis ten nie dotyczy obwodów łowieckich własnych Państwa, utworzonych z obszarów lasów państwowych (ustęp drugi art. 6).

Jeżeli zarejestrowany obwód łowiecki z jakichkolwiek powodów przestanie odpowiadać warunkom wymienionym w artykułach 6—11, starosta poweźmie decyzję o zniesieniu obwodu.

Art. 13. Jeżeli utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego (art. 7 i 8) sprzeciwiają się właściciele gruntów stanowiących mniej niż połowę obszaru niezbędnego do utworzenia obwodu, to na wniosek właścicieli gruntów stanowiących więcej niż połowę tego obszaru obwód wspólny będzie utworzony.

Przewidziany w ustępie pierwszym wniosek wyrażony być ma w zgłoszeniu wspólnego obwodu łowieckiego ze szczegółowym wymienieniem gruntów i ich właścicieli, którzy należeć będą do spółki łowieckiej obwodu (art. 14), oraz ze wskazaniem gruntów, których właściciele sprzeciwiają się utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego.

Art. 14. Właściciele gruntów objętych wspólnym obwodem łowieckim stanowią spółkę łowiecką, która posiada osobowość prawną.

Spółka działa na podstawie statutu nadanego jej przez starostę jednocześnie z zarejestrowaniem obwodu łowieckiego według wzoru ustalonego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa, wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

1. Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych, przewidziane w prawie łowieckim, przejął Minister Administracji Publicznej, odnośnie zaś terenów Ziem Odzyskanych — Minister Ziem Odzyskanych.
2. P. rozp. Ministra Rolnictwa z dnia 19 stycznia 1928 r. o statucie wzorowym spółek łowieckich (poz. 2 niniejszego zeszytu).

Art. 15. Zgłoszenie obwodu łowieckiego ma być dokonywane za pośrednictwem zarządu gminy, który stwierdzi, czy wiadomości podane w zgłoszeniu są zgodne z rzeczywistością oraz zaświadczy tożsamość osób podpisanych. Zgłoszenie to sprawdzone i zaświadczone zarząd gminy przesyła staroście.

Art. 16. Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednej gminy, zgłoszenie następuje za pośrednictwem zarządu każdej gminy, w której leży część zgłaszanego obwodu.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednego powiatu, obwód ma być zgłoszony do wszystkich właściwych starostów, zarejestrowany zaś przez starostę tego powiatu, w którym leży największa część zgłaszanego obwodu.

Art. 17. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony na czas nie krótszy od lat sześciu, po wypuszczeniu go zaś w dzierżawę, istnieje co najmniej do końca terminu dzierżawy. Zarząd spółki łowieckiej obwodu pełni swe obowiązki w ciągu lat sześciu, poczem, o ile obwód łowiecki wspólny i jego spółka nadal mają istnieć, wybrany będzie nowy zarząd.

Art. 18. Polowanie może być wypuszczone w dzierżawę na czas nie krótszy od lat sześciu. Umowa zawarta na czas krótszy jest nieważna.

Art. 19. Przy wyborach zarządu i rozstrzyganiu innych spraw spółki na walnych zgromadzeniach spólnicy posiadają ilość głosów zależną od obszaru ich posiadłości w ten sposób, że obszar do dwóch hektarów uprawnia do jednego głosu i każde następne pełne dwa hektary uprawniają do jednego głosu więcej, żaden jednak spólnik nie może posiadać głosów więcej niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów.

Art. 20. Spółka łowiecka może użytkować polowanie w obwodzie łowieckim wspólnym jedynie przez wypuszczenie polowania w dzierżawę.

Podział dochodu spółki uskutecznia corocznie zarząd stosownie do obszaru gruntu należącego do poszczególnych spólników.

Przeznaczenie części dochodu na cele ochrony łowiectwa, w szczególności na utrzymanie straży łowieckiej (art. 22), jak również na cele hodowlane należy do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki i następuje w drodze uchwały powziętej zwykłą większością głosów. Przeznaczenie dochodu na inny cel wymaga zgody wszystkich członków spółki.

Art. 21. Do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki należy również powzięcie uchwały co do zniesienia obwodu i rozwiązania spółki po upływie lat sześciu od ich utworzenia, jeżeli były utworzone na czas dłuższy.

Art. 22. Właściciele obwodów łowieckich własnych, spółki łowieckie obwodów łowieckich wspólnych i dzierżawcy polowania mogą na swój koszt ustanawiać straż łowiecką.

Strażnikami łowieckimi mogą być osoby pełnoletnie, własnowolne, będące obywatelami polskim, nie karane za zbrodnie, występki pochodzące z chęci zysku, ani też za przekroczenia przewidziane w artykułach 77—80 rozporządzenia niniejszego i które czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń.

Art. 23. Strażnik łowiecki winien być zatwierdzony i zaprzysiężony przez starostę według przepisanej roty.

Po zaprzysiężeniu strażnik łowiecki otrzymuje stosowne zaświadczenie i oznakę, którą winien nosić przy pełnieniu obowiązków.

Rotę przysięgi oraz wzór oznaki ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli strażnik łowiecki przestanie odpowiadać warunkom przewidzianym w artykule 22, starosta pozbawi go uprawnień strażnika łowieckiego oraz zarządzi odebranie wydanego zaświadczenia i oznaki.

P. rozp. Ministra Rolnictwa z dnia 21 lutego 1929 r. w sprawie ustalenia roty przysięgi i wzoru oznaki dla strażników łowieckich (poz. 3 niniejszego zeszytu).

Art. 24. Strażnik łowiecki obowiązany jest czuwać nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego o ochronie łowiectwa i donosić władzy o wszelkich dostrzeżonych naruszeniach.

Strażnik łowiecki, pełniąc służbę, może:

a) żądać od osób spotkanych w obwodzie łowieckim z bronią palną, narzędziami łowieckimi lub zwierzyną okazania karty łowieckiej, a jeżeli polują, również pisemnej zgody właściciela lub dzierżawcy polowania;

b) odbierać za pokwitowaniem broń palną, inne narzędzia łowieckie i zwierzynę osobom spotkanym w obwodzie łowieckim, a nie posiadającym karty łowieckiej, oraz osobom polującym w obwodzie bez posiadania pisemnej zgody właściciela lub dzierżawcy polowania;

c) zatrzymywać i przekazywać właściwej władzy osoby, których tożsamości i miejsca zamieszkania nie może ustalić, a które zastał w powierzonym jego pieczy obwodzie łowieckim na popełnianiu jednego z przekroczeń przewidzianych w artykułach 75 — 79 rozporządzenia niniejszego lub które spotkał w obwodzie z bronią palną, innymi narzędziami łowieckimi, albo ze zwierzyną, a osoby te posiadania tych przedmiotów usprawiedliwić nie mogą.

Strażnik łowiecki obowiązany jest odebraną broń i narzędzia łowieckie wraz z doniesieniem karnym doręczyć w ciągu dwudziestu czterech godzin najbliższemu posterunkowi policji, zwierzynę zaś oddać właścicielowi lub dzierżawcy polowania.

Funkcje rozwiązanej Policji Państwowej przejęła Milicja Obywatelska.

Rozdział III.

O ochronie łowiectwa.

1. O kartach łowieckich.

Art. 25. Nie wolno polować bez posiadania karty łowieckiej, wydanej przez właściwą władzę. Karta łowiecka ma zawierać oznaczenie czasu jej ważności oraz wymienienie osoby uprawnionej do polowania.

Karty łowieckie wydaje się na okresy: czternastodniowy, jednoroczny i trzyletni, przyczym dwa ostatnie okresy liczy się od dnia pierwszego marca.

P. § 22 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1937 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 84). Paragraf ten ma następujące brzmienie:

„§ 22 (1) Polowania w strefie nadgranicznej bez specjalnego zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej są zakazane.

(2) Zezwolenia mogą być jednorazowe i okresowe.

(3) Osoby posiadające zezwolenia okresowe winny każdorazowo o zamiarze urządzenia polowania zawiadomić przynajmniej na 12 godzin naprzód najbliższy organ ochrony granicy.

(4) Zezwolenia, o których mowa w paragrafie niniejszym, nie uprawniają do polowania na terenie bliższym niż 200 m. od granicy".

Art. 26. Uprawnieni do polowania winni w czasie polowania mieć kartę łowiecką przy sobie.

Art. 27. Karty łowieckie wydaje się osobom uprawnionym do polowania z tytułu posiadania obwodu łowieckiego własnego, z tytułu wzięcia polowania w dzierżawę, lub też z tytułu uzyskania pisemnego zezwolenia właściciela lub dzierżawcy polowania. Czas ważności pisemnego zezwolenia należy w nim oznaczyć.

Właściciel lub dzierżawca polowania może wydać taką ilość pisemnych zezwoleń, aby na każdego posiadacza zezwolenia przypadało co najmniej pięćdziesiąt hektarów powierzchni obwodu łowieckiego.

Art. 28. Wydania karty łowieckiej należy odmówić osobom:

1) które nie czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń;

2) które w ciągu ostatnich lat dziesięciu były karane za popełnienie zbrodni lub występku pochodzącego z chęci zysku;

3) które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 77—79 rozporządzenia niniejszego.

Art. 29. Wydania karty łowieckiej można odmówić osobom, które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 75 i 76 rozporządzenia niniejszego.

Art. 30. Jeżeli po wydaniu karty łowieckiej wyjdą na jaw okoliczności wyszczególnione w art. 28, kartę łowiecką należy unieważnić i odebrać, można zaś to uczynić, gdy wyjdą na jaw okoliczności, wyszczególnione w art. 29.

Art. 31. Jeżeli dzierżawca polowania nie może otrzymać karty łowieckiej lub zostanie jej pozbawiony, umowę dzierżawną należy uznać za rozwiązaną z winy dzierżawcy.

Art. 31 prawa łowieckiego głosi, że jeżeli dzierżawca polowania nie może otrzymać karty łowieckiej lub zostanie jej pozbawiony, umowę dzierżawną należy uznać za rozwiązaną z winy dzierżawcy.

Z przepisu tego nie wynika więc, aby odebranie dzierżawcy polowania karty łowieckiej skutkowało z mocy samego prawa unieważnienie umowy dzierżawnej lub też pozbawiało go samo przez się możności dzierżawienia nadal polowania. Przepis ten nie daje władzy administracji ogólnej uprawnienia do uznania umowy dzierżawnej za rozwiązaną z winy dzierżawcy. Takiego uprawnienia nie dają też wspomnianym władzom inne przepisy prawa łowieckiego, a w szczególności jego art. 73, który — jak trafnie wywodzi skarżący — przekazuje władzom, w nim wymienionym, jedynie opiekę nad łowiectwem i nadzór nad przestrzeganiem przepisów tego rozporządzenia.

Ponieważ więc umowa o dzierżawę polowania jest umową prywatno-prawną, przeto uznanie jej za rozwiązaną z winy dzierżawcy należy do kompetencji sądów powszechnych, powołanych do orzekania o ważności tego rodzaju umów także wówczas, gdy żądanie uznania umowy za nieważną opiera się na art. 31 prawa łowieckiego. (z motywów wyroku N. T. A. z dnia 14/VI 1935 r. l. rej. 8716/33 Nr 1054-A).

Art. 32. Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce na czas nie krótszy od jednego roku może otrzymać kartę łowiecką narówni z obywatelem polskim.

Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce krótszy od jednego roku może otrzymać kartę łowiecką za poręczeniem obywatela polskiego, który sam posiada warunki do uzyskania takiej karty. Władzą właściwą do wydania karty łowieckiej cudzoziemcowi w tym wypadku jest władza właściwa dla poręczyciela.

Poręczyciel odpowiada majątkowo za grzywny nałożone na cudzoziemca za przekroczenia przewidziane w rozporządzeniu niniejszym.

Wojewoda może wydać kartę łowiecką cudzoziemcowi bez poręczenia obywatela polskiego.

Dla przedstawicieli państw obcych oraz członków dyplomatycznych misyj zagranicznych legitymacja, wydana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zastępuje kartę łowiecką.

Postanowienia powyższe stosuje się z zastrzeżeniem wzajemności.

Art. 33. Karty łowieckie wydają starostowie tych powiatów, w których osoby ubiegające się o wydanie kart i uprawnione do polowania zamieszkują.

Karty łowieckie ważne są na obszarze całego Państwa.

Formę kart łowieckich ustali Minister R o l n i c t w a w porozumieniu z Ministrem S p r a w W e w n ę t r z n y c h.

Art. 34. Za wydanie karty łowieckiej pobiera się, oprócz opłat s t e m p l o w y c h przewidzianych w przepisach obowiązujących, za kartę czternastodniową złotych dwa, za kartę roczną złotych dziesięć i za kartę trzyletnią złotych trzydzieści. Opłaty te wpływają na dochód Ministerstwa R o l n i c t w a.

Funkcjonariusze zarządu lasów państwowych otrzymują karty łowieckie bezpłatnie.

1. P. dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 107).

2. Wysokość opłat za karty łowieckie w okresie powojennym w drodze rozporządzenia nie została jeszcze uregulowana.

O ochronie polowania.

Art. 35. Nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą lub innymi narzędziami do łowienia zwierzyny po cudzych gruntach, jeżeli nie stanowią one obwodu łowieckiego, na którym chodzącemu służy polowanie.

Przepis powyższy nie stosuje się do tych przed przedstawicieli władzy państwowej, którzy w myśl przepisów obowiązujących winni być przy spełnianiu swych czynności uzbrojeni w broń palną, a przebywają w obwodzie łowieckim w charakterze urzędowym.

Chodzenie ze strzelbą nie wyczerpuje pojęcia polowania; polowanie bowiem polega na przywłaszczeniu zwierzyny oraz jej części użytecznych i płodów, tropieniu, ściganiu, łowieniu zwierzyny, strzelaniu do niej i na innych czynnościach podobnych, zmierzających do jej przywłaszczenia. (wyrok S. N. z dnia 10 III 1931 r. l. II 4 K 100/31 Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 288/1931).

P. pod. art. 76 wyrok S. N. z 19.V.1933 r. l. rej. 4 K. 260/33.

Art. 36. Uprawniony do polowania może zatrzymać cudzego psa myśliwskiego włóczącego się w obwodzie łowieckim; w razie zatrzymania psa winien zawiadomić właściciela, jeśli zaś nie zna jego adresu, zarząd gminy, na której obszarze pies został zatrzymany.

W razie odebrania psa przez właściciela uprawniony do polowania może żądać zwrotu kosztów utrzymania psa i wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez psa w obwodzie łowieckim.

Za psy myśliwskie uważać należy: psy legawe, gończe, charty, jamniki, foksteriery, tropowce (posokowce), płochacze (spaniele), a także inne psy, używane do polowań na niedźwiedzie i na dziki.

Art. 37. Uprawniony do polowania może zabijać psy niemyśliwskie i koty włóczące się w obwodzie łowieckim w odległości nie bliższej niż trzysta metrów od zabudowań gospodarskich lub trzydzieści metrów od drogi publicznej.

Art. 38. Uprawnienia przewidziane w artykułach 36 i 37 służą również właścicielowi gruntu, nieuprawnionemu do użytkowania polowania samodzielnie, na obszarze jego gruntu.

Art. 39. Psów znajdujących się przy ich właścicielach lub domownikach właściciela nie uważa się za psy włóczące się.

Art. 40. Podbieranie jaj, wybieranie piskląt i niszczenie gniazd ptaków jest wzbronione. Przepis ten nie dotyczy jaj i gniazd ptaków, wymienionych w art. 50.

3. O niedozwolonych sposobach łowienia zwierząt.

Art. 41. Zabrania się łowienia zwierząt przy pomocy trutek, wnyków, samostrzałów, dołów-ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spirytusie, żelaz, potrzasków, sideł, pułapek i innych podobnych środków.

Czyni się wyjątek co do zwierząt wymienionych w art. 50 i co do zwierząt uznanych z mocy przepisów prawa rybackiego za szkodliwe dla rybołówstwa, które to zwierzęta wolno chwytać w żelaza, potrzaski, sidła i pułapki, jak również co do łowienia zwierząt dla celów naukowych i hodowlanych, przewidzianego w ustępie czwartym art. 51.

4. O ograniczeniach polowania i o czasie ochronnym.

Art. 42. Zabrania się polować podczas nabożeństwa w niedziele i uroczyste święta w odległości mniejszej niż dwa kilometry od świątyni.

Art. 43. Nie wolno polować w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych, jak również na cmentarzach.

Art. 44. Nie wolno polować na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskim w pasie kilometrowej szerokości.

Art. 45. Zabrania się polować z chartami lub psami gończymi w obwodzie łowieckim mniejszym od dwu tysięcy hektarów.

Art. 46. Polowanie na łosie byki, a w województwach lwowskim i stanisławowskim na jelenie byki dopuszczalne jest jedynie w obwodach łowieckich o powierzchni co najmniej tysiąca hektarów.

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisku, na kaczki na zlotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na zasiadkach.

Art. 48. Zabrania się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedźwiedzice od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany oraz w województwach: pomorskim, poznańskim, warszawskim, łódzkim, kieleckim, lubelskim, krakowskim, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim na cietrzewie, kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

P. ponadto rozp. Ministra Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego z dnia 12 października 1938 r. o uznaniu żubra za gatunek chroniony (poz. 20 niniejszego zeszytu).

Art. 49. Zabrania się polować w czasie niżej oznaczonym (czas ochronny) na zwierzęta następujące:

łosie-byki	w czasie	od 15 grudnia do 31 sierpnia,
jelenie-byki, daniele-rogacze	„	od 1 listopada do 31 sierpnia,
sarny — kozły w województwach poznańskim i pomorskim	„	od 1 stycznia do 15 maja,
w województwach zaś pozostałych	„	od 1 lutego do 20 kwietnia
zające szaraki w województwach poznańskim i pomorskim	„	od 15 stycznia do 30 września,
w województwach zaś pozostałych	„	od 1 lutego do 30 września,
zające-bielaki	„	od 15 lutego do 31 października,
borsuki	„	od 1 grudnia do 31 sierpnia,
wiewiórki	„	od 1 marca do 31 października,
głuszce-koguty	„	od 15 maja do 15 marca,
cietrzewie-koguty	„	od 1 czerwca do 15 sierpnia,
cietrzewie-kury w województwach wileńskim, nowogrodzkim, białostockim, poleskim i wołyńskim	„	od 15 września do 15 sierpnia,
jarząbki	„	od 1 lutego do 15 sierpnia,
pardwy	„	od 1 lutego do 15 sierpnia,
bażanty-koguty	„	od 1 lutego do 31 sierpnia,
kuropatwy w województwach wileńskim, nowogródzkim, białostockim, poleskim i wołyńskim	„	od 1 listopada do 31 sierpnia,
w województwach zaś pozostałych	„	od 1 grudnia do 31 sierpnia,

przepiórki	w czasie od przylotu do 31 sierpnia,
słonki	do 15 maja do 15 sierpnia,
bataliony	„ od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczory	„ od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczki (samice i młode) oraz inne ptactwo wodne i błotne	„ od 1 marca do 10 lipca,
dzikie łabędzie i dzikie gęsi	od 15 maja do 31 lipca,
dropie, dropie - kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty	„ od 1 lutego do 15 sierpnia,
ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok	„ od 1 lutego do 15 sierpnia,

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, królki, jastrzębie-gołębiarze, krogólce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i w bezpośrednim jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

Art. 51. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia na oznaczony w nim okres czasu na obszarze całego Państwa lub jego części:

a) rozszerzać czas ochronny dla zwierząt wymienionych w art. 49,

b) zabraniać całkowicie polowania na niektóre ze zwierząt wymienionych w art. 49,

c) wprowadzać czas ochronny dla dzików, niedźwiedzi, rysi, żbików, lisów, kun leśnych (tumaków), norek i orłów,

d) wprowadzać czas ochronny dla zwierząt uznanych za łowne stosownie do ustępu ostatniego art. 1,

e) zezwalać na polowanie na zwierzęta wymienione w art. 48 z wyjątkiem żubra i bobra.

Nadto Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może zezwalać na używanie środków zakazanych w art. 41 w celu zwalczania zwierząt wymienionych w art. 50.

Uprawnienia zawarte w artykule niniejszym Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przekazywać w drodze rozporządzenia wojewodom.

Wojewoda może zezwalać w każdym czasie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącymi dla celów hodowlanych i naukowych zwierząt wymienionych w art. 48, z wyjątkiem żubra i bobra oraz zwierząt wymienionych w art. 49. Przepis ten nie ma zastosowania do obszarów własnych Państwa, na których zezwolenie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącymi wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

P. rozp. Ministra Rolnictwa z dnia 26 czerwca 1929 r. o uznaniu dzikich indyków za zwierzęta łowne oraz o wprowadzeniu dla nich czasu ochronnego (poz. 4 niniejszego zeszytu) oraz rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 maja 1947 r. o ochronie niektórych zwierząt łownych (poz. 7 niniejszego zeszytu) i z dnia 9 listopada 1932 r. o przekazaniu wojewodom uprawnienia, zawartego w ust. 2 art. 51 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (poz. 5 niniejszego zeszytu).

Art. 52. Wojewoda ogłasza corocznie w grudniu w dzienniku urzędowym wykaz czasów ochronnych obowiązujących w roku następnym.

W myśl art. 38 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 80/1936, poz. 555) wojewoda wydaje pismo urzędowe „Dziennik Wojewódzki".

Art. 53. Po upływie dziesięciu dni od rozpoczęcia czasu ochronnego sprzedawanie, kupowanie, przewożenie i przenoszenie objętej ochroną zwierzyny oraz świeżych skór tej zwierzyny, jak również podawanie takiej zwierzyny w jadłodajniach jest wzbronione.

Wyjątkowo można przewozić lub przenosić zwierzynę ze zwierzyńców i bażantarni, jeżeli się ma pisemne zaświadczenie ich właściciela, że zwierzyna stamtąd pochodzi, i w zaświadczeniu wskazano miejsce jej przeznaczenia.

5. O wprowadzaniu nowych gatunków zwierzyny.

Art. 54. Wprowadzanie w celu hodowli nowych gatunków zwierzyny wymaga zezwolenia Ministra Rolnictwa.

Rozdział IV.

O wynagradzaniu szkód łowieckich i o ochronie od tych szkód.

1. O wynagradzaniu szkód wyrządzanych przez zwierzynę i szkód czynionych podczas polowania.

Art. 55. Szkody, wyrządzane w uprawach i płonach rolnych przez dziki, jelenie, daniele

sarny, obowiązany jest wyngradzać właściciel obwodu łowieckiego, w którym zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję, lub dzierżawca, jeżeli polowanie w obwodzie łowieckim jest wypuszczone w dzierżawę.

Jeżeli zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję w kilku obwodach łowieckich, właściciele (dzierżawcy) tych obwodów odpowiadają solidarnie.

Art. 56. Jeżeli zwierzęta wymienione w artykule poprzednim, wyrządzające szkodę w uprawach i plonach rolnych mają swoją ostoję na gruntach nie wchodzących do obwodu łowieckiego, obowiązek wynagrodzenia szkody ciąży na właścicielach tych gruntów na zasadach art. 55.

Art. 57. Uprawniony do polowania ma obowiązek wynagradzania szkód uczynionych przy wykonywaniu polowania przez niego samego, przez jego gości, służbę i najemników.

Art. 58. Jeżeli poszkodowany chce wynagrodzenia szkody dochodzić, winien w ciągu dni trzech po jej dostrzeżeniu żądanie wynagrodzenia zgłosić obowiązanemu do wynagrodzenia oraz wójtowi (n a c z e l n i k o w i, s o ł t y s o w i) gminy, w której granicach leży grunt z wyrządzoną w uprawach i plonach rolnych szkodą.

Art. 59. Wójt, otrzymawszy zgłoszenie, winien przed upływem następnych trzech dni wdrożyć postępowanie ugodowe, wzywając strony do urzędu gminnego na dzień następny i skłaniać je do zawarcia ugody. Jeżeli ugoda w dniu tym lub w ciągu dalszych trzech dni zawarta nie zostanie, wójt stwierdzi bezskuteczność postępowania ugodowego i przekaże sprawę natychmiast przewodniczącemu sądu rozjemczego do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich.

W myśl art. 1 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) i art. 30 dekretu z dnia 23 listopada 1944 r. o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 74) organem zarządzającym i wykonawczym w gminie wiejskiej jest zarząd gminy.

Art. 60. Sąd rozjemczy do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich składa się z przewodniczącego oraz z dwóch członków wybranych po jednym przez każdą stronę.

Przewodniczącego sądu rozjemczego oraz niezbędną ilość zastępców przewodniczącego w miarę potrzeby dla każdej gminy mianuje na lat trzy starosta na wniosek wydziału powiatowego. Przewodniczący sądu rozjemczego i jego zastępcy winni być zaprzysiężeni przez starostę według roty przewidzianej w przepisach obowiązujących dla sędziów.

Zastępcy pełnią obowiązki przewodniczącego kolejno, gdy przewodniczący z ważnych przyczyn obowiązków swoich wykonywać nie może.

Art. 61. Po otrzymaniu sprawy o wynagrodzenie szkody łowieckiej przewodniczący sądu rozjemczego wzywa obie strony do wyznaczenia w ciągu dni trzech po jednym przedstawicielu i zawiadamia zarazem o miejscu i czasie pierwszego zebrania sądu rozjemczego.

Jeżeli strona nie wyznaczy przedstawiciela lub ten się nie zgłosi, wyznaczy go przewodniczący.

Art. 62. Sąd rozjemczy niezwłocznie po pierwszym zebraniu się przeprowadzi zbadanie szkody na miejscu.

O czasie badania przewodniczący zawiadomi strony tak wcześnie, aby mogły być przy badaniu obecne.

Art. 63. Sąd rozjemczy przed wydaniem orzeczenia skłania strony do zawarcia ugody, jeżeli zaś ugoda nie nastąpi, orzeka według sumienia o istnieniu i rozmiarach szkody oraz o wysokości należnego wynagrodzenia. Sąd rozjemczy może przesłuchiwać świadków i biegłych bez przysięgi.

Gdy sąd rozjemczy uzna, iż przed nadejściem pory zbioru plonów nie można określić wysokości wynagrodzenia lub gdy którakolwiek ze stron domagać się będzie ustalenia tej wysokości dopiero z nadejściem pory powyższej, orzeczenie zapada jedynie co do istnienia i rozmiarów szkody, co zaś do wysokości szkody i należnego wynagrodzenia zostaje odłożone do nadejścia pory zbioru plonów.

Art. 64. Przewodniczący sądu rozjemczego lub jego czynny w sprawie zastępca nie może pozostawać do stron lub ich przedstawicieli w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie, przełożeństwa lub zależności, albo też być spólnikiem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa prywatnego jednej ze stron. Przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca obowiązany jest z urzędu baczyć, czy przeszkoda powyższa nie zachodzi i w razie jej dostrzeżenia oddać przewodnictwo następnemu z kolei zastępcy, co do którego przeszkoda nie zachodzi.

Jeżeli przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca z powodu przeszkody powyższej sam się nie wyłączy, może być wyłączony przez stronę.

Art. 65. Orzeczenie sądu rozjemczego zawierać będzie postanowienie o kosztach postępowania.

Do kosztów postępowania wliczać można jedynie wydatki gotówką poczynione przez przewodniczącego na pawiadamianie stron, na przejazd do miejsca szkody i na materiały pisemne oraz poczynione przez sąd na opłacenie biegłych, jeżeli sąd ich wzywał.

Art. 66. Jeżeli sąd rozjemczy nie stwierdzi szkody i wynagrodzenia nie przyzna, koszty postępowania poniesie strona domagająca się wynagrodzenia szkody.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie wyższe od dawanego w postępowaniu ugodowym, koszty postępowania poniesie strona obowiązana do wynagrodzenia.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie równe lub mniejsze od dawanego w postępowaniu ugodowym, koszty postępowania poniesie strona uprawniona do wynagrodzenia lub strony obie wedle orzeczenia sądu zależnie od okoliczności sprawy.

Jeżeli na skutek wezwania sądu strony zawrą ugodę na rozprawie, koszty postępowania poniosą po połowie.

Art. 67. Orzeczenie sądu rozjemczego zapada większością głosów. W orzeczeniu należy podać imiona i nazwiska składu orzekającego, imiona i nazwiska stron, żądania i dowody stron, rozstrzygnięcie sprawy i powody, którymi sąd się kierował. Orzeczenie ma być podpisane przez wszystkich członków sądu.

Jeżeli który z członków sądu odmówi swego podpisu, wtedy pozostali czynią o tym wzmiankę na orzeczeniu, które będzie miało taką moc, jak gdyby zostało podpisane przez wszystkich.

Orzeczenie sądu rozjemczego winno być doręczone stronom w ciągu dni trzech od dnia jego wydania.

Strona obowiązana do wynagrodzenia szkody winna w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wypłacić poszkodowanemu lub złożyć w urzędzie gminnym zasądzoną sumę wynagrodzenia szkody oraz w tymże terminie uiścić zasądzoną sumę kosztów postępowania.

Orzeczenie sądu rozjemczego ulega wykonaniu w drodze sądowej w trybie przymusowego wykonania aktów (stanowi tytuł egzekucyjny dla sądów).

Art. 68. Od orzeczenia sądu rozjemczego służy stronie odwołanie do sądu okręgowego jedynie w tym wypadku, gdy naruszone zostały przewidziane w artykułach 61—67 przepisy o postępowaniu. Odwołanie wnieść należy w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia sądu rozjemczego.

Art. 69. Jeżeli w ciągu dni czternastu od dnia zamknięcia bezskutecznego postępowania ugodowego przed wójtem gminy sąd rozjemczy nie wyda orzeczenia, stronie poszkodowanej służy prawo udania się na zwykłą drogę sądową.

2. O ochronie od szkód wyrządzanych przez zwierzynę.

Art. 70. Każdy może zabezpieczać swe grunty od wdzierania się zwierzyny czyniącej szkodę w uprawach i plonach rolnych, urządzenia jednak poczynione w tym celu na jego gruncie nie mają służyć do chwytania tej zwierzyny.

W szczególności wolno każdemu odstraszać taką zwierzynę od swoich gruntów straszydłami, ogniami nocnymi i t. p. środkami.

Gdyby wskutek przewidzianej w artykule niniejszym ochrony od szkód zwierzę zraniło się lub zabiło, uprawniony do polowania nie będzie mógł żądać odszkodowania.

Art. 71. Uprawniony do polowania może grunty leżące w obrębie obwodu łowieckiego ochraniać od szkód czynionych przez zwierzynę, wymienioną w art. 55, zapomocą ogrodzeń i innych środków, jednak w ten tylko sposób, ażeby środki te nie przeszkadzały posiadaczom gruntów w prowadzeniu gospodarstwa.

Art. 72. Jeżeli szkody wyrządzane przez wilki lub dziki przybierają poważne rozmiary, a właściciel lub dzierżawca polowania na obszarze, na którym zwierzyna ta ma swoją ostoję, nie przedsiębierze skutecznych środków celem zapobieżenia szkodom, starosta może na skutek podania osób poszkodowanych lub z urzędu zarządzić obławę na koszt właściciela lub dzierżawcy polowania w celu przetrzebienia zwierząt powyższych. Osoby wykonywające obławę nie mogą zabijać zwierząt innych.

Osoby, które złożyły podanie o zarządzenie obławy, obowiązane są dostarczyć bezpłatnie naganiaczy.

Rozdział V.

O władzach i postępowaniu.

Art. 73. Opieka nad łowiectwem i nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych należą do Ministra Rolnictwa, na obszarze województwa do wojewody i na obszarze powiatu do starosty.

Przez wyraz „starosta" rozumieć należy powiatową władzę administracji ogólnej, a przez wyraz „wojewoda" — wojewódzką władzę administracji ogólnej.

Funkcjonariusze państwowi obowiązani są powiadamiać niezwłocznie miejscowego starostę lub najbliższy posterunek policji o dostrzeżonych przez siebie w czasie pełnienia swych obowiązków przekroczeniach przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych.

Funkcje Wojewodów na obszarze m. st. Warszawy i m. Łodzi sprawują prezydenci tych miast, funkcje zaś starostów na terenie pozostałych miast, stanowiących powiaty miejskie, prezydenci miast.

1. Sposób przeprowadzania wyboru zarządu spółek łowieckich unormowany jest w statucie dla tych spółek, przepisanym rozporządzeniem ministerialnym z 19 stycznia 1928 r., poz. 161 Dz. Ust., wydanym na podstawie art. 14 prawa łowieckiego. Według tego statutu wybór zarządu należy do zakresu działania walnego zebrania członków spółki (§ 7), a o zwołaniu tego zebrania winni być członkowie spółki zawiadomieni przez ogłoszenie, wywieszone w siedzibie spółki w miejscu, przeznaczonym do publikacji urzędowych, co najmniej na 14 dni przed terminem zebra-

nia, lub przez imienne zaproszenie, doręczone co najmniej na 2 dni przed terminem zebrania (§ 9). Według zaś art. 73 prawa łowieckiego nadzór nad przestrzeganiem postanowień tego prawa oraz rozporządzeń, wydanych na jego podstawie, należy na obszarze powiatu do Starosty. Z celu tego nadzoru wynika dla Starosty prawo wstrzymywania z urzędu wszelkiego postępowania osób interesowanych, niezgodnego z prawem łowieckim lub z przepisami, wydanymi na jego podstawie, a więc także prawo unieważniania wyboru zarządu spółek łowieckich, dokonanego niezgodnie ze statutem — oczywiście, o ile niezgodność ta mogłaby mieć znaczenie istotne dla wyniku wyboru. Uznanie tego prawa Starosty nie pozostaje bynajmniej w rozbieżności z § 15 statutu. W tym bowiem przepisie przyznano członkom spółki prawo sprzeciwu przeciw ważności wyboru nie postanowiono jednak, że unieważnienie wyboru może nastąpić tylko na skutek sprzeciwu, a tym samym nie ograniczono praw nadzorczych władzy. Zaznaczyć zarazem należy, że prawo władzy do unieważnienia z urzędu wyborów zarządu nie jest ograniczone pod względem czasu. Natomiast dla sprzeciwu stron zakreślono w § 15 statutu termin 7-dniowy. Termin ten w przypadkach, w których wybór odbył się bez zwołania walnego zebrania w sposób, przewidziany w § 9 statutu, liczy się oczywiście, nie od dnia wyboru, lecz od dnia, w którym sprzeciwiający dowiedział się o wyborze. (z motywów wyroku N. T. A. z dnia 31/V 1938 r. l. rej. 314 36 Z. W. Nr. 1574 A)

Art. 74. O ile postępowanie władz w artykule poprzednim wymienionych nie jest w rozporządzeniu niniejszym określone, stosować należy obowiązujące przepisy ogólne o postępowaniu władz administracyjnych.

P. art. 119 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 341).

Rozdział VI.

Postanowienia karne.

Górne granice grzywien, określone w rozdz. VI prawa łowieckiego, zostały podwyższone na zasadzie art. 1 dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych oraz nawiązek (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 312) dziesięciokrotnie, t. j. do wysokości 500 zł. (art. 75 i 81), 2000 zł. (art. 76), 5000 zł. (art. 77 i 79 pkt. 2 i 80), 50.000 zł. (art. 78 pkt. 1), 25.000 zł. (art. 78 pkt. 2) i 10.000 zł. (art. 79 pkt. 1).

Art. 75. Grzywną do pięćdziesięciu złotych karany będzie:

1. kto nie okaże karty łowieckiej na żądanie osoby mającej nadzór nad przestrzeganiem przepisów o polowaniu;
2. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych lub kto poluje podczas nabożeństwa w niedzielę lub uroczyste święto w odległości mniejszej od dwóch kilometrów od świątyni lub na cmentarzu;
3. kto ze strzelbą lub innymi narzędziami do łowienia zwierzyny bezprawnie chodzi po cudzych gruntach.

P. pod art. 76 wyrok S. N. z 19.V.1933 r. l. rej. 4 K 260/33.

Art. 76. Grzywną do dwustu złotych lub aresztem do czterech tygodni, albo obiema tymi karami łącznie karany będzie:

1. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje bez uzyskania karty łowieckiej;
2. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje na gruntach niestanowiących obwodu łowieckiego;
3. kto poluje w cudzym obwodzie łowieckim bez zgody osoby uprawnionej do polowania;
4. kto wyda pisemne zezwolenie na polowanie w swoim obwodzie wbrew przepisowi ustępu drugiego art. 27;
5. kto poluje w czasie między zachodem a wschodem słońca wbrew postanowieniom art. 47;
6. kto poluje z chartami lub psami gończymi na obszarze mniejszym niż dwa tysiące hektarów;
7. kto poluje na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskim w pasie kilometrowej szerokości;
8. kto podbiera jaja, wybiera pisklęta lub niszczy gniazda ptaków niewymienionych w art. 50.

Na gruntach nie wchodzących w skład żadnego obwodu łowieckiego nie wolno polować.

1. Zawłaszczenia padłej po strzale zwierzyny, nie można uzasadnić własnością gruntu; zawłaszczenie takie podpada pod przepis art. 76/2 prawa łowieckiego. (wyrok S. N. z dnia 30 VI 1931 r. l. II 4 K 366/31 Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 358/1931).

2. Niezależnie od zarzutów podniesionych w kasacji należy na mocy art. 516 k. p. k. stwierdzić obrazę prawa materialnego przez błędne zakwalifikowanie czynu przypisanego oskarżonemu, a polegającego na bezprawnym polowaniu na cudzym obwodzie łowieckim, jako wykroczenie z art. 35 i p. 3 art. 76 rozp. z dnia 3 grudnia 1927 r. (Dz. Ust., poz. 934). Sąd merytoryczny przyjął błędnie, że sankcja karna zawarta w p. 3 art. 76 cyt. rozporządzenia o prawie łowieckim odnosi się też do wykroczeń przewidzianych w art. 35 cyt. rozp. Tymczasem wykroczenie z art. 35 cyt. rozp. polega wyłącznie na chodzeniu ze strzelbą, lub innymi narzędziami do łowienia zwierzyny po cudzych gruntach, jeżeli nie stanowią one obwodu łowieckiego, na którym chodzącemu służy polowanie.

Sankcja karna dla wykroczeń z art. 35 cyt. rozp. przewidziana jest w p. 3 art. 75 cyt. rozp. Natomiast częściowo już nieobowiązujący obecnie (o czym poniżej) p. 3 art. 76 cyt. rozp. odnosi się wyłączenie do naruszeń ust. 1-szego art. 4 cyt. rozp. o prawie łowieckim, polegających na naruszeniu cudzego prawa polowania.

Należy przy tym zaznaczyć, że uznając sprawcę winnym naruszenia cudzego prawa polowania — nie można mu równocześnie przypisać wykroczenia z art. 35 p. 3 i art. 75 rozp. o prawie łowieckim, jeżeli chodzenie ze strzelbą lub innymi narzędziami łowieckimi po cudzym gruncie przedstawiało się wyłącznie jako środek wiodący do naruszenia cudzego prawa polowania. W tym wypadku bowiem przestępstwo naruszenia cudzego prawa polowania wchłania wykroczenie z art. 35 rozp. o prawie łowieckim.

Nie można bowiem przypisać sprawcy osobno przestępstwa, którego się dopuścił, a osobno jednej z czynności, która wraz z innymi na całość tego przestępstwa się składała i była konieczną przesłanką do wypełnienia jego stanu faktycznego.

Z tych też względów podciągnięcie czynu przypisanego oskarżonemu także pod przepis art. 35 cyt. rozp. z dnia 3 grudnia 1927 r. (poz. 934) nastąpiło z obrazą prawa materialnego.

Obrazę prawa materialnego stanowi również skazanie oskarżonego z p. 3 art. 76 rozp. z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim. W myśl bowiem p. 4 § 2 art. 5 przep. wprow. k. k. rozp. Prez. Rzplitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (poz. 934) zatrzymało moc obowiązującą o tyle tylko, o ile nie ma zastosowania art. 270 k. k., który karze naruszenie cudzego prawa polowania lub rybołówstwa. Wynika z tego, że p. 3 art. 76 cyt. rozp. nie ma zastosowania obecnie tam, gdzie chodzi o umyślne naruszenie cudzego prawa polowania, albowiem stan faktyczny z art. 270 k. k. w zupełności wyczerpuje dyspozycję z p. 3 art. 76 rozp. o prawie łowieckim, o ile dotyczy ona umyślnego działania. Przepis p. 3 art. 76 rozp. o prawie łowieckim będzie miał obecnie tylko zastosowanie tam, gdzie chodzi o nieumyślne polowanie w cudzym obwodzie łowieckim. Wobec tego czyn przypisany oskarżonemu, o ile polegał na umyślnym bezprawnym polowaniu na obszarze łowieckim Wsi Wielkiej — należało zakwalifikować jako występek z art. 270 k. k. (z motywów wyroku S. N. z dnia 19/5 1933 r. l. 260 33 4 K. Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 146/1933).

Postanowienia punktu 3 art. 76 prawa łowieckiego utraciły częściowo moc obowiązującą w związku z art. 270 k. k. i art. 5 § 2 pkt. 4 przepisów wprowadzających k. k. i prawo o wykroczeniach.

W myśl powołanego art. 5 § 2 pkt. 4) przep. wpr. K. K. i pr. o wykr. przepisy karne prawa łowieckiego zachowały moc obowiązującą, jeżeli nie ma zastosowania art. 270 k. k.

Artykuł 270 k. k. ma następujące brzmienie:

Art. 270. § 1. Kto narusza cudze prawo polowania lub rybołówstwa, podlega karze aresztu do roku lub grzywny.

§ 2. Jeżeli sprawca działa zawodowo podlega karze więzienia do lat 2".

1. Według ustaleń faktycznych zaskarżonego wyroku czyn, przypisany oskarżonemu, polegał na przywłaszczeniu sobie zwierzyny upolowanej przez niego w lasach firmy „Godulla", w których prawo polowania mu nie służyło. Tak ustalony stan faktyczny podpada pod przepis art. 270 k. k., który obejmuje wszelkie czyny, naruszające cudze prawo polowania, tc jest służące pewnej osobie uprawnienie do przywłaszczenia sobie na pewnym terytorium zwierzyny, oraz jej części użytecznych i płodów, tropienie, ściganie, łowienie zwierzyny, strzelanie do niej i inne czynności podobne, zmierzające do jej przywłaszczenia (art. 2 Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 3.XII 1927 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 110, poz. 934 o prawie łowieckim). Okoliczność, iż oskarżony pozostawał w służbie osoby, uprawnionej do wykonywania prawa polowania na danym terytorium, w charakterze strażnika leśnego, nie nadawała czynowi oskarżonego charakteru przestępstwa, określonego w art. 262 § 1 k. k.; przedmiotem bowiem tego przestępstwa może być tylko cudze mienie ruchome, a kodeks karny z r. 1932, ustanawiając przepis art. 270, wyszedł z założenia, że zwierzyna, przebywająca czasowo, lub chociażby nawet stale na terenie, należącym do pokrzywdzonego, jak długo nie została przez niego zawłaszczona, nie wchodzi jeszcze bezpośrednio w skład jego mienia, że zatem osoba dokonywująca bezprawnego przywłaszczenia niezawłaszczonej jeszcze przez uprawnionego zwierzyny, dopuszcza się jedynie naruszenia cudzego prawa majątkowego. (z motywów wyroku S. N. z dnia 23/II 1933 r. l. rej. 3 K 13/33 Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 77 1933).

2. Treść przepisu art. 270 k. k. nie daje podstawy do wniosku, jakoby pod jego ochroną stało tylko nieograniczone niczym prawo polowania lub rybołówstwa i jakoby nie mogła dopuścić się tego przestępstwa osoba, której przysługują pewne uprawnienia w zakresie swego prawa. Nie da się bowiem zaprzeczyć, że w pojęciu „naruszenia cudzego prawa" mieści się także pojęcie uszczerbku, jakiego doznaje prawo właściciela wskutek wykonywania przez inną osobę przysługujących jej uprawnień, ograniczających to prawo, jeśli granice tych uprawnień zostały przekroczone. Istotą przestępstwa z art. 270 k. k., aczkolwiek zamieszczonego w rzędzie przestępstw przeciw mieniu, nie jest zabór zwierzyny łownej lub ryb, lecz naruszenie prawa polowania i rybołówstwa jako takiego, a więc naruszenie prawa wykonywania tych czynności, które składają się na pojęcie polowania i rybołówstwa. Dlatego też zakres uprawnień, przysługujących osobie innej, a ograniczających owo prawo polowania i rybołówstwa, musi się mieścić w ściśle określonych granicach, a samowolne przekroczenie tych granic, jako wdarcie się w zakres prawa cudzego, jest niewątpliwym naruszeniem tego prawa i podlega osądzeniu wedle art. 270 k. k. (z motywów wyroku S. N. z dnia 7 III 1934 r. l. 3 K 206/34 Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 208 1934).

3. Przedmiotem przestępstwa z art. 270 k. k. może być tylko ten, kto nie posiada prawa polowania lub rybołówstwa na danym terenie. (wyrok S. N. z dnia 18/IX 1934 r. l. 2 K 875/34. Zb. Orz. I. K. S. N., Nr 103/1935).

4. Chodzenie ze strzelbą nabitą po cudzym terenie łowieckim w celu polowania zawiera znamiona usiłowania dokonania występku przewidzianego w art. 270 k. k. (wyrok S. N. z dnia 8/X 1934 r. l. 2 K 942/34, Zb. Orz. I. K. S. Nr. 151/1935).

5. Ryby w stawie, będącym własnością prywatną, stanowią rzecz cudzą ruchomą, której zabranie celem przywłaszczenia podlega ukaraniu jako kradzież z art. 257 k. k., a nie jako naruszenie prawa rybołówstwa z art. 270 k. k. (wyrok S. N. z dnia 3 VI 1935 r. l. 2 K. 524/35. Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 37/1936).

6. Dla odpowiedzialności z art. 270 k. k. istotną jest świadomość sprawcy, że narusza cudze prawo polowania lub rybołówstwa (wyrok S. N. z dnia 5/XI 1934 r. l. 1 K. 760 34. Zb. Orz. I. K. S. N. Nr 202/1935 i z dnia 25/V 1937 l. 1 K. 380/37. Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 345/1937).

7. Dla ustawowej istoty czynu z art. 270 k. k. posiadanie lub nieposiadanie karty łowieckiej jest okolicznością obojętną, a więc przestępstwa z art. 270 k. k. dopuszcza się zarówno ten, kto posiadając kartę łowiecką i własny teren łowiecki, narusza cudze prawo polowania, jak i ten, kto narusza to cudze prawo polowania, nie posiadając ani własnego terenu łowieckiego, ani karty łowieckiej. (wyrok S. N. z dnia 3/XI 1937 r. l. 2 K. 1120/37. Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 87/1938).

Art. 77. Grzywną do p i ę c i u s e t złotych oraz aresztem do sześciu tygodni karany będzie:

1. kto poluje na łosie lub jelenie wbrew postanowieniom art. 46 rozporządzenia niniejszego;
2. kto poluje sposobami niedozwolonymi wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;
3. kto poluje w czasie ochronnym wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;
4. kto przekroczenia wymienione w punktach 1, 3, 8 art. 76 popełnia zawodowo.

P. uw. do art. 76.

Art. 78. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1. na żubra, — karany będzie grzywną do pięciu tysięcy złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy;
2. na samicę łosia, na bobra lub kozicę, — karany będzie grzywną do dwóch tysięcy pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy.

P. uw. do art. 48.

Art. 79. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1. na świstaka, — karany będzie grzywną do tysiąca złotych oraz aresztem do sześciu tygodni;
2. na inne zwierzę, wymienione w art. 48, — karany będzie grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni.

Art. 80. Kto naruszy przepis art. 53 rozporządzenia niniejszego karany będzie grzywną do pięciuset złotych lub aresztem do sześciu tygodni, nadto zwierzyna lub świeże jej skóry ulegną konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 81. W wypadku popełnienia przekroczeń wymienionych w artykułach 75—80 przez nieletnich do lat czternastu rodzice lub opiekunowie karani będą za niedozór grzywną do pięćdziesięciu złotych.

Art. 82. Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swego uznania z tym ograniczeniem, iż kara aresztu nie może przekraczać w wypadku wymierzania jej za przekroczenia przewidziane w art. 75 — dni trzech, w art. 76 — dwu tygodni, w artykułach 77—80— trzech tygodni.

W wypadku wymierzania grzywny za przekroczenia przewidziane w art. 78 zamiana grzywny na areszt nastąpi zgodnie z przepisami zawartymi w ustawach karnych.

P. art. 10 i 16 prawa o wykroczeniach oraz art. 12 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Art. 83. Obok kary wymierzonej za przekroczenia przewidziane w artykułach 77—79— należy orzec konfiskatę broni, zapomocą której dokonano przekroczenia, oraz zabronionych rozporządzeniem niniejszym narzędzi łowieckich bez względu na to, czy są one własnością skazanego czy też osoby innej.

Przepis ustępu pierwszego nie ma zastosowania do broni myśliwskiej, której właściciel posiada kartę łowiecką i pozwolenie na broń. Broń ta będzie konfiskowana jedynie w razie przekroczenia przewidzianego w punkcie trzecim art. 77 oraz w artykułach 78 i 79.

Art. 84. Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie w cudzym obwodzie łowieckim należy do właściciela lub dzierżawcy polowania, o ile nie ma zastosowania art. 80.

Niezależnie od tego właścicielowi lub dzierżawcy polowania za zwierzę bezprawnie zabite służy odszkodowanie równające się trzykrotnej wartości zabitego zwierzęcia.

Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie na gruntach nie wchodzących w skład obwodu łowieckiego ulega konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 85. Jeżeli jeden z czynów karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, podpadnie pod surowszy przepis innych ustaw, należy według tych ustaw karę wymierzyć.

Art. 86. Do orzekania o czynach karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, z wyjątkiem czynów przewidzianych w art. 78, powołany jest starosta.

Ukarany orzeczeniem starosty może w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wnieść do starosty żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który rozstrzyga według przepisów obowiązujących w pierwszej instancji sądowej.

Wyrok sądu okręgowego wydany w drugiej instancji jest prawomocny.

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnym z 1877 r. stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych zarządzeń karnych.

Ust. 2—4 art. 86 utraciły moc obow. w związku z wejściem w życie k. p. k. (p. art. 640 i nast. k. p. k.).

Art. 87. Do orzekania o czynach przewidzianych w art. 78 powołane są sądy powiatowe (pokoju).

Zgodnie z art. 269 prawa o ustroju sądów powszechnych sądy powiatowe i pokoju otrzymały nazwę i ustrój sądów grodzkich.

Art. 88. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnym z 1873 r. można wnieść odwołanie niezależnie od przepisu § 464 p. k.

Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu karnego z 1871 r. zamiast aresztu powyżej sześciu tygodni orzeka się więzienie.

1. Art. 88 ust. 1 prawa łowieckiego utracił moc obowiązującą w związku z uchyleniem ustawy o post. karnym z r. 1873 przez przepisy wprow. k p. k., ustęp 2 zaś tego artykułu — w związku z przepisami art. 10 pkt. a) przep. wprow. k. k. i pr. o wykr.

2. Niezależnie od przepisów rozdz. VI Prawa łowieckiego i art. 270 k. k.—p. postanowienie art. 271 k. k., który ma następujące brzmienie:

„Art. 271. Kto względem właściciela lasu, pola, prawa polowania lub rybołówstwa albo osoby, do ochrony tychże praw upoważnionej, dopuszcza się przemocy lub groźby karalnej w celu przeszkodzenia wykonywaniu lub ochronie prawa, przytrzymaniu na gorącym uczynku naruszającego, albo odebraniu narzędzi przestępstwa, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu".

1. Zarówno właściciel lasu, jak i osoba upoważniona przezeń do ochrony praw jego, są uprawnieni do przytrzymywania osoby napotkanej na gorącym uczynku bezprawnego polowania w tym lesie i odebrania jej strzelby, opór zaś takiej osoby, uskuteczniony w tych warunkach zapomocą przemocy lub groźby karalnej, ścigany jest jako występek z art. 271 k. k. (wyrok S. N. z dnia 27/II 1935 r. l. 2 K 1774/34. Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 427/1935).

2. Dla zastosowania art. 271 k. k. jest pod względem podmiotowym niezbędne ustalenie, że sprawca wie, iż swym działaniem przeszkadza wykonywaniu lub ochronie cudzego prawa rybołówstwa. (wyrok S. N. z dnia 14/I 1936 r. l. 2 K 1699/35. Zb. Orz. I. K. S. N. Nr. 283/1936).

Rozdział VII.

Postanowienia końcowe.

Art. 89. W wypadkach, gdy obwody łowieckie (okręgi) utworzone zostały na podstawie dotychczasowych przepisów, uważane będą za utworzone zgodnie z rozporządzeniem niniejszym do dnia 1 marca 1928 r. lub jeżeli zostały wypuszczone w dzierżawę — do chwili wygaśnięcia umów dzierżawnych.

Art. 90. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa, co zaś do orzecznictwa karnego — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

O ile rozporządzenia wykonawcze dotyczyć będą zakresu działania innych ministrów, rozporządzenia te wydawane będą w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 91. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województwa śląskiego, w czternaście dni po ogłoszeniu.

Jednocześnie z tym uchylone zostają na obszarze oznaczonym w ustępie pierwszym wszystkie przepisy w przedmiocie objętym rozporządzeniem niniejszym, a w szczególności:

artykuły 321 — 337, artykuł 338 w części dotyczącej zwierzyny, artykuły 339—374, 376 — 406, 407 w części dotyczącej zwierzyny, 409 — 418 ustawy o gospodarstwie wiejskim (Zb. Pr. Ces. ros. tom XII cz. 2);

rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dn. 2 marca 1920 r. o polowaniu (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 20/64 poz. 532);

ustawa łowiecka z dnia 15 lipca 1907 r. (Zb. Ust. prusk. str. 207);

ustawa łowiecka z dnia 13 lipca 1909 r. dla Królestwa, Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim (Dz. Ust. Kraj. z 1910 r. cz. II Nr. 2);

ustawa łowiecka z dnia 19/25 marca 1883 r. (Zb. Ust. Król. Węg. z 1883 r. poz. XX);

artykuły 247 — 251 i cz. 2 i 3 art. 623 kod. kar. z 1903 r. oraz cz. 1 art. 623 kod. kar. z 1903 r. o ile dotyczy polowania;

artykuły 292 — 295 i 368 p. 10 kod. kar. z 1871 r.

2.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA
z dnia 19 stycznia 1928 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o statucie wzorowym spółek łowieckich.

(Dz. U. R. P. z dnia 24 lutego 1928 r. Nr. 18, poz. 161).

Na podstawie art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) zarządza się co następuje:

§ 1. Organizację i zakres działania spółki łowieckiej określa statut nadany spółce łowieckiej przez starostę.

§ 2. Statut nadany spółce łowieckiej winien odpowiadać dołączonemu do niniejszego rozporządzenia statutowi wzorowemu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do § 2 rozp. Min. Roln. z dnia 19 stycznia 1928 r. (poz. 161).

STATUT WZOROWY SPÓŁKI ŁOWIECKIEJ.

§ 1.

Spółka łowiecka nosi nazwę: „Spółka łowiecka w ....

§ 2.

Siedziba spółki mieści się w ....

....

§ 3.

Celem spółki łowieckiej jest zarządzanie obwodem łowieckim wspólnym, położonym w województwie .... powiecie

gminie (gminach) ....

wsi (wsiach) .... o ogólnym obszarze .... ha.

§ 4.

Członkami spółki łowieckiej są właściciele gruntów, tworzących wspólny obwód łowiecki.

§ 5.

Władzami spółki są: walne zebranie członków spółki oraz zarząd spółki.

§ 6.

Walne zebranie członków spółki zwołuje zarząd spółki przynajmniej raz do roku oraz na każde żądanie członków spółki przedstawiających w spółce co najmniej trzecią część ogólnej liczby głosów w ciągu 2 tygodni od daty otrzymania takiego żądania.

Pierwsze walne zebranie członków spółki zwołuje zarząd gminy lub członek spółki upoważniony do tego przez zarząd gminy.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty, znajdujące się w granicach nie jednej gminy, walne zebranie zwołuje, względnie do zwołania go upoważnia zarząd tej gminy, w której granicach znajduje się największa część objętych obwodem łowieckim gruntów.

§ 7.

Do zakresu działania walnego zebrania członków spółki należy:

1. wybór zarządu,
2. powzięcie uchwały o przeznaczeniu części dochodu na cele ochrony łowiectwa lub inne szczególne cele,
3. powzięcie uchwały o zniesieniu obwodu i rozwiązaniu spółki łowieckiej.

§ 8.

Każdemu członkowi spółki łowieckiej służy prawo głosowania według następujących zasad: posiadaczowi gruntu o obszarze do dwu hektarów służy jeden głos, przyczym każde dalsze pełne dwa hektary posiadanego gruntu dają prawo do jednego głosu więcej, jednak w ten sposób, iż jedna osoba nie może posiadać głosów więcej, niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów.

§ 9.

O zwołaniu walnego zebrania członkowie spółki winni być zawiadomieni przez ogłoszenie, wywieszone w siedzibie spółki w miejscu, przeznaczonym do publikacyj urzędowych co najmniej na czternaście dni przed terminem zebrania lub przez imienne zaproszenia, doręczane co najmniej na dwa dni przed terminem zebrania. Jeżeli w skład spółki wchodzą mieszkańcy obu lub więcej gmin (wsi), — ogłoszenie winno być wywieszone w każdej z tych gmin (wsi).

§ 10.

W okresie robót polnych termin walnego zebrania może być wyznaczony jedynie na dzień świąteczny.

§ 11.

Członkowie spółki łowieckiej mogą brać udział w walnym zebraniu osobiście lub przez pełnomocników.

Pełnomocnictwa winny być zaświadczone przez zarząd gminy.

Walne zebranie jest prawomocne przy takiej liczbie uprawnionych do głosowania, któraby przedstawiała przynajmniej połowę ogólnej liczby głosów.

W razie, jeżeli zebranie nie dojdzie w pierwszym terminie do skutku z powodu nieobecności wymaganej liczby uprawnionych do głosowania należy je zwołać powtórnie w ciągu dni ośmiu.

Walne zebranie, zwołane w drugim terminie, jest prawomocne bez względu na ilość obecnych.

§ 12.

Uchwały walnego zebrania członków spółki zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem uchwał o przeznaczeniu dochodu na cele inne niż ochrony łowiectwa, a w szczególności utrzymania straży łowieckiej oraz hodowlane, które to uchwały wymagają zgody wszystkich członków spółki.

§ 13.

Głosowanie na walnym zebraniu odbywa się ustnie lub pisemnie — zależnie od uchwały walnego zebrania — z wyjątkiem głosowania przy wyborach członków zarządu, które odbywa się w miarę możności pisemnie.

§ 14

Walne zebranie spółki wybiera na przeciąg lat sześciu spośród członków spółki trzech członków zarządu i dwu zastępców.

Wybory odbywają się przez głosowanie pisemne w następujący sposób:

Każdy głosujący oddaje kartkę z wypisanymi imionami i nazwiskami wybieranych pięciu osób. Kartka winna zawierać na odwrotnej stronie imię i nazwisko głosującego oraz liczbę posiadanych przezeń głosów.

Niepiśmienni podają do protokółu nazwiska wybieranych osób. Za wybrane uważać należy pięć osób które otrzymały największą liczbę głosów. Trzy pierwsze pod względem kolejnej ilości głosów wybrane są na członków zarządu, dwie następne — na zastępców.

Głosy oddane na osoby nie będące członkami spółki łowieckiej są nieważne.

§ 15.

O przeprowadzeniu wyborów spisuje się protokół. Wynik wyborów ogłasza się przed zamknięciem walnego zebrania. Przeciwko ważności wyborów można w ciągu dni siedmiu wnieść sprzeciw do zarządu gminy, który obowiązany jest sprzeciw wraz z oryginałem protokółu wy-

borów, listy wyborców oraz ogłoszenia o wyborach przedstawić niezwłocznie staroście.

§ 16.

Zarząd spółki łowieckiej składa się z trzech członków, którzy spośród siebie wybierają przewodniczącego. Do zakresu działania zarządu spółki łowieckiej należy:
1. zarządzanie wspólnym obwodem łowieckim spółki,
2. zawieranie umów o wydzierżawienie polowania,
3. przedstawicielstwo spółki wobec władz i osób trzecich,
4. prowadzenie wykazu dochodu i wydatków i rozdział zysków między członków spółki,
5. przygotowanie wniosków na walne zgromadzenie w sprawie przeznaczenia części dochodu na cele hodowlane i ochrony łowiectwa,
6. zwoływanie walnego zebrania,
7. prowadzenie wykazu członków spółki.

§ 17.

W razie ubycia członka zarządu spółki na jego miejsce wchodzi zastępca, a w razie wyczerpania listy zastępców należy przeprowadzić w ciągu dni trzydziestu uzupełniające wybory brakującej liczby członków zarządu i ich zastępców.

§ 18.

Zarząd spółki łowieckiej pełni swe czynności honorowo, nie pobierając za to żadnego wynagrodzenia.

§ 19.

Zarząd spółki obowiązany jest prowadzić wykaz członków spółki według następującego wzoru:

Imię i nazwisko	Obszar gruntu	Ilość głosów	Udział w % w dochodzie spółki

§ 20.

Dochód spółki w całości—względnie po potrąceniu sum uchwalonych przez walne zebranie na różne cele—rozdziela zarząd spółki na podstawie ustalonego udziału poszczególnych członków spółki.

Udział poszczególnego członka spółki oblicza się na podstawie stosunku obszaru gruntów, stanowiących jego własność, do wszystkich gruntów, stanowiących wspólny obwód łowiecki.

§ 21.

Spółka łowiecka rozwiązuje się jednocześnie ze zniesieniem obwodu łowieckiego:

1. przez upływ czasu, na jaki została utworzona, jeśli ostatnie walne zebranie nie powzięło uchwały o dalszym trwaniu spółki,

2. na mocy uchwały walnego zebrania spółki po upływie co najmniej sześciu lat od utworzenia spółki,

3. na skutek decyzji starosty o zniesieniu obwodu łowieckiego.

§ 22.

W razie rozwiązania spółki ewentualny majątek spółki ulega likwidacji, a dochód uzyskany z likwidacji — podziałowi między członków spółki na podstawie ustalonego udziału poszczególnych członków w dochodzie spółki.

3.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 21 lutego 1920 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie ustalania roty przysięgi i wzoru oznaki dla strażników łowieckich.

(Dz. U. R. P. z dnia 9 marca 1929 r. Nr. 13, poz. 114).

Na podstawie art. 23 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) zarządza się co następuje:

§ 1. Strażnicy łowieccy składają przed powiatową władzą administracji ogólnej przysięgę według następującej roty:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że obowiązki strażnika łowieckiego w powierzonym mi obwodzie łowieckim będę sprawował sumiennie i wiernie, że będę czuwał nad przestrzeganiem przepisów o ochronie łowiectwa, że będę donosił władzy o wszelkich dostrzeżonych naruszeniach prawa łowieckiego, że przysługujące mi uprawnienia będę wykonywał sprawiedliwie.

Tak mi, Panie Boże, dopomóż".

§ 2. Oznakę dla strażników łowieckich stanowi tarcza z żółtej blachy, umieszczona na opasce sukiennej.

Tarcza ma kształt owalny o wymiarach 10 cm. długości i 9 cm. szerokości, pośrodku wytłoczony orzeł państwowy, a wokoło napis: „Strażnik łowiecki.

Opaskę tworzą dwa poziome, zszyte ze sobą pasy: górny koloru jasno-zielonego, dolny zaś żółtego — o szerokości 6 cm. każdy.

§ 3. Strażnicy łowieccy winni nosić oznakę na lewym rękawie wierzchniego okrycia, tarczą nazewnątrz.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

4.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 26 czerwca 1929 r.

o uznaniu dzikich indyków za zwierzęta łowne oraz o wprowadzeniu dla nich czasu ochronnego.

(Dz. U. R. P. z dnia 11 lipca 1929 r. Nr. 50, poz. 416).

Na podstawie art. 1 ust. 2 oraz art. 51 ust. 3 pkt. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) postanawiam co następuje:

§ 1. Dzikie indyki uznaje się za zwierzęta łowne.

§ 2. Zabrania się polować w czasie niżej oznaczonym (czasie ochronnym) na dzikie indyki:

dzikie indyki samce w czasie od 15 maja do 15 października,

dzikie indyki samice w czasie od 1 stycznia do 15 października.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

5.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 listopada 1932 r.

o przekazaniu wojewodom uprawnienia, zawartego w ust. 2 art. 51 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim oraz o uchyleniu mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 9 maja 1931 r. o przekazaniu wojewodom niektórych uprawnień Ministra Rolnictwa, wynikających z art. 51 wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

(Dz. U. R. P. z dnia 10 stycznia 1933 r. Nr. 1, poz. 3).

Na podstawie art. 51 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządzam co następuje:

§ 1. Uprawnienie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, zawarte w ustępie drugim art. 51 powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, przekazuje się wojewodom.

§ 2. Uchyla się moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 417).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

6.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 grudnia 1936 r.

o uznaniu muflonów za zwierzęta łowne.

(Dz. U. R. P. z dnia 15 grudnia 1936 r. Nr. 91, poz. 638).

Na podstawie art. 1 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) zarządzam co następuje:

§ 1. Muflony uznaje się za zwierzęta łowne.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

7.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 14 maja 1947 r.

o ochronie niektórych zwierząt łownych.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 maja 1947 r. Nr. 39, poz. 197).

Na podstawie art. 1 i 51 ust. 1 lit. a), b), c) i d) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) w brzmieniu ustalonym art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządzam, co następuje:

§ 1. Czas ochronny, ustalony w art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim, rozszerza się tak, że obejmuje on:

1) dla jeleni — byków	w woj. białostockim, poznańskim, gdańskim, szczecińskim, olsztyńskim, pomorskim i wrocławskim okres od 1 listopada do 15 września;
2) dla sarn — kozłów:	w woj. olsztyńskim, krakowskim, łódzkim, pomorskim i poznańskim okres od 1 listopada do 31 maja;
3) dla borsuków:	okres od 1 grudnia do 15 września;
4) dla wiewiórek:	okres od 1 marca do 30 listopada;
5) dla zajęcy — szaraków:	okres od 15 stycznia do 31 października;
6) dla głuszców — kogutów:	okres od 15 maja do 15 marca;
7) dla cietrzewi — kogutów:	w woj. krakowskim, białostockim, rzeszowskim, wrocławskim, łódzkim okres od 15 maja do 31 marca;
8) dla jarząbków:	okres od 1 lutego do 30 września (z wyjątkiem woj. gdańskiego);
9 dla bażantów — kogutów:	w woj. łódzkim, szczecińskim, poznańskim i wrocławskim okres od 1 lutego do 31 października;
10) dla kuropatw:	w woj. olsztyńskim, kieleckim, krakowskim, gdańskim, łódzkim, pomorskim, poznańskim, szczecińskim, warszawskim i wrocławskim okres od 1 grudnia do 31 sierpnia;
11) dla słonek:	okres od 15 maja do 31 sierpnia;
12) dla batalionów:	okres od 1 czerwca do 15 lipca;
13) dla dzikich kaczorów:	okres od 1 czerwca do 15 lipca;
14) dla dzikich kaczek:	okres od 1 stycznia do 15 lipca;
15) dla innego ptactwa błotnego i wodnego:	okres od przylotu do 15 lipca;
16) dla dzikich gęsi:	okres od przylotu do 31 sierpnia;
17) dla dzikich gołębi:	okres od przylotu do 31 sierpnia;

§ 2. Wprowadza się czas ochronny:

1) dla dzików:	okres od 1 marca do 31 maja;
2) dla kun leśnych (tumaków:	okres od 1 marca do 31 października;
3) dla niedźwiedzi:	przez cały rok.
4) dla rysi:	
5) dla żbików:	
6) dla norek:	
7) dla orłów:	
8) dla muflonów:	

§ 3. Zabrania się całkowicie polowania na:

1) łosie—byki:	
2) jelenie — byki:	w woj. kieleckim, krakowskim, lubelskim, rzeszowskim, warszawskim i łódzkim;
3) daniele — rogacze;	
4) sarny kozły:	w woj. białostockim, kieleckim, lubelskim, rzeszowskim, warszawskim, szczecińskim, wrocławskim i gdańskim;
5) cietrzewie— koguty:	w woj. warszawskim, szczecińskim, kieleckim, gdańskim, pomorskim, lubelskim, poznańskim i olsztyńskim;
6) jarząbki:	w woj. gdańskim;
7) bażanty — koguty:	w woj. białostockim, kieleckim, krakowskim, lubelskim, olsztyńskim, rzeszowskim, warszawskim, pomorskim gdańskim;
8) kuropatwy:	w woj. białostockim, lubelskim, rzeszowskim;
9) dropie i dropie — kamionki (strepety);	
10) drozdy;	
11) puchacze.	

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1947 r. i obowiązuje do dnia 31 maja 1948 r.

USTAWA

z dnia 7 marca 1932 r.

o rybołowstwie.

(Dz. U. R. P. z dnia 25 kwietnia 1932 r. Nr. 35, poz. 357)

w brzmieniu uwzględniającym zmiany wprowadzone rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976).

Postanowienia wstępne.

Art. 1. Rybołówstwo w rozumieniu niniejszej ustawy oznacza zawłaszczanie ryb i raków przez ich łowienie w wodach nie zamkniętych.

Postanowienia ustawy niniejszej, dotyczące ryb, mają odpowiednie zastosowanie do raków.

Art. 2. Wodami zamkniętymi w rozumieniu ustawy niniejszej są:

1) wszystkie stawy sztuczne, służące do hodowli i przechowywania ryb,

2) wszystkie sztuczne odgałęzienia naturalnego łożyska wody, dopóki służą wyłącznie do hodowli ryb i są stale zamknięte dla przepływu ryb większych niż miara, określona na podstawie art. 3,

3) wszelkie stawy naturalne i jeziora, nie posiadające stałego lub okresowo powtarzającego się połączenia z innymi naturalnymi łożyskami wody, przydatnego dla przepływu ryb, jeżeli każdy z tych zbiorników leży całkowicie w granicach jednej posiadłości gruntowej.

Wszystkie inne wody są wodami nie zamkniętymi, czyli otwartymi.

Art. 3. Wymiary ryb i rodzaje zamknięcia wody, dostateczne do uznania wody za zamkniętą w myśl pkt. 2 art. 2, określać będzie Minister R o l n i c w a, który uprawnienie to może przekazywać wojewodom.

Kompetencje Ministra Rolnictwa przejął Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Stwierdzenie, że pewna woda odpowiada lub nie odpowiada warunkom, przewidzianym w art. 2, następuje w drodze orzeczenia właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

Art. 5. Do kogo rybołówstwo w pewnej wodzie należy, ten ponadto wyłącznie jest uprawniony:

1) do czynności, mających na celu poprawę rybności tej wody,

2) do łowienia w tej wodzie i zawłaszczania innych poza rybami zwierząt wodnych, nie będących zwierzyną łowną lub nie chronionych ze względów przyrodniczo-naukowych.

Art. 6. Postanowienia ustawy niniejszej nie mają zastosowania do rybołówstwa na wodach morskich.

Granice między wodami morskimi a śródlądowymi ustalane będą w porozumieniu właściwych ministrów.

R o z d z i a ł I.

Prawo własności rybołówstwa.

Art. 7. Rybołówstwo jest nierozdzielnie związane z prawem własności wody i prawem tym należy całkowicie i wyłącznie do właściciela wody.

Na wodach publicznych rybołówstwo należy do Państwa.

1. P. pod art. 10 wyrok N. T. A. z dnia 15 X 1937 r. 1. rej. 3769/35.

Jeżeli władza administracyjna, orzekając o przyjęciu rybołówstwa w wodzie publicznej na rzecz Państwa w myśl art. 7 ustawy z 7 marca 1932 poz. 357 Dz. Ust., rozstrzyga zarzut strony, że dana woda jest własnością prywatną, — orzeczenie administracyjne winno być co do tego rozstrzygnięcia wyraźnie oznaczone jako tymczasowe, uwarunkowane późniejszym rozstrzygnięciem kwestii tej własności przez sąd, bądź też strona winna być odesłana w tej kwestii na drogę sądową (wyrok N. T. A. z 2/IV 1938 r. l. rej. 5481 35. Z. W. Nr. 1550A).

Art. 8. Wszelkie akty, któreby po wejściu w życie ustawy niniejszej właściciel wody zdziałał co do własności swego rybołówstwa na tej wodzie wbrew artykułowi poprzedniemu, będą z mocy samego prawa nieważne.

Stosunki prawne, niezgodne z artykułem poprzednim, istniejące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, podlegają postanowieniom, zawartym w artykułach 9—13, o ile nie ulegają przymusowej likwidacji w myśl przepisów obowiązujących o zniesieniu służebności.

Art. 9. Rybołówstwo, należące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej całkowicie lub z jakimikolwiek ograniczeniami nie do właściciela wody, lecz do innej osoby, należy do niej nadal, podlegając postanowieniom art. 10—12.

Art. 10. Właściciel prawa do rybołówstwa w cudzej wodzie obowiązany jest na żądanie właściciela tej wody pozbyć mu to prawo.

Jeżeli strony nie dojdą do zgody co do ceny, to stanowić ją będzie średni dochód roczny z rybołówstwa za ostatnie lat trzy, pomnożony przez dwadzieścia.

Przedmiotem niniejszego sporu w istotnej swej części jest, czy skarżącemu, jako właścicielowi prawa rybołówstwa w rewirze wody publicznej, uznanym na zasadzie przepisu gal. ustawy krajowej o rybołówstwie z 31 października 1887 Nr. 37/1890 Dz. Ust. Kraj. za rewir własny, przysługuje wynagrodzenie, przewidziane w art. 10 ust. 2 ustawy o rybołówstwie poz. 357/1932 Dz. Ust. za odstąpienie powyższego prawa Państwu.

W tym względzie władza pozwana, jak wynika z motywów zaskarżonego orzeczenia, stanęła na stanowisku, że skarżący wobec postanowienia ust. 2 art. 7 polskiej ustawy o rybołówstwie, głoszącego, iż na wodach publicznych rybołówstwo należy do Państwa, utracił swe uprawnienie do rybołówstwa we własnym rewirze na wodzie publicznej bez odszkodowania, gdyż przepis art. 10 odnosi się tylko do przypadków, określonych ust. 1 cyt. art. 7. Przy tym władza pozwana wywodzi w motywach swego orzeczenia, że przyznane Państwu prawo rybołówstwa na wodach, uznanych za publiczne, nie pozostaje w żadnym związku z art. 9 ostatnio powołanej ustawy, ani też z zasadniczą strukturą rybołówstwa, jako przynależności prawa własności wody, oraz, że pomienione przyznanie nie może być uważane za konsekwencję prywatno-prawnego związku prawa rybołówstwa z prawem własności wody.

Powyższego stanowiska władzy pozwanej Trybunał nie uznał za trafne.

Bezsporne jest, że skarżącemu przysługiwało prawo rybołówstwa na wodzie publicznej, mianowicie w XXIXI rewirze rzeki Wisły, uznanym za jego własny.

W niniejszym więc przypadku zachodzi przewidziany w art. 8 ust. 2 ustawy poz. 357/1932 Dz. Ust. stosunek prawny, niezgodny z postanowieniami art. 7, istniejący w chwili wejścia w życie tej ustawy. Tego rodzaju zaś stosunki prawne po myśli cyt. art. 8 podlegają postanowieniom zawartym w artykułach 9—13, o ile nie ulegają przymusowej likwidacji w myśl przepisów obowiązujących o zniesieniu służebności.

Również i art. 9 ustawy stanowi, że rybołówstwo należące w chwili wejścia w życie tej ustawy całkowicie lub z jakimikolwiek ograniczeniami nie do właściciela wody, lecz do innej osoby, należy do niej nadal, podlegając postanowieniom art. 10—12. Po myśli zaś ust. 1 art. 10 właściciel prawa do rybołówstwa w cudzej wodzie obowiązany jest na żądanie właściciela tej wody pozbyć mu to prawo, lecz za wynagrodzeniem, o którym mowa w ust. 2 tegoż art. 10. (z motywów wyroku N. T. A. z dnia 15.X 1937 r. l. rej. 3769/35 Zb. W. Nr. 1420 A).

Art. 11. Prawo do rybołówstwa w cudzej wodzie, nie wpisane do księgi wieczystej nieruchomości, obejmującej ową wodę, ani też do księgi wodnej, powinno być w ciągu lat pięciu od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej zgłoszone do wpisania do księgi wodnej.

Niezgłoszenie w terminie powyższym do wpisania do księgi wodnej oznaczać będzie zrzeczenie się i wygaśnięcia tego prawa na rzecz właściciela wody.

Art. 12. W razie sporu o istnienie prawa do rybołówstwa w cudzej wodzie osoba, roszcząca sobie owo prawo, obowiązana będzie jego istnienie udowodnić.

Art. 13. Wszędzie, gdzie wolność wykonywania rybołówstwa w cudzej wodzie, jako rodzaj użytkowania powszechnego, zachowała się do chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, zostaje ona z mocy ustawy niniejszej uchylona.

Art. 14. Właściciel rybołówstwa w wodzie, która wyszła z brzegów i zalała grunty cudze, ma prawo do połowu ryb na zalanych gruntach cudzych z wyjątkiem gruntów, zajętych na podwórza, sady, ogrody warzywne, plantacje wiklinowe do celów regulacji wód, sztuczne stawy rybne, urządzenia przemysłowe i z wyjątkiem miejsc, trwale ogrodzonych. Szkody, wyrządzone tym połowem, obowiązany jest wynagrodzić właścicielowi gruntu.

Właściciel gruntu zalanego nie ma prawa łowić ryb w rozlanej na jego funcie wodzie, ani też czynić przeszkód odpływowi wody i powrotowi ryb do zwykłego łożyska wody.

Art. 15. W wypadkach, gdy zalewanie cudzych gruntów, wywoływane przez czynniki przyrody, powtarza się corocznie i trwa zwykle dłużej niż dwa miesiące, rybołówstwo w rozlanej wodzie należy do właściciela gruntu.

Art. 16. Gdy po odpływie wody wezbranej do swego łożyska na gruncie, który uległ zalaniu, pozostaną zamknięte zbiorniki w naturalnych zagłębieniach gruntu lub rowach, pozostałe w takich zbiornikach ryby w ciągu siedmiu dni będzie mógł wyłowić właściciel rybołówstwa, po upływie zaś tego czasu właściciel gruntu.

Art. 17. Granicą między obszarem zalanym, na którym połów należy do jednej osoby, a obszarem zalanym, na którym połów należy do innej osoby, jest:

1) dotychczasowa linia graniczna, gdy chodzi o rybołówstwo na tym samym odcinku wody,

2) linia stanowiąca przedłużenie dotychczasowej granicy aż do końca zalewu, gdy chodzi o rybołówstwa na dwóch stykających się odcinkach tej samej wody,

3) linia najwyższego wzniesienia gruntu, gdy chodzi o rybołówstwa na sąsiadujących różnych wodach.

Art. 18. Prawo własności rybołówstwa zawiera w sobie uprawnienie wstępu na grunt, przylegający do wody, i korzystania z niego, o ile to jest konieczne do wykonywania czynności rybołówczych.

Uprawnienie to nie rozciąga się na grunt, zajęty na podwórza, sady, ogrody, kultury leśne, kultury wiklinowe do celów regulacji wód, uprawy rolne i trwale całkowicie ogrodzone urządzenia, jako też na brzegi rowów, nawadniających i odwadniających, oraz na miejsca chronione ze względów przyrodniczo-naukowych.

Kto, korzystając z uprawnienia powyższego wyrządzi szkodę właścicielowi gruntu, obowiązany będzie ją wynagrodzić.

Rozdział II.

Urządzenie gospodarstwa rybackiego na wodach otwartych.

Art. 19. Wykonywanie rybołówstwa odbywać się może tylko na takim nieprzerwanym obszarze wody otwartej, który orzeczeniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej uznany został za samowystarczalny pod względem przyrodzonych warunków hodowlanych i dostateczny do prowadzenia samodzielnego gospodarstwa rybackiego.

Obszar taki stanowi obwód rybacki.

Art. 20. Wszystkie przydatne do rybołówstwa wody otwarte będą na obszarze każdego województwa przez wojewódzką władzę administracji ogólnej dzielone na obwody rybackie.

Zmiany w podziale wód otwartych na obwody rybackie wojewódzka władza administracji ogólnej wprowadzać będzie w życie, nie naruszając wykonalności obowiązujących umów o dzierżawę obwodów.

Minister Rolnictwa ustalać będzie dla poszczególnych obszarów Państwa kolejność oraz terminy przeprowadzenia podziału wód otwartych na obwody rybackie, jak również wydawać przepisy dla władz o zasadach, sposobie podziału i trybie postępowania.

P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 marca 1935 r. o ogłaszaniu orzeczeń o utworzeniu i zmianach obwodów rybackich (poz. 13 niniejszego zeszytu).

1. Art. 7 ustawy o rybołówstwie z 7 marca 1932 r. poz. 357 Dz. Ust. postanawia, że rybołówstwo jest nierozdzielnie związane z prawem własności wody i należy całkowicie i wyłącznie do właściciela wody; na wodach publicznych rybołówstwo należy do Państwa. Jeśli chodzi o wykonywanie rybołówstwa, art. 92 tejże ustawy głosi, że na obszarach, nie objętych podziałem na obwody rybackie, uprawnieni do rybołówstwa lub ich dzierżawcy mogą do czasu wprowadzenia obwodów rybackich sami lub przez swoich

rybaków wykonywać rybołówstwo z zachowaniem przepisów wspomnianej ustawy o ochronie rybołówstwa. Do uprawnionych, o których w tym przepisie mowa, wobec braku w ustawie o rybołówstwie bliższego ograniczającego wyjaśnienia, należy oczywiście zaliczyć także właścicieli wód, wskazanych w art. 7. Z postanowienia art. 92 wynika, po pierwsze, że istnienie uprawnienia do rybołówstwa na pewnym obszarze wody otwartej nie stoi bynajmniej na przeszkodzie wprowadzeniu tamże obwodu rybackiego, przewidzianego artykułami 19 do 21 odnośnie do wszystkich wód otwartych bez wyjątku, powtóre, że z chwilą wprowadzenia obwodu rybackiego ustaje ipso iure możność uprawnionych do rybołówstwa wykonywnia tegoż na obszarze, do którego odnosi się uprawnienie, z jedynym wyjątkiem, określonym w art. 36, t. j. o ile dany obszar wody uznany został w myśl art. 34 za obwód rybacki własny, przy czym jednak wyjątek polega nie na wyłączeniu danego obszaru z podziału na obwody, lecz na zwolnieniu z obowiązku wydzierżawienia, który poza tym wyjątkiem dotyczy wszystkich obwodów rybackich. (z motywów wyroku N. T. A. z dnia 8 III 1937 r. l. rej. 7201/34 Z. W. Nr. 1324 A).

Art. 21. O ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, obwód rybacki może być użytkowany jedynie przez wypuszczenie go w dzierżawę.

Obwód rybacki może być wypuszczony w dzierżawę tylko niepodzielnie na całym swym obszarze z pełnym zakresem rybackiego użytkowania i tylko jednej osobie na okres co najmniej lat dziesięciu.

Jeżeli zachodzą okoliczności szczególne, wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić w drodze wyjątku na zawarcie umowy na czas krótszy.

Art. 22. Dzierżawcą obwodu rybackiego może być każda zdolna do działań prawnych osoba fizyczna lub osoba prawna, posiadająca przepisane ustawą niniejszą warunki otrzymania osobistego dowodu rybackiego.

Osoby prawno-publiczne, z wyjątkiem Państwa, są wyłączone od dzierżawienia obwodu rybackiego

Art. 23. W razie śmierci dzierżawcy umowa o dzierżawę obwodu rybackiego może być na żądanie jednej ze stron rozwiązana za rocznym wypowiedzeniem.

Jeżeli dzierżawca lub po jego śmierci jego spadkobiercy poczynili nakłady, których wyzyskanie z powodu rozwiązania umowy stało się dla nich niemożliwe, spadkobiercom dzierżawcy służy prawo dochodzenia strat na osobach, które z powyższych nakładów korzyść odnoszą w obwodzie rybackim.

Art. 24. Jeżeli wypuszczony w dzierżawę obwód rybacki ulegnie zmianie co do swych granic, albo też stanie się obwodem własnym lub odwrotnie, powiatowa władza administracji ogólnej może żądać rozwiązania umowy o dzierżawę. Rozwiązanie to następuje z upływem jednego roku od dnia doręczenia tego żądania wypuszczającemu w dzierżawę i dzierżawcy. Dotychczasowemu dzierżawcy służy prawo, przewidziane w ust. 2 artykułu poprzedniego.

Art. 25. W treści umowy o dzierżawę obwodu rybackiego należy umieścić warunek, że dopuszczanie do niedozwolonego zanieczyszczania wód w obwodzie rybackim, lub nieprzedsiębranie przez dzierżawcę określonych w umowie środków do utrwalenia wytwórczości rybnej stanowić będzie dostateczną podstawę dla wojewódzkiej władzy administracji ogólnej do uznania umowy o dzierżawę obwodu rybackiego za rozwiązaną z winy dzierżawcy.

Straty, wynikłe z zaniedbania, które dało podstawę do uznania umowy za rozwiązaną, pokrywa dotychczasowy dzierżawca obwodu rybackiego.

Art. 26. Dzierżawca obwodu rybackiego może obwód, wzięty w dzierżawę, poddzierżawić tylko niepodzielnie na całym jego obszarze z pełnym zakresem rybackiego użytkowania na cały pozostały jeszcze czas dzierżawy jedynie za uprzednią zgodą wypuszczającego w dzierżawę.

O ile wypuszczającym obwód w dzierżawę nie jest powiatowa władza administracji ogólnej, umowa o poddzierżawę wymaga dla swej ważności zatwierdzenia tej władzy.

Art. 27. Wzór i zasadnicze warunki umowy o dzierżawę obwodu rybackiego ustalać będzie Minister R o l n i c t w a.

P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 marca 1935 r. o ustaleniu wzoru i zasadniczych warunków umowy o dzierżawę obwodu rybackiego (poz. 14 niniejszego zeszytu).

Art. 28. Osoby prawne mogą wykonywać rybołówstwo w obwodzie rybackim tylko przez powierzenie odpowiedzialnego zarządu gospodarstwem rybackim jednej osobie fizycznej.

Art. 29. Właściciel lub dzierżawca obwodu rybackiego może udzielać osobom trzecim pozwoleń na sportowy połów ryb wędką. Powiatowa władza administracji ogólnej może oznaczać dla każdego obwodu rybackiego oddzielnie najwyższą dopuszczalną liczbę pozwoleń.

Art. 30. Powiatowa władza administracji ogólnej zawiera umowy o dzierżawę obwodów rybackich, ściąga należne czynsze dzierżawne i dzieli dochód, osiągnięty z dzierżawy obwodu rybackiego, między właścicieli rybołówstw, wcielonych do obwodu rybackiego.

Zaległe czynsze dzierżawne powiatowa władza administracji ogólnej ściąga w trybie postępowania przymusowego w administracji.

P. art. 1 dekretu z dnia 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 84).

Art. 31. Powiatowa władza administracji ogólnej zawiera umowę o dzierżawę obwodu rybackiego z osobą, wybraną na podstawie przetargu ofert pisemnych i oceny jej zalet gospodarczych.

1. Zalety gospodarcze, jako jeden z momentów, miarodajnych dla wyboru dzierżawcy obwodu rybackiego spośród oferentów w myśl art. 31 ustawy z 7

marca 1932 r., poz. 357 Dz. Ust., oznaczają właściwości, potrzebne do racjonalnego prowadzenia gospodarstwa rybnego (wyrok N. T. A. z dnia 7/XII 1936 r. l. rej. 5041/34 Z. W. Nr. 1259 A).

2. Przy przetargu ofertowym, zarządzonym w myśl art. 31 ustawy z 7 marca 1932 r. poz. 357 Dz. Ust. celem wydzierżawienia obwodu rybackiego, nie wchodzi pod uwagę oferta, złożona w imieniu stowarzyszenia, które uzyskało osobowość prawną dopiero po terminie, zakreślonym do wnoszenia ofert (wyrok N. T. A. z dnia 7/XII 1936 r. l. rej. 7365/34 Z. W. Nr. 1260 A).

Art. 32. Za dochód z dzierżawy obwodu rybackiego, wypuszczonego w dzierżawę przez powiatową władzę administracji ogólnej, uważa się czynsz dzierżawny po potrąceniu piętnastu od sta na cele ogólnego zagospodarowania rybackiego wód otwartych i obrony rybołówstwa od szkód.

Art. 33. Obliczenie udziału poszczególnych właścicieli rybołówstw, wcielonych do obwodu rybackiego, stosownie do wartości gospodarczej tych rybołóstw uskuteczniają oni sami we wzajemnym porozumieniu. Powiatowa władza administracji ogólnej wyznaczy im stosowny termin do zawarcia i przedstawienia odpowiedniej ugody. Jeżeli w ten sposób obliczenie udziałów nie nastąpi, powiatowa władza administracji ogólnej sama tego obliczenia dokona i wyznaczy stosowny termin do zgłaszania sprzeciwów; w razie zgłoszenia sprzeciwu — odeśle strony do sądu i sumę, podlegającą podziałowi, złoży do rozporządzenia tegoż sądu.

Art. 34. Obszar wody otwartej, odpowiadający wymaganiom, zawartym w art. 19, może być na wniosek właściciela tego obszaru uznany przez wojewódzką władzę administracji ogólnej za obwód rybacki własny, jeśli obejmuje całe jezioro lub rozciąga się na całą szerokość koryta wody płynącej i rybołówstwo na nim należy w pełnym zakresie do właściciela tego obszaru, bez udziału prawa rybołówstwa osób trzecich.

Art. 35. Obszary wód otwartych, odpowiadające wymaganiom artykułu poprzedniego, a należące do osób prawnych o charakterze publicznym, nie mogą być uznane za obwody rybackie własne.

Wyjątek stanowią obszary takich wód, będące własnością Państwa lub instytucyj naukowo-badawczych.

Art. 36. W obwodzie rybackim własnym właściciel obwodu może wykonywać rybołówstwo sam we własnym zarządzie i udzielać w granicach liczby oznaczonej przez powiatową władzę administracji ogólnej, pozwoleń na sportowy połów ryb wędką, albo też całe użytkowanie rybackie wypuścić w dzierżawę osobie innej według własnego wyboru.

Art. 37. Umowa o dzierżawę obwodu rybackiego własnego wymaga dla swej ważności zatwierdzenia powiatowej władzy administracji ogólnej.

Zatwierdzenie to ma świadczyć, że umowa zgodna jest z obowiązującym prawem o rybołówstwie, a w szczególności z postanowieniami artykułów poprzednich rozdziału niniejszego.

Art. 38. Wojewódzka władza administracji ogólnej cofnie swoje orzeczenie, uznające obwód rybacki za własny, — w wypadkach zmiany warunków gospodarczych lub prawnych, które były podstawą do uznania obwodu za własny.

Art. 39. Jeżeli na obszarze jeziora, odpowiadającym wymaganiom art. 19, rybołówstwo należy do więcej niż do jednej osoby, wówczas właściciele wszystkich praw do rybołówstwa na tym jeziorze mogą utworzyć spółkę rybacką jeziorową, która powstaje z chwilą zatwierdzenia statutu przez wojewódzką władzę administracji ogólnej. Przez zatwierdzenie statutu spółki wojewódzka władza administracji ogólnej równocześnie orzeka o utworzeniu z jeziora obwodu własnego spółki.

Art. 40. Spółka rybacka jeziorowa jest osobą prawną i działa na podstawie statutu, którego wzór ustali Minister R o l n i c t w a w porozumieniu z Ministrem S p r a w W e w n ę t r z n y c h.

Statut spółki rybackiej jeziorowej zawierać ma między innymi:

1) sposób podziału zysków i strat spółki,
2) plan zagospodarowania jeziora,
3) sposób powołania osoby fizycznej, sprawującej odpowiedzialny zarząd gospodarstwa rybackiego w obwodzie własnym spółki w wypadku wykonywania rybołówstwa przez spółkę,
4) wysokość opłaty, należnej od spółki na rzecz ogólnego zagospodarowania rybackiego wód otwartych i obrony rybołówstwa od szkód,
5) odpowiedzialność członków spółki,
6) postępowanie w razie likwidacji spółki.

1. Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych, przewidziane w ustawie o rybołówstwie, przejął Minister Administracji Publicznej, odnośnie zaś Ziem Odzyskanych — Minister Ziem Odzyskanych.

2. P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 września 1932 r. o wzorze statutu spółki rybackiej jeziorowej (poz. 10 niniejszego zeszytu).

Art. 41. Każdy obwód rybacki uczestniczy corocznie w kosztach ogólnego zagospodarowania rybackiego wód otwartych i obrony rybołówstwa od szkód. Uczestnictwo to wynosi piętnaście od sta rocznego czynszu dzierżawnego.

Od obwodów rybackich, wypuszczanych w dzierżawę przez powiatową władzę administracji ogólnej, kwotę należną potrąca władza ta z czynszu dzierżawnego przed podziałem dochodów z dzierżawy między właścicieli rybołówstw, wcielonych do obwodu rybackiego.

Od obwodów rybackich własnych, wypuszczanych w dzierżawę, kwotę tę wpłaca corocznie właściciel obwodu rybackiego w stosunku piętnaście od sta czynszu dzierżawnego.

Jeżeli obwód rybacki własny nie jest wypuszczony w dzierżawę, wysokość kwoty, należnej od właściciela obwodu, określa powiatowa władza administracji ogólnej jako piętnaście od sta czynszu dzierżawnego, jakiby został osiągnięty, gdyby obwód rybacki był w dzierżawę wypuszczony.

Rozdział III.

Ochrona rybołówstwa.

1. Nadzór nad wykonywaniem rybołówstwa.

Art. 42. Kto jest uprawniony do wykonywania rybołówstwa w obwodzie rybackim i zamierza je wykonywać, winien uzyskać od właściwej dla tego obwodu powiatowej władzy administracji ogólnej osobisty dowód rybacki, przy wykonywaniu rybołówstwa dowód ten mieć przy sobie i okazywać go na żądanie powołanych do tego osób.

Wykonywanie rybołówstwa w wodach granicznych wymaga w myśl § 26 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1937 r. w sprawie wykonania rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 84) specjalnego pozwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej.

Art. 43. Dzierżawcy obwodu rybackiego i wykonywającemu rybołówstwo właścicielowi obwodu własnego oraz przedstawionemu przez nich zastępcy osobisty dowód rybacki wydaje właściwa powiatowa władza administracji ogólnej jako imienną kartę rybacką z ważnością na okres jednego roku kalendarzowego i na każdy obwód rybacki oddzielnie.

Art. 44. Osobom, nieposiadającym obywatelstwa polskiego, wydanie karty rybackiej może być uzależnione od przedstawienia poręk obywatela polskiego.

Art. 45. Wydania karty rybackiej należy odmówić:

1) osobom, które w ciągu ostatnich lat 10 były karane za popełnienie zbrodni, oraz

2) osobom, które w ciągu ostatnich lat 5 były karane z mocy art. 83, 84 i 85 ustawy niniejszej.

Art. 46. Wydania karty rybackiej można odmówić osobom, które w ciągu ostatnich lat 5 były karane za popełnienie pochodzącego z chęci zysku występku lub wykroczenia, albo też z mocy art. 80, 81 i 82 ustawy niniejszej.

Art. 47. Kto wykonywa sportowy połów ryb na wędkę, winien posiadać przy sobie i okazywać na żądanie powołanych do tego osób kartę wędkarską i pozwolenie uprawnionego do wykonywania rybołówstwa na sportowy połów ryb wędką w obwodzie rybackim, w którym połów wykonywa.

Kartę wędkarską wydaje na okres kalendarzowy roczny lub trzyletni powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na zamieszkanie ubiegającego się o kartę. Karta wędkarska jest ważna na obszarze mocy obowiązującej niniejszej ustawy i stanowi osobisty dowód rybacki.

Art. 48. Postanowienia art. 44, 45 i 46 mają odpowiednie zastosowanie do wydawania kart wędkarskich.

Art. 49. Jeżeli po wydaniu osobistego dowodu rybackiego wyjdą na jaw okoliczności, wyszczególnione w art. 45, osobisty dowód rybacki należy unieważnić i odebrać, można zaś to uczynić, gdy wyjdą na jaw okoliczności, wyszczególnione w art. 46.

Art. 50. Wzory osobistych dowodów rybackich i pozwoleń na sportowy połów ryb wędką ustala Minister Rolnictwa.

Art. 51. Osoby, otrzymujące osobiste dowody rybackie, obowiązane są przy otrzymaniu osobistego dowodu rybackiego uiszczać opłatę kosztów druku i poza tym składkę na cele ogólnego zagospodarowania rybackiego wód otwartych i obrony rybołówstwa od szkód — w wysokości złotych dziesięć przy otrzymaniu karty rybackiej, przy otrzymaniu zaś karty wędkarskiej rocznej — złotych sześć i trzyletniej — złotych piętnaście.

Wysokość opłat, przewidzianych w art. 51, nie została dotychczas w okresie powojennym zmieniona przepisem prawa.

Art. 52. Wszelki, znajdujący się na wodzie otwartej sprzęt rybacki, a mianowicie narzędzia połowu ryb, sadze do ich przechowywania i łodzie rybackie, winien być znakowany w sposób, umożliwiający rozpoznanie właściciela.

Sposób znakowania ustala właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej.

Art. 53. Kto na wodach otwartych przewozi lub przenosi narzędzia rybackie, winien mieć je opakowane w sposób, wykluczający bezpośrednie ich użycie, chyba, że znajduje się na wodzie, na której jest uprawniony do rybołówstwa, lub bezpośrednio przy tej wodzie.

Przestępstwo z art. 53 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. Ust., poz. 357), jako zagrożone z mocy art. 80 ustawy grzywną do 50 zł., stanowi wykroczenie i ulega karze również, gdy zostało dokonane nieumyślnie. Dobra wiara nie wyłącza sama przez się karalności czynu, zawierającego cechy przestępstwa, również i wtedy, gdy sprawca, aczkolwiek nie przewiduje przestępczości działania, może lub powinien przestępczość tę przewidzieć (wyrok S. N. z dnia 4 II 1935 r. I. 3 K. 1513/34. Z. O. I. K. S. N. Nr. 315/1935).

2. Zakazy i ograniczenia połowu ryb.

Art. 54. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzeń wydawać dla obszaru całego Państwa lub jego części przepisy:

1) o całkowitym lub częściowym zakazie połowu gatunków ryb, zagrożonych zanikiem,

2) o ochronnych wymiarach cenniejszych gatunków ryb,
3) o ochronie ryb na miejscach i w okresie ich rozmnażania się lub zimowania,
4) o ograniczeniach sposobu i narzędzi połowu oraz czasu jego trwania,
5) o zakazach przewozu, obrotu i użytkowania ryb w związku z ich ochroną.

Uprawnienia, zawarte w ustępie poprzednim. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przekazywać wojewodom, którzy rozporządzenia swe ogłaszać będą w Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwalać w celach naukowych lub gospodarczych na wyjątki od postanowień zawartych w rozporządzeniach, wydanych na podstawie ust. 1 lub 2 niniejszego artykułu.

Miejsca, posiadające szczególniejszą wartość dla badań naukowych albo cenne jako zabytki przyrody Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zupełnie lub częściowo wyłączać od rybackiego użytkowania za wynagrodzeniem strat, wynikłych stąd dla właściciela.

1. Kompetencje Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przewidziane w ustawie, przejął Minister Oświaty.

2. P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 października 1932 r. o ochronie ryb i raków na wodach otwartych (poz. 11 niniejszego zeszytu).

Art. 55. Nie wolno usuwać, uszkadzać lub niszczyć ikry ryb w wodach otwartych. Na wyjątki w wypadkach szczególnych, uzasadnionych względami gospodarczymi lub w celach naukowych, może zezwalać powiatowa władza administracji ogólnej.

Art. 56. Zabrania się używania do łowienia ryb materiałów wybuchowych, trujących lub odurzających oraz narzędzi kaleczących ryby.

Do narzędzi kaleczących nie zalicza się wędki.

Wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwalać na wyjątki uzasadnione szczególnymi względami gospodarczymi.

Art. 57. Używanie do połowu ryb urządzeń stałych jest wzbronione. W wyjątku, usprawiedliwionym względami gospodarczymi, powiatowa władza administracji ogólnej może zezwolić na wyjątek pod warunkiem dokonywania określonego w zezwoleniu zarybiania.

Art. 58. Przegradzanie wód otwartych, uniemożliwiające swobodny przepływ ryb, jest wzbronione.

W wypadku, usprawiedliwionym względami gospodarczymi, powiatowa władza administracji ogólnej może na określoną ilość lat pozwolić na odgrodzenie jeziora, stanowiącego obwód rybacki, od innych naturalnych łożysk wody otwartej.

W warunkach pozwolenia należy:
1) oznaczyć rodzaj i gęstość przegrodzenia,
2) nałożyć obowiązek wynagradzania szkód, które wynikną z odgrodzenia dla obwodów sąsiednich,
3) nałożyć określone dokładnie obowiązki co do zagospodarowania odgrodzonego obwodu,
4) oznaczyć dokładny czas, na który pozwolenie zostało wydane.

Powiatowa władza administracji ogólnej może w pozwoleniu dopuścić takie wyjątki od przepisów ochronnych, jakie ze względów gospodarczych w związku z odgrodzeniem wody uzna za celowe.

Przed udzieleniem pozwolenia powiatowa władza administracji ogólnej wysłucha przedstawicieli wszystkich zainteresowanych sąsiednich obwodów rybackich i ustali, czy i jakie szkody obwody te z odgrodzenia odnieść mogą. Nie uważa się za szkodę uniemożliwienia przepływu ryb, wyrosłych w jeziorach, które się odgradza.

Art. 59. Zabrania się połowu ryb na przepustach jazów, śluz, przepławek i t. p. urządzeń oraz w ich pobliżu w odległości, oznaczonej przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej.

Na wyjątki może zezwalać wojewódzka władza administracji ogólnej w celach naukowych i gospodarczych.

Art. 60. Miejsca stałego tarła ryb, jak również miejsca rozwoju narybku powiatowa władza administracji ogólnej może z urzędu lub na wniosek przedstawicieli zainteresowanych obwodów rybackich uznać za tarliska ochronne. Na tarliskach ochronnych należy ograniczyć lub zupełnie zakazać połowu ryb i wykonywania czynności szkodliwych dla przebiegu tarła albo rozwoju narybku, jako to: koszenia i usuwania roślin wodnych, wydobywania mułu, ziemi, piasku, żwiru lub kamieni, wpuszczania bydła lub domowego ptactwa.

Osoby poszkodowane przez utworzenie tarliska ochronnego, będą wynagradzane z funduszu ochrony rybołówstwa. Roszczenia swe winny osoby te zgłaszać powiatowej władzy administracji ogólnej w terminie miesięcznym od dnia doręczenia orzeczenia o uznaniu obszaru wody za tarlisko ochronne. Wysokość wynagrodzenia ustala w każdym poszczególnym przypadku powiatowa władza administracji ogólnej.

Art. 61. Miejsca, leżące na ciągu gromadnego przepływu ryb, powiatowa władza administracji ogólnej może uznać za obręby ochronne, na których zupełnie lub częściowo zabronić połowu pewnych lub wszystkich gatunków ryb.

Straty, wynikłe stąd dla właścicieli rybołówstwa na takich miejscach, winny być corocznie wynagradzane w wysokości, ustalonej przez powiatową władzę administracji ogólnej. Roszczenia, wynikłe z tytułu powyższych strat,

zgłaszane być winny w terminie i w sposób, przewidziany w art. 60 ust. 2. Pokrywanie tych strat oraz innych kosztów, związanych z utworzeniem i utrzymywaniem obrębu ochronnego, dokonywane będzie z funduszu ochrony rybołówstwa.

Art. 62. Na wniosek osoby, uprawnionej do wykonywania rybołówstwa w obwodzie rybackim, powiatowa władza administracji ogólnej może uznać miejsca gromadnego zimowania w obwodzie za zimowisko ochronne, w którym zabroni użytkowania lodu i wydobywania w zimie roślin, pni drzewnych, mułu ziemi, piasku, żwiru i kamieni.

Art. 63. Sposób oznakowania tarlisk, obrębów i zimowych ochronnych ustala wojewódzka władza administracji ogólnej.

3. Ochrona od szkodliwego użytkowania wody.

Art. 64. Zabrania się zanieczyszczania wód w stopniu szkodliwym dla rybołówstwa.

Władza, udzielająca pozwolenia na zanieczyszczanie wody lub urządzenie i prowadzenie zakładu, zanieczyszczającego wodę, winna w pozwoleniu dokładnie określić stopień dopuszczalnego zanieczyszczenia.

Na wniosek uprawnionego do wykonywania rybołówstwa wymieniona wyżej władza wydane już pozwolenie uzupełni przez dokładne określenie stopnia dopuszczalnego zanieczyszczenia lub też pozwolenie to zmieni, gdyby dopuszczony stopień zanieczyszczenia okazał się szkodliwy dla rybołówstwa.

Kto zanieczyszcza wody wbrew postanowieniom artykułu niniejszego, ten, niezależnie od odpowiedzialności karnej, obowiązany jest wynagrodzić szkodę, jaką przez to rybołówstwu wyrządza.

Art. 65. Władza, udzielająca pozwolenia na spiętrzenie wody otwartej, winna przed udzieleniem pozwolenia wysłuchać przedstawicieli wszystkich zainteresowanych obwodów rybackich i może w tym pozwoleniu nałożyć na otrzymującego je obowiązek urządzenia i utrzymywania przepławki do swobodnego przepływu ryb, określając zarazem czas obowiązkowego utrzymywania przepławki w stanie otwartym, albo też, gdyby urządzenie przepławki udaremnić miało celowość urządzeń piętrzących wodę— obowiązek określonego w pozwoleniu wyrównywania całości szkód gospodarczych dla rybołówstwa, wynikających ze spiętrzenia wody.

Art. 66. Właściciel urządzenia, piętrzącego wodę, istniejącego w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, obowiązany jest nie sprzeciwiać się urządzeniu i utrzymywaniu przepławki przez uprawnionego do wykonywania rybołówstwa, o ile właściwa władza uzna, że istnienie przepławki da się pogodzić z celowością urządzenia, piętrzącego wodę. Uprawniony do wykonywania rybołówstwa obowiązany jest wynagradzać właściciela urządzenia, piętrzącego wodę, za szkody, wynikające z urządzenia i utrzymywania przepławki.

Art. 67. Gdyby na urządzenie przepławki stało się konieczne użycie cudzego gruntu, właściciel tego gruntu będzie obowiązany pozwolić na to użycie za słusznym wynagrodzeniem i będzie uprawniony żądać nabycia odeń tego gruntu. Postanowienie to nie stosuje się do gruntu, chronionego ze względów przyrodniczo-naukowych.

Art. 68. Kto jest uprawniony do spuszczania nagromadzonej wody, winien uprawnienie swoje wykonywać w taki sposób, aby uprawnionym do wykonywania rybołówstwa na biegu tej wody nie czynić szkód.

Uprawniony do spuszczania wody winien w szczególności powiadomić zawczasu uprawnionych do wykonywania rybołówstwa o początku zamierzonego spuszczenia i czasie jego trwania, przy czym czas i stopień zamierzonego spuszczenia nie powinien być większy, aniżeli tego koniecznie wymaga cel gospodarczy, któremu uprawnienie do spuszczenia wody służy.

Kto, wykonywując uprawnienie do spuszczania nagrodmadzonej wody w sposób niezgodny z postanowieniami ustępów poprzednich, wyrządza szkodę uprawnionym do wykonywania rybołówstwa, ten niezależnie od odpowiedzialności karnej, obowiązany jest szkody te wynagrodzić.

Art. 69. Właściwa władza może nakazać właścicielowi zakładu użytkującego siłę wodną, ustawienie i utrzymywanie swoim kosztem urządzenia, zapobiegającego przedostawaniu się ryb do narzędzi popędu wodnego.

4. Obrona od szkodników.

Art. 70. Wykonywujący rybołówstwo w swych obwodach właściciele i jeziorowe spółki rybackie, jako też dzierżawcy obwodów rybackich, mogą na swój koszt ustanawiać straż rybacką.

Strażnikiem rybackim może być obywatel polski pełnoletni i własnowolny, nie karany za zbrodnie, lub pochodzące z chęci zysku występki albo wykroczenia, ani też za przekroczenia, przewidziane w art. 83 pkt. 1, 2, 6, 7 i w art. 84 i 85 ustawy niniejszej, czyniący zadość warunkom, potrzebnym do uzyskania pozwolenia na posiadanie broni.

Art. 71. Strażnik rybacki winien być zatwierdzony i zaprzysiężony przez powiatową władzę administracji ogólnej według przepisanej roty.

Po zaprzysiężeniu strażnik rybacki otrzymuje stosowne zaświadczenie i oznakę, którą winien nosić przy pełnieniu obowiązków.

Rotę przysięgi oraz wzór oznaki ustali rozporządzenie Ministra R o l n i c t w a, wydane

w porozumieniu z Ministrem S p r a w W e w n ę t r z n y c h.

Jeżeli strażnik rybacki przestanie odpowiadać warunkom, przewidzianym w artykule poprzednim, powiatowa władza administracji ogólnej pozbawi go uprawnień strażnika rybackiego oraz zarządzi odebranie wydanego zaświadczenia i oznaki.

P. rozp. Ministra Rolnictwa z dnia 10 czerwca 1932 r. w sprawie ustalenia roty przysięgi i wzoru oznaki dla strażników rybackich (poz. 9 niniejszego zeszytu).

Art. 72. Strażnik rybacki obowiązany jest czuwać nad przestrzeganiem przepisów o ochronie rybołówstwa, zawartych w ustawie niniejszej i w rozporządzeniach na jej podstawie wydanych, jako też donosić władzy o wszelkich dostrzeżonych naruszeniach.

Strażnik rybacki, pełniąc służbę, może:

1) żądać od osoby, spotkanej w obwodzie rybackim z narzędziami rybackimi lub rybami, okazania osobistego dowodu rybackiego;

2) odbierać za pokwitowaniem: a) narzędzia rybackie i ryby osobie, spotkanej w obwodzie rybackim, a nie posiadającej osobistego dowodu rybackiego; b) zabronione narzędzia rybackie osobie, nawet posiadającej osobisty dowód rybacki;

3) zatrzymywać i przekazywać właściwej władzy: a) osoby, których tożsamości i miejsca zamieszkania nie może ustalić, a które zastał w powierzonym jego pieczy obwodzie rybackim na popełnieniu jednego z przekroczeń, przewidzianych w art. 80 — 85 ustawy niniejszej, jak również znajdujące się przy tych osobach narzędzia rybackie i ryby, b) osoby wraz z narzędziami rybackimi i rybami, spotkane w obwodzie rybackim, a nie mogące posiadania tych przedmiotów usprawiedliwić.

Strażnik rybacki obowiązany jest odebrane narzędzia rybackie wraz z doniesieniem karnym doręczyć w ciągu 24 godzin najbliższemu posterunkowi p o l i c j i, ryby zaś oddać właścicielowi lub dzierżawcy obwodu.

Funkcje rozwiązanej Policji Państwowej przejęła Milicja Obywatelska.

Art. 73. Uprawniony do wykonywania rybołówstwa w obwodzie rybackim może na wodzie lub bezpośrednio w jej pobliżu zwierzęta szkodliwe dla rybołówstwa zabijać i łowić, z wyłączeniem użycia broni palnej i sposobów nie dozwolonych prawem łowieckim i zatrzymywać je sobie.

Minister R o l n i c t w a w porozumieniu z Ministrem W y z n a ń R e l i g i j n y c h i O ś w i e c e n i a P u b l i c z n e g o oznaczać będzie na określony czas dla poszczególnych obszarów Państwa gatunki zwierząt, szkodliwych dla rybołówstwa.

5. Ochronne związki obwodów rybackich.

Art. 74. 1) Poprawianie rybności wód,

2) zwalczanie zanieczyszczeń wód i chorób ryb,

3) organizowanie rybackiego dozoru gospodarczego,

4) zwalczanie zwierząt szkodliwych dla rybołówstwa,

5) przeciwdziałanie szkodliwemu dla rybołówstwa użytkowaniu wód,

może być na obszarze, obejmującym całe dorzecza lub ich części, poruczone zbiorowemu działaniu obwodów rybackich tego obszaru w ten sposób, że w tym celu z tych obwodów utworzony będzie rybacki związek ochronny.

Statut, określający działalność rybackiego związku ochronnego, zatwierdza wojewódzka władza administracji ogólnej, która może zarządzić utworzenie związku i nadanie mu statutu nawet bez zgody przedstawicieli obwodów rybackich, włączanych do związku.

Rybacki związek ochronny jest osobą prawną.

Wzór statutu rybackiego związku ochronnego ustali Minister R o l n i c w a w porozumieniu z Ministrem S p r a w W e w n ę t r z n y c h.

P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 lipca 1934 r. o ustaleniu wzoru statutu Rybackiego Związku Ochronnego (poz. 12 niniejszego zeszytu).

Art. 75. Członkami rybackiego związku ochronnego są obwody rybackie, w których przedstawicielami wobec władz nadzorczych i wobec organów związku są wykonywujący rybołówstwo posiadacze obwodów rybackich własnych (właściciele i spółki rybackie jeziorowe), lub też dzierżawcy obwodów.

Wojewódzka władza administracji ogólnej może do udziału w rybackim związku ochronnym dopuścić właścicieli gospodarstw rybnych w wodach zamkniętych jako członków związku.

Art. 76. Koszty działalności rybackiego związku ochronnego pokrywane są z corocznych wpłat członków, uczestniczących w kosztach odpowiednio do spodziewanych korzyści, których stosunkowa wysokość określona zostanie dla każdego członka w statucie związku.

W tym samym stosunku członkowie związku ponoszą odpowiedzialność za jego zobowiązania.

Według zasady powyższej określa się w statucie również ilość głosów, jaka na zebraniach związku każdemu z członków ma służyć.

Zaległe wpłaty i inne należności mogą być od członków na rzecz związku ściągane w trybie postępowania przymusowego w administracji.

P. uw. do art. 30.

Art. 77. Władzą nadzorczą rybackiego związku ochronnego jest właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej, która może bezpośrednio nadzór nad działalnością rybackiego związku ochronnego przekazywać powiatowym

władzom administracji ogólnej na obszarach ich działania.

Jeżeli związek zaniedba lub wzbrania się wstawić do budżetu lub zatwierdzić poza budżetem wydatki, przewidziane statutem, lub wydatki, przez właściwą władzę oznaczone, władza nadzorcza może zarządzić wstawienie do budżetu lub pokrycie wydatków poza budżetem i ściągnięcie potrzebnych należności w trybie postępowania przymusowego w administracji.

Jeżeli zarząd związku pomimo wezwań władzy nadzorczej zaniedbuje zakreślone statutem obowiązki, władza nadzorcza może usunąć zarząd związku i na koszt związku powołać do zarządu sprawami związku komisarza.

P. uw. do art. 30.

Art. 78. Na cele, związane z podniesieniem i utrwaleniem rybołówstwa oraz jego obroną od szkód, może rybacki związek ochronny korzystać z zasiłków funduszu ochrony rybołówstwa stosownie do przepisów o tym funduszu.

6. Fundusz ochrony rybołówstwa.

Art. 79. Wpływy ze świadczeń obwodów rybackich i ze składek, uiszczonych przy otrzymywaniu osobistych dowodów rybackich na ogólne zagospodarowanie wód otwartych i obronę rybołówstwa od szkód (art. 41 i 51), tworzą fundusz ochrony rybołówstwa.

Zasady i sposób zarządzania funduszem ochrony rybołówstwa ustala Minister R o l n i c t w a, uwzględniając doradczy udział właściwych czynników społeczno-gospodarczych.

P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 czerwca 1935 r. o zasadach i sposobie zarządzania funduszem ochrony rybołówstwa (poz. 15 niniejszego zeszytu).

R o z d z i a ł IV.

Postanowienia karne.

Górne granice grzywien, określonych w rozdz. IV ustawy o rybołówstwie, zostały w myśl art. 1 dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych oraz nawiązek (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 322) podwyższone dziesięciokrotnie, t. j. do wysokości 500 zł. (art. 80), 100 zł. (art. 81), 2.000 zł. (art. 82), 5.000 zł. (art. 83), 10.000 zł. (art. 84) i 30.000 zł. (art. 85).

Art. 80. Grzywną do 5 0 zł. karany będzie:
1) kto, posiadając osobisty dowód rybacki, nie okaże go na żądanie osoby, powołanej do nadzoru nad rybołówstwem,
2) kto na wodzie utrzymuje sprzęt rybacki, nie oznakowany w sposób, przewidziany w art. 52,
3) kto wbrew postanowieniom art. 53 przewozi lub przenosi narzędzia rybackie nie opakowane.

Art. 81. Grzywną do 1 0 0 zł. karany będzie, kto, będąc obowiązany do posiadania osobistego dowodu rybackiego, wykonywa rybołówstwo bez uzyskania takiego dowodu.

Art. 82. Grzywną do 2 0 0 zł. lub aresztem do czterech tygodni, albo obiema karami łącznie karany będzie:
1) kto, będąc właścicielem gruntu zalanego cudzą wodą, łowi ryby w wodzie, rozlanej na jego gruncie, albo czyni przeszkody odpływowi tej wody i powrotowi ryb do zwykłego łożyska,
2) kto pozwolenia na sportowy połów ryb wędką wydaje ponad dopuszczalną ilość, oznaczoną przez władzę,
3) kto wykonywa połów ryb, nie będąc uprawniony do wykonywania rybołówstwa i nie posiadając warunków do uzyskania osobistego dowodu rybackiego,
4) kto poławia ryby wbrew przepisom, wydanym na podstawie ustawy niniejszej o ochronnych wymiarach cenniejszych gatunków ryb (art. 54 pkt. 2).

Dla bytu przestępstw z p. 3 art. 82 ustawy z 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. Ust. 357) obojętnym jest, czy sprawca łowi ryby na własnej, czy na cudzej wodzie i czy posiada prywatno-prawne uprawnienia do łowienia ryb na danym obszarze; natomiast jest istotne, czy posiada uprawnienie do wykonywania rybołówstwa wogóle z punktu widzenia przepisów prawa publicznego i warunki do uzyskania osobistego dowodu rybackiego (wyrok S. N. z dnia 25/VII 1933 r. l. 3 K. 475/33 Z. O. I. K. S. N. Nr. 187/1933).

Art. 83. Grzywną do 5 0 0 zł. lub aresztem do sześciu tygodni, albo obiema karami łącznie karany będzie:
1) kto poławia ryby wbrew przepisom, wydanym na podstawie ustawy niniejszej o ochronie ryb w miejscach i w okresie ich rozmnażania się lub zimowania (art. 54 pkt. 3),
2) kto do połowu ryb używa narzędzi kaleczących ryby,
3) kto na tarlisku ochronnym wykonywa czynności szkodliwe dla przebiegu tarła albo rozwoju narybku, jako to: kosi i usuwa rośliny wodne, wydobywa muł, ziemię, piasek, żwir lub kamienie, albo wpuszcza na tarlisko ochronne bydło lub domowe ptactwo wodne,
4) kto na zimowisku ochronnym użytkuje lód lub wydobywa w zimie rośliny, pnie drzewne, muł, ziemię, piasek, żwir, lub kamienie,
5) kto przepławkę zamyka w czasie obowiązkowego utrzymywania jej w stanie otwartym,
6) kto wykracza przeciw przepisom, wydanym na podstawie ustawy niniejszej o zakazach przewozu, obrotu i użytkowania ryb w związku z ich ochroną (art. 54 pkt. 5),
7) kto wykroczenie, przewidziane w pkt. 3 art. 82 popełnia zawodowo.

Wykonanie prawa rybołówstwa z przekroczeniem przepisów ochronnych stanowi przestępstwo sui generis, nie podpadające pod przepis art. 270 k. k., lecz ulegające karze w odrębnym trybie z art. 83 ustawy z 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. Ust. poz. 357), pod warunkami w ustawie tej określonymi (wyrok S. N. z dnia 18 IX 1934 r. l. 2 K. 875/34 Z. O. I. K. S. N. Nr. 103/1935).

Art. 84. Grzywną do 1.000 zł. oraz aresztem do dwóch miesięcy karany będzie:

1) kto poławia ryby wbrew przepisom, wydanym na podstawie ustawy niniejszej o ograniczeniach sposobu i narzędzi połowu oraz jego trwania (art. 54 pkt. 4),
2) kto wbrew postanowieniom art. 55 usuwa, uszkadza lub niszczy ikrę ryb w wodach otwartych,
3) kto wbrew postanowieniom art. 59 poławia ryby na przepustach jazów, śluz, przepławek i t. p. urządzeń oraz w ich pobliżu w odległości mniejszej od oznaczonej przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej,
4) kto wbrew postanowieniom art. 57 używa do połowu ryb urządzeń stałych,
5) kto wbrew postanowieniom art. 58 przegradza wody otwarte w sposób, uniemożliwiający swobodny przepływ ryb,
6) kto zanieczyszcza wody w stopniu szkodliwym dla rybołówstwa,
7) kto wbrew postanowieniom art. 68 spuszcza nagromadzoną wodę.

Art. 85. Grzywną do 3.000 zł. i karą aresztu do trzech miesięcy karany będzie:

1) kto przekracza przepisy, wydane na podstawie ustawy niniejszej o ochronie gatunków ryb zagrożonych zanikiem (art. 54 pkt. 1),
2) kto do łowienia ryb używa materiałów wybuchowych, trujących lub odurzających,
3) kto poławia ryby na tarliskach ochronnych lub w obrębach ochronnych.

Art. 86. Wraz z orzeczeniem o karze: a) za czyny, przewidziane w art. 80 pkt. 2 lub 3, można orzec konfiskatę nieoznakowanego sprzętu rybackiego lub nieopakowanych narzędzi rybackich, b) za czyny, przewidziane w art. 82 pkt. 3 lub 4, w art. 83 pkt. 1, 2 lub 7, w art. 84 pkt. 1, 2 lub 3 oraz w art. 85, należy orzec konfiskatę narzędzi rybackich, użytych przy popełnianiu czynu, c) za czyn, przewidziany w art. 83 pkt. 6, należy orzec konfiskatę ryb.

Przedmioty powyższe podlegają konfiskacie niezależnie od tego, czy są własnością skazanego lub innej osoby.

Zakazane narzędzia łowu winny być zniszczone.

Art. 87. Orzecznictwo w sprawach o naruszenie postanowień ustawy niniejszej należy do powiatowej władzy administracji ogólnej.

P. ponadto pod art. 76 prawa łowieckiego art. 270 k. k. i pod art. 88 prawa łowieckiego art. 271 k. k.

Rozdział V.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 88. Wody, uznane w myśl § 3 ustawy rybackiej z dnia 11 maja 1916 r. (Zb. ust. prusk. str. 55) za zamknięte, uważa się na czas, w uznaniu ich za zamknięte oznaczony, za wody otwarte odgrodzone, w rozumieniu art. 58 ustawy niniejszej.

Przy podziale wód powyższych na obwody rybackie w wykonaniu ustawy niniejszej przed upływem czasu, wskazanego w ustępie poprzednim, czas ten dla wody odgrodzonej, nie uznanej za obwód rybacki, kończy się z chwilą wprowadzenia w życie podziału na obwody.

Powiatowa władza administracji ogólnej może dla każdej wymienionej w ustępie 1 wody odgrodzonej określić odpowiadający art. 58 pkt. 3 ust. 3 ustawy niniejszej warunek, pod którym postanowienie ustępu 1 artykułu niniejszego będzie miało do tej wody zastosowanie, jak również dopuścić na podstawie ust. 4 art. 58 określone wyjątki od przepisów ochronnych.

Art. 89. Prawo rybołówstwa postanowieniem § 5 ustawy o rybołówstwie z dnia 31 października 1887 r. (Dz. u. kr. Nr. 37 z r. 1890) przyznane gminie, względnie właścicielowi obszaru dworskiego, zostaje z chwilą wejścia w życie ustawy niniejszej utrzymane o tyle, o ile uprawniony jest właścicielem odpowiedniej wody.

Art. 90. Istniejące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej obwody lub rewiry rybackie, utworzone na podstawie ustaw dotychczasowych, utrzymuje się jako obwody rybackie w rozumieniu ustawy niniejszej.

Art. 91. Utworzone w myśl ustawy rybackiej z dnia 11 maja 1916 r. (Zb. ust. prusk. str. 55) spółki rybackie gospodarcze, jako też spółki rybackie ochronne działają nadal na podstawie statutów dotychczasowych. Rozwiązanie i likwidacja tych spółek następuje przez zarządzenie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej z zastosowaniem odpowiednim postępowania według przepisów ustawy wodnej, dotyczących rozwiązania i likwidacji spółek wodnych.

Spółki rybackie gospodarcze ulegną rozwiązaniu i likwidacji z chwilą wprowadzenia w życie na obszarze działania tych spółek podziału wód otwartych na obwody rybackie w myśl ustawy niniejszej.

Art. 92. Na obszarach, nie objętych podziałem na obwody rybackie, uprawnieni do rybołówstwa lub ich dzierżawcy mogą do czasu wprowadzenia obwodów rybackich sami albo przez swoich rybaków wykonywać rybołówstwo z zachowaniem przepisów ustawy niniejszej o ochronie rybołówstwa.

P. pod art. 20 wyrok N. T. A. z dnia 8/III 1937 r. l. rej. 7201/34.

Art. 93. Umowy o dzierżawę rybołówstwa na obszarach, nie objętych podziałem na obwody rybackie, są ważne w tych częściach, które nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy niniejszej o ochronie rybołówstwa. Jeżeli przed upływem czasu wygaśnięcia tych umów zostanie zarządzony podział na obwody rybackie w myśl ustawy niniejszej, wygaśnięcie każdej z tych umów nastąpi z chwilą utworzenia odpowiedniego obwodu rybackiego. W wypadku utworzenia z obszaru, objętego umową dzierżawną, obwodu rybackiego własnego, umowa ta może być przez powiatową władzę administracji ogólnej pozostawiona w mocy do upływu czasu, na który zawarta została.

Art. 94. Osoby, uprawnione do wykonywania rybołówstwa w obwodach rybackich uznanych w art. 90, winny posiadać karty rybackie lub karty wędkarskie, przewidziane w ustawie niniejszej.

Do czasu wprowadzenia obwodów rybackich na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego utrzymuje się obowiązek posiadania kart rybackich według zasad dotychczasowych.

Na obszarze województw, w których obowiązek posiadania kart rybackich przez dotychczasowe przepisy ustawowe wprowadzony nie był do czasu utworzenia obwodów rybackich, wprowadza się dla osób, uprawnionych do wykonywania rybołówstwa na wodach państwowych i granicznych, obowiązek posiadania tymczasowych kart rybackich lub tymczasowych kart wędkarskich. Karty te na rok kalendarzowy wydawać będą właściwe powiatowe władze administracji ogólnej według wzoru, ustalonego przez Ministra Rolnictwa. Karty te wydawane będą za opłatą kosztów.

Wymienione w ust. 2 i 3 artykułu niniejszego karty rybackie i wędkarskie są osobistymi dowodami rybackimi, do których uzyskania potrzebne są warunki, przewidziane w art. 45 i 46, i które objęte są postanowieniami karnymi art. 80 pkt. 1 i art. 81.

Art. 95. Postanowienia ochronne rozporządzeń, wydanych na podstawie ustaw dotychczasowych, zachowują aż do czasu wydania odpowiednich rozporządzeń nowych na podstawie ustawy niniejszej moc obowiązującą w częściach niesprzecznych z ustawą niniejszą.

Tarliska ochronne, obwody ochronne i przepławki, istniejące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, utrzymuje się odpowiednio jako tarliska ochronne, obręby ochronne i przepławki w rozumieniu ustawy niniejszej.

Art. 96. Stałe urządzenia do połowu ryb, istniejące prawnie w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, utrzymuje się do czasu wydania przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej zarządzeń w myśl art. 57.

Art. 97. Pozostałości z wpływów, uzyskanych na podstawie ustawy z dnia 31 października 1887 r. (Dz. u. kr. Nr. 37 z 1890 r.), jako też nie ściągnięte należności z tego tytułu (§ 27 ust. 2 powołanej ustawy) przechodzą do funduszu ochrony rybołówstwa według swego stanu na dzień wejścia w życie ustawy niniejszej.

Art. 98. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy niniejszej i rozporządzeń na jej podstawie wydanych, należy do Ministra R o l n i c t w a, na obszarze województwa — do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej i na obszarze powiatu — do powiatowej władzy administracji ogólnej.

Wojewódzkie i powiatowe władze administracji ogólnej, powołane do wykonywania ustawy niniejszej, zasięgają w miarę potrzeby przy wydawaniu zarządzeń i orzeczeń, w których chodzi o kwestie fachowe, opinii znawcy rybackiego. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali, kto może być powołany na znawcę rybackiego.

Art. 99. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi R o l n i c t w a w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 100. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem województwa śląskiego, w miesiąc po jej ogłoszeniu.

Z dniem powyższym tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w przedmiotach, objętych ustawą niniejszą, a między innymi:

uchwała Komitetu do spraw Królestwa Polskiego z dnia 18/20 lutego 1880 r. (Zb. Pr. i Rozp. Nr. 28/1880, poz. 365);

art. 486—497 ustawy o gospodarstwie wiejskim (Zb. Praw. ces. ros. Tom XII cz. 2);

art. 246 i art. 623 kodeksu karnego z 1903 r., o ile dotyczą rybołówstwa;

ustawa z dnia 25 kwietnia 1885 r., urządzająca rybołówstwo na wodach śródkrajowych (austr. Dz. Ust. P. Nr. 58);

ustawa o rybołówstwie z dnia 31 października 1887 r. (Dz. u. kr. Nr. 37 z 1890 r.);

ustawa rybacka z dnia 11 maja 1916 r. (Zb. ust. prusk. str. 55), o ile nie dotyczy rybołówstwa morskiego;

§ 296, § 370 pkt. 4 kodeksu karnego z 1871 r.

9.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 10 czerwca 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie ustalenia roty przysięgi i wzoru oznaki dla strażników rybackich.

(Dz. U. R. P. z dnia 25 czerwca 1932 r. Nr. 52, poz. 500).

Na podstawie art. 71 ust. 3 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) zarządza się, co następuje:

§ 1. Strażnicy rybaccy składają przed powiatową władzą administracji ogólnej przysięgę według następującej roty:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że obowiązki strażnika rybackiego w powierzonym mi obwodzie rybackim będę sprawował sumiennie i wiernie, że będę czuwał nad przestrzeganiem postanowień prawnych o ochronie rybołówstwa, że będę donosił władzy o wszelkich dostrzeżonych naruszeniach prawa rybołówstwa, że przysługujące mi uprawnienia będę wykonywał sprawiedliwie. Tak mi Panie Boże dopomóż".

§ 2. Oznakę dla strażników rybackich stanowi tarcza z żółtej blachy, umieszczona na opasce sukiennej.

Tarcza ma kształt owalny o wymiarach 10 cm. długości i 9 cm. szerokości, pośrodku wytłoczony orzeł państwowy, a wokoło napis: „Strażnik rybacki".

Opaskę tworzą dwa poziome, zszyte ze sobą pasy: górny koloru niebieskiego, dolny zaś czerwonego — o szerokości 6 cm. każdy.

§ 3. Strażnicy rybaccy winni nosić oznakę na lewym rękawie wierzchniego okrycia, tarczą nazewnątrz.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

10.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 30 września 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o wzorze statutu spółki rybackiej jeziorowej.

(Dz. U. R. P. z dnia 9 listopada 1932 r. Nr. 98, poz. 840).

Na podstawie art. 40 ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) postanawia się co następuje:

§ 1. Ustala się załączony do niniejszego rozporządzenia wzór statutu spółki rybackiej jeziorowej.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do § 1 rozp. Min. Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 września 1932 r. (poz. 840).

WZÓR STATUTU SPÓŁKI RYBACKIEJ JEZIOROWEJ

utworzonej na podstawie art. 39 i 40 ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357).

Nazwa i charakter spółki.

§ 1.

Spółka rybacka, działająca na podstawie statutu niniejszego, nosi nazwę „Spółka Rybacka Jeziorowa ...."

§ 2.

„Spółka rybacka jeziorowa .... jest osobą prawną.

§ 3.

Obwód rybacki własny spółki obejmuje ....

Siedziba i skład spółki.

§ 4.

Siedziba spółki jest w ....

Członkami spółki są właściciele praw do rybołówstwa na wodach, stanowiących obwód rybacki spółki.

Czas trwania spółki.

§ 5.

Czas trwania spółki jest nieograniczony, z tym jednak zastrzeżeniem, że po upływie 10 lat istnienia spółki może być ona rozwiązana trybem, wskazanym w pkt. 1 § 21 niniejszego statutu.

§ 6.

Zmiana osoby właściciela praw do rybołówstwa na wodach, stanowiących obwód rybacki spółki, nie powoduje rozwiązania spółki.

Cel spółki i sposób użytkowania obwodu rybackiego.

§ 7.

Celem spółki jest zagospodarowanie i użytkowanie obwodu rybackiego spółki.

Spółka może:

a) wykonywać rybołówstwo we własnym zarządzie i pozwoleń na sportowy połów wędką udzielać w ilości, oznaczonej przez wojewódzką władzę administracji ogólnej, przyczym poszczególni członkowie spółki nie mają prawa dokonywać połowów w obwodzie rybackim spółki na własny rachunek, albo

b) całe użytkowanie rybackie wypuścić w dzierżawę osobie innej według własnego wyboru.

Umowa o dzierżawę rybołówstwa w obwodzie rybackim spółki wymaga dla swej ważności zatwierdzenia właściwej dla obwodu rybackiego powiatowej władzy administracji ogólnej.

Podział zysków i strat spółki.

§ 8.

Podział zysków i strat spółki następuje według wartości udziałów.

Wartość udziałów.

§ 9.

Wartość udziałów członków spółki ustalona została we wzajemnym porozumieniu według następującej skali procentowej ....

....

Plan zagospodarowania.

§ 10.

Uwzględniając warunki naturalnej wydajności jeziora, występujące w nim gatunki ryb i użytkowe ich znaczenie, warunki gospodarcze oraz występowanie szkodników ryb, ustala się następujący plan zagospodarowania obwodu rybackiego spółki.

1) Rozmiar corocznego zarybienia poszczególnymi gatunkami ryb wynosi ....
2) Następujące obszary wodne, będące miejscem stałego tarła ryb, uznaje się jako tarliska ochronne ....
na obszarach tych wprowadza się następujące ograniczenia połowu ryb (odnośnie rodzajów, narzędzi, sposobów i okresów połowów) ....
3) Spółka utrzymywać będzie sztuczne tarliska w ilości .... na następujących miejscach ....
4) Wolno łowić poszczególne gatunki ryb w okresach następujących: gatunek .... w okresie ....
przyczym te tylko ryby wolno łowić, które w poszczególnych gatunkach osiągnęły wymiary następujące: gatunek .... cm ....
5) Przy połowie ryb wolno używać wyłącznie następujących sposobów i narzędzi ....

....

6) Zwalczanie twardej nadwodnej roślinności w jeziorze odbywać się będzie .... ; całość zarośniętych obrzeży wykaszana będzie w okresach .... letnich.
7) Spółka utrzymywać będzie swym kosztem .... strażników rybackich.

Tarliska ochronne i granice obwodu rybackiego spółki oznaczone będą tablicami według przepisanego ogólnie wzoru; tablice te będą ustawione i utrzymywane kosztem spółki.

Zmiany postanowień, zawartych w powyższym planie zagospodarowania, podlegają zatwierdzeniu wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Rokiem gospodarczym spółki jest okres czasu od dnia 1 kwietnia jednego roku kalendarzowego, do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Za wykonywanie planu zagospodarowania odpowiedzialna jest spółka również w przypadku wypuszczenia rybołówstwa w dzierżawę.

Do planu zagospodarowania należy dołączyć osobny operat, obejmujący charakterystykę warunków gospodarczych wraz z planem sytuacyjnym i mapą batymetryczną jeziora; o zwolnienie od tego obowiązku spółka może ubiegać się u wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Odpowiedzialny zarząd gospodarstwa rybackiego spółki.

§ 11.

W przypadku wykonywania rybołówstwa przez spółkę we własnym zarządzie spółka powierzy odpowiedzialny zarząd gospodarstwa rybackiego jednej osobie, powołując ją trybem, przewidzianym w § 14 niniejszego statutu.

Organa spółki.

§ 12.

Organami spółki są: zebranie członków spółki i zarząd spółki.

§ 13.

Zebranie członków spółki:
1) ustanawia zarząd spółki,
2) sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością zarządu,
3) stanowi o rozwiązaniu spółki.

Poza tym rozstrzyga o wszystkich pozostałych sprawach spółki, o ile nie przekaże ich do zakresu działania zarządu.

§ 14.

Uchwały zebrania członków spółki, z wyjątkiem uchwał o rozwiązaniu spółki (ust. 1 § 21) zapadają zwykłą większością wartości udziałów (§ 9), reprezentowanych przez obecnych na zebraniu.

§ 15.

Zebrania członków spółki odbywają się przynajmniej raz do roku oraz na każde żądanie członków spółki, posiadających co najmniej 1/3 wartości udziałów w spółce.

Zebrania członków spółki zwołuje zarząd, który w razie żądania członków spółki obowią-

zany jest zwołać je na termin w granicach dwu tygodni od daty otrzymania takiego żądania.

Członkowie mogą brać udział w zebraniu bądź osobiście, bądź przez pełnomocników.

Pełnomocnictwa winny być poświadczone przez zarząd gminy.

Zebranie członków spółki jest prawomocne w obecności takiej liczby członków, którzy posiadają przynajmniej połowę ogólnej wartości udziałów.

Jeżeli zebranie nie dojdzie do skutku w pierwszym terminie z powodu nieobecności odpowiedniej liczby członków, przewidzianej w ustępie poprzednim, należy zwołać je powtórnie na termin w granicach 8 dni.

Zebranie członków spółki, zwołane na termin drugi, jest prawomocne bez względu na ilość członków.

Pierwsze zebranie członków spółki zwołuje i otwiera najstarszy wiekiem członek spółki; zebrania następne otwiera przewodniczący zebrania poprzedniego, a w razie jego nieobecności najstarszy wiekiem członek spółki; po otwarciu zebrania wybiera ono przewodniczącego i sekretarza.

Z przebiegu zebrań członków spółki należy sporządzać protokóły, podpisywane przez przewodniczącego i sekretarza; protokóły te winny być pisane w specjalnej księdze i przechowywane.

§ 16.

Do zakresu działania zarządu spółki należy:

1) ogólne kierownictwo sprawami spółki,
2) przedstawicielstwo spółki wobec władz i osób trzecich,
3) prowadzenie księgowości spółki,
4) przygotowywanie wniosków na zebrania członków spółki,
5) przedstawianie zebraniu członków spółki rocznych sprawozdań rachunkowych,
6) zwoływanie zebrań członków spółki,
7) prowadzenie wykazu członków spółki.

§ 17.

Wykaz członków spółki należy prowadzić według następującego wzoru:

Imię i nazwisko	Określenie praw rybołówstwa	Wartość udziału	Uwagi

§ 18.

Zobowiązania spółki podpisują wszyscy członkowie zarządu.

Odpowiedzialność członków spółki i członków zarządu.

§ 19.

Za zobowiązania spółki członkowie jej odpowiadają w stosunku do wartości posiadanych udziałów.

Za szkody zrządzone spółce przez członków zarządu świadomie lub przez niedbalstwo, członkowie zarządu odpowiadają przed spółką solidarnie i całym majątkiem.

§ 20.

W razie wykonywania rybołówstwa przez spółkę we własnym zarządzie, spółka obowiązuje się opłacać na rzecz „Funduszu Ochrony Rybołówstwa" na cele ogólnego zagospodarowania rybackiego wód otwartych i ochrony rybołówstwa od szkód corocznie zgóry kwotę . . . . złotych, nie mniej wszakże, aniżeli 15 od 100 czynszu dzierżawnego, jakiby został osiągnięty, gdyby obwód rybacki spółki był wypuszczony w dzierżawę; w razie wypuszczenia obwodu rybackiego spółki w dzierżawę — opłata ta wynosi 15 od 100 czynszu dzierżawnego.

Rozwiązanie i likwidacja spółki.

§ 21.

Spółka rybacka jeziorowa ulega rozwiązaniu:

1) uchwałą zebrania członków spółki, powziętą większością 3/4 wartości udziałów, reprezentowanych przez obecnych na zebraniu, przy zachowaniu postanowień § 5;
2) decyzją wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, wydaną z powodu okoliczności, przewidzianych w art. 38 ustawy o rybołówstwie.

§ 22.

W razie rozwiązania spółki majątek jej podlega podziałowi między członków w stosunku do wartości posiadanych udziałów.

W razie rozwiązania spółki w okresie trwającej dzierżawy obwodu rybackiego spółki, stosunek dzierżawny podlega postanowieniom art. 24 ustawy o rybołówstwie.

11.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 27 października 1932 r.

o ochronie ryb i raków na wodach otwartych.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 listopada 1932 r. Nr 105, poz. 874).

Na podstawie art. 54 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) zarządzam co następuje:

I. OCHRONA RYB.

1. Wymiary ochronne.

§ 1. Ustanawia się następujące wymiary ochronne, oznaczające długość ryby od początku głowy do końca najdłuższego promienia płetwy ogonowej, dla:

jesiotra (Acipenser sturio L.)	100 cm.
czeczugi (Acipenser ruthenus L.)	40 „
łososia (Salmo salar L.) } troci (Salmo trutta L.) }	35 „
pstrąga strumieniowego (Salmo fario L.)	25 „
pstrąga źródlanego (Salmo Fontinalis Mitch.)	25 „
głowacicy (Hucho hucho L.)	40 „
lipienia (Thymallus thymallus L.)	28 „
siei (Coregonus lavaretus L.)	40 „
sielawy (Coregonus albula (L.)	18 „
sandacza (Lucioperca lucioperca L.)	35 „
szczupaka (Esox lucius L.)	28 „
leszcza (Abramis brama L.)	25 „
cyrty (Vimba vimba L.)	20 „
brzany (Barbus barbus L.)	25 „
świnki (Chondrostoma nasus L.)	20 „
lina (Tinca tinca L.)	18 „
jazia (Leuciscus idus L.)	20 „
klenia (Leuciscus cephalus L.)	20 „
wzdręgi (Scardinius erythrophtalmus L.)	15 „
płotki (Rutilus rutilus L.)	15 „
wyrozuba (Rutilus frissi Nordmann)	40 „
węgorza (Anguilla anguilla L.)	35 „

2. Okresy ochrony.

§ 2. Ustanawia się następujące okresy ochrony:

jesiotra — od 1 czerwca do 31 lipca,

łososia i troci — od 1 października do 31 grudnia,

pstrąga strumieniowego — od 15 października do 15 grudnia,

pstrąga źródlanego — od 15 października do 15 grudnia,

głowacicy — od 15 marca do 15 maja,

lipienia — od 15 marca do 15 maja,

siei — od 15 października do 31 grudnia,

sielawy — od 15 października do 31 grudnia.

Ustanowiony w ustępie pierwszym okres ochrony łososia i troci nie obejmuje biegu rzeki Wisły, począwszy od ujścia rzeki Sanny pod Zawichostem aż do granicy z w. m. G d a ń s k i e m.

3. Zakazy połowu.

§ 3. Nie wolno dokonywać połowu ryb, które nie osiągnęły ustanowionych dla nich wymiarów ochronnych, jak również połowu ryb w ustanowionym dla nich okresie ochrony.

Ryby złowione przypadkiem wbrew postanowieniom powyższym należy, o ile są żywe, wpuścić bezzwłocznie z całą ostrożnością do tej samej wody, w której je złowiono, ryby zaś, które podczas połowu usnęły, wolno spożytkować we własnym gospodarstwie domowym.

4. Wyjątki od zakazów połowu.

§ 4. Wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na dokonywanie w jeziorze połowu ryb w ustanowionym dla nich okresie ochrony, jeżeli wskutek szczególnych fizycznych warunków jeziora połów ryb tego gatunku w innym czasie jest utrudniony. Zezwolenie udzielone być winno na oznaczony termin, a ograniczone być może wskazaniem rodzajów narzędzi, sposobów wykonywania połowu oraz miejsc łownych jeziora.

§ 5. Wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na dokonywanie w ściśle określonych terminach połowu ryb w czasie ustanowionych dla nich okresów ochrony, a także na dokonywanie połowu ryb, które nie osiągnęły ustalonych dla nich wymiarów ochronnych, jeżeli okaże się to konieczne ze względu na stan zdrowotny lub zwyrodnienie pogłowia, albo jeżeli nadmierna liczebność osobników pewnego gatunku mogłaby stać się szkodliwa dla rozwoju innego cennego gatunku ryb właściwego dla tej wody.

§ 6. Dla celów naukowych wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na wyłowienie ściśle oznaczonej liczby ryb, które nie osiągnęły ustanowionych dla nich wymiarów ochronnych, lub w okresie ochrony, określając w zezwoleniu miejsce połowu i okres ważności zezwolenia.

§ 7. W celu sztucznego zapłodnienia i wylęgu podatnych temu zabiegowi gatunków ryb wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na wyłowienie ściśle oznaczonej liczby tarlaków w okresie ich ochrony. W zezwoleniu władza oznaczy termin jego ważności oraz obwód rybacki, na który zezwolenie to się rozciąga, a nadto określi ilość zapłodnionej ikry, narybku lub roczniaków, którą korzystający z zezwolenia obowiązany jest zarybić ten obwód.

§ 8. W celu zarybienia innych wód lub podchowu ryb w innych wodach wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na połów ryb, które nie osiągnęły ustanowionych dla nich wymiarów ochronnych, określając w zezwoleniu okres jego ważności oraz największą ilość sztuk, która może być złowiona.

5. Ograniczenia czasu trwania połowu, jego sposobu i narzędzi.

§ 9. Zabrania się dokonywania połowu ryb wszelkich gatunków jakimikolwiek narzędziami w niedzielę w czasie od godz. 6 do godziny 20. Zakaz ten nie obejmuje łowienia ryb na wędkę ręczną. Stawne narzędzia połowu jak: żaki, skrzydlaki, wręcierze, sznury nocne, wędy lub inne narzędzia ruchome, przytwierdzane do

brzegów lub dna, można w czasie powyższym pozostawiać w wodzie.

§ 10. Używanie wszelkiego rodzaju narzędzi ruchomych (włoków, niewodów, drygawic-słępów itp.), służących do połowu ryb przez ciągnienie, wleczenie, suwanie po wodzie lub dnie, albo przez spławianie z prądem wody, oraz używanie narzędzi, służących do połowu przez nagonkę jest wzbronione w czasie od 15 kwietnia do 31 maja, a na obszarze województw: białostockiego, nowogrodzkiego i wileńskiego w stosunku do wód otwartych, nie stanowiących granicy tych województw z innymi województwami, w czasie od 1 maja do 15 czerwca.

§ 11. Wielkość oczek wszelkiego rodzaju sieci, używanych do połowu ryb, w stanie mokrym winna wynosić od połowy jednego węzła do połowy węzła najbliższego co najmniej 25 mm, w kutlu zaś sieci ciągnionych co najmniej 20 mm.

§ 12. Wojewódzka władza administracji ogólnej może dla połowu sielaw i stynek zezwolić na używanie przez określony przeciąg czasu sieci o wymiarach oczek mniejszych niż ustalone w § 11, nie mniejszych wszakże niż 15 mm, a w kutlu sieci ciągnionych 9 mm.

§ 13. Na obszarze województw: warszawskiego, lubelskiego, kieleckiego, łódzkiego, białostockiego, wileńskiego, nowogrodzkiego, poleskiego i wołyńskiego wolno do dnia 31 grudnia 1933 r. sieci o wymiarach oczek ustalonych w § 12 używać do połowu wszystkich gatunków ryb.

§ 14. Wymiary oczek, ustalone w §§ 11 i 12, nie dotyczą sieci, służących do trzebienia chwastu rybnego, jak uklei, jazgarzy, cierników itp., oraz do zaopatrywania się w ryby, używane na przynętę. Rozmiar tych sieci nie może wszakże przekraczać 20 m długości i 6 m szerokości, a gęstość ich oczek nie może być mniejsza niż 9 mm od węzła do węzła.

§ 15. Stawnymi narzędziami połowu, przytwierdzanymi do brzegów lub dna, nie wolno przegradzać więcej niż połowy szerokości normalnego łożyska wody. W biegu wód płynących i przy ich ujściu do innej wody przegrody z tych narzędzi wolno umieszczać od obu brzegów w odstępie odpowiadającym do najmniej połowie szerokości normalnego łożyska wody. Ograniczenia powyższe nie mają zastosowania do narzędzi zajmujących mniej niż połowę głębokości wody.

§ 16. Głuszenie ryb pod lodem jest wzbronione.

§ 17. W zezwoleniach na wyjątki od zakazów połowu (§§ 4—8), wojewódzka władza administracji ogólnej może również dopuszczać wyjątki od ograniczeń czasu trwania połowu, jego sposobu i narzędzi (§§ 9 — 15).

II. OCHRONA RAKÓW.

§ 18. Ustanawia się następujące wymiary ochronne: dla raka szlachetnego (Potamobius astacus L.) — 9 cm, a dla raka długoszczypcego (Potamobius leptodactylus Esch.) — 10 cm, licząc od początku głowy do końca tarczy ogonowej.

§ 19. Dokonywanie połowu raków, które nie osiągnęły wymiarów ochronnych, jest wzbronione.

§ 20. Dokonywanie połowu samic raka w czasie od 15 października do 31 lipca, samców zaś w czasie od 15 października do 15 marca jest wzbronione.

§ 21. Raki, złowione przypadkiem wbrew postanowieniom §§ 19 i 20, należy, o ile są żywe, niezwłocznie z całą ostrożnością wpuścić do tej samej wody, w której je złowiono.

§ 22. Łowienie raków przez wyciąganie ich z nor lub przez niszczenie ich kryjówek jest wzbronione.

§ 23. W wodach, w których raki z powodu powolnego wzrostu nie osiągają wymiarów ochronnych (§ 18), wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na łowienie raków o wymiarach mniejszych, nie mniejszych wszakże niż 7 cm.

§ 24. Przepisy zawarte w §§ 5, 6, 7 i 8 mają odpowiednie zastosowanie do raków.

III. ZAKAZY PRZEWOZU, OBROTU I UŻYTKOWANIA RYB I RAKÓW W ZWIĄZKU Z ICH OCHRONĄ.

§ 25. Wzbronione jest przewożenie, przesyłanie, przenoszenie, kupowanie, sprzedawanie, wystawianie na sprzedaż ryb lub raków po upływie 5 dni od rozpoczęcia okresu ochrony (§ 2 i § 20), jak również ryb i raków, które nie osiągnęły ustanowionych wymiarów ochronnych (§ 1 i § 18). Zakaz powyższy nie dotyczy ryb i raków, które zostały złowione bądź przed rozpoczęciem okresu ochrony, bądź z zezwolenia władzy, bądź w wodach zamkniętych, bądź w wodach morskich, bądź też zostały sprowadzone z zagranicy.

§ 26. Beczki, baseny, skrzynie, kosze i inne przedmioty, używane do przewozu i przesyłki ryb i raków, winny być w sposób wyraźny zaopatrzone w nazwisko i adres wysyłającego.

IV. POSTANOWIENIE KOŃCOWE.

§ 27. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu.

12.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 27 lipca 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o ustaleniu wzoru statutu Rybackiego Związku Ochronnego.

(Dz. U. R. P. z dnia 13 sierpnia 1934 r. Nr. 71, poz. 686).

Na podstawie art. 74 ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) zarządzam co następuje.

§ 1. Ustala się załączony do niniejszego rozporządzenia wzór statutu Rybackiego Związku Ochronnego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 lipca 1934 r. (poz. 686).

WZÓR STATUTU RYBACKIEGO ZWIĄZKU OCHRONNEGO.

Nazwa i charakter Związku.

§ 1.

Rybacki Związek Ochronny obwodów rybackich, działający na podstawie niniejszego statutu, nosi nazwę „Rybacki Związek Ochronny ...."

§ 2.

Rybacki Związek Ochronny .... jest osobą prawną.

Siedziba Związku.

§ 3.

Siedzibą Rybackiego Związku Ochronnego .... jest ....

Skład Związku.

§ 4.

Członkami Rybackiego Związku Ochronnego są obwody rybackie ....

Przedstawicielami wobec władz nadzorczych i wobec organów Związku są:

a) wykonywujący rybołóstwo posiadacze obwodów rybackich własnych (właściciele i spółki rybackie jeziorowe),

b) dzierżawcy obwodów rybackich.

Członkami są poza tym właściciele gospodarstw rybnych w wodach zamkniętych, dopuszczeni przez wojewódzką władzę administracji ogólnej do udziału w Związku.

Wyżej wymienione osoby spełniają czynności członków Związku, w szczególności zaś biorą udział w zebraniach osobiście, bądź przez pełnomocników.

Zadanie Związku.

§ 5.

Zadaniem Rybackiego Związku Ochronnego jest:

a) poprawianie rybności wód,

b) zwalczanie zanieczyszczeń wód i chorób ryb,

c) organizowanie rybackiego dozoru gospodarczego,

d) zwalczanie zwierząt szkodliwych dla rybołówstwa,

e) przeciwdziałanie szkodliwemu dla rybołówstwa użytkowaniu wód.

Koszty działalności.

§ 6.

Koszty działalności Związku pokrywane są z corocznych wpłat członków, uczestniczących w tych kosztach odpowiednio do spodziewanych korzyści.

Stosunkowa wysokość corocznych wpłat dla poszczególnych członków, odpowiadająca wartości spodziewanych korzyści z tytułu należenia do Związku (§ 4), ustalona zostaje w następujący sposób:

Obwód rybacki Nr. wzgl. gospodarstwo rybne w wodzie zamkniętej.	Stosunkowa wysokość corocznych wpłat.

Na cele związane z podniesieniem i utrwaleniem rybołówstwa oraz jego obroną od szkód może Związek korzystać z zasiłków Funduszu Ochrony Rybołówstwa stosownie do przepisów o tym Funduszu.

§ 7.

Wydatkowanie odbywa się na podstawie budżetu ,zatwierdzonego przez właściwą władzę.

Odpowiedzialność członków za zobowiązania Związku.

§ 8.

Członkowie Związku ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania Związku do wysokości wpłat (§ 6).

Organa Związku.

§ 9.

Organami Związku są:

a) zebranie członków,

b) zarząd.

Zebranie członków.

§ 10.

Zebranie członków Związku:

a) wybiera spośród członków Związku na przeciąg lat...... zarząd złożony z.... osób i z .... zastępców,
b) uchwala regulamin własny i zarządu,
c) sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością zarządu,
d) uchwala program prac Związku, budżet oraz przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Związku za rok ubiegły i z wykonanego budżetu,
e) decyduje o kupnie i sprzedaży lub obciążeniu pożyczką nieruchomości,
f) rozstrzyga o wszystkich pozostałych sprawach Związku, nieprzekazanych do zakresu działania zarządu.

§ 11.

Ilość głosów, jaka na zebraniach każdemu z członków przypada odpowiednio do wysokości uczestnictwa w kosztach (§ 6), ustalona zostaje w następujący sposób:

§ 12.

Uchwały zebrania członków Związku zapadają zwykłą większością głosów obecnych na zebraniu.

Uchwały zebrania w sprawach wyszczególnionych w § 10 w pkt. a, b, d, i e wymagają zatwierdzenia Wojewody.

§ 13.

Zebrania członków Związku odbywają się przynajmniej raz do roku, jak również na każde żądanie członków Związku, reprezentujących co najmniej jedną trzecią część głosów.

Zebrania członków Związku zwołuje Zarząd, który w razie żądania członków Związku obowiązany jest zwołać je na termin w granicach dwu tygodni od daty otrzymania takiego żądania.

Pierwsze zebranie członków następuje na skutek zarządzenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Zebranie członków Związku jest prawomocne w obecności takiej liczby członków, która reprezentuje przynajmniej dwie trzecie ogólnej liczby głosów.

Jeżeli zebranie nie dojdzie do skutku w pierwszym terminie z powodu nieobecności odpowiedniej liczby członków, przewidzianej w ustępie poprzednim, należy je zwołać powtórnie na termin w granicach ośmiu dni. Zebranie Związku zwołane na termin drugi jest prawomocne bez względu na ilość obecnych członków.

Pierwsze zebranie członków Związku otwiera najstarszy wiekiem uczestnik zebrania, zebranie następne otwiera przewodniczący zebrania poprzedniego, a w razie jego nieobecności najstarszy wiekiem uczestnik zebrania; po otwarciu zebrania wybiera ono przewodniczącego i sekretarza.

Głosowanie na zebraniu członków Związku odbywa się ustnie, albo pisemnie — zależnie od uchwały zebrania.

Z przebiegu zebrań członków Związku należy sporządzić protokóły, podpisane przez przewodniczącego i sekretarza. Protokóły te winny być pisane w specjalnej książce i przechowywane.

§ 14.

Do zakresu działania zarządu Związku należy:

a) wybór przewodniczącego i jego zastępcy,
b) ogólne kierownictwo sprawami Związku,
c) przedstawicielstwo Związku wobec władz i osób trzecich,
d) prowadzenie księgowości Związku,
e) przygotowywanie wniosków na zebrania członków Związku,
f) zwoływanie zebrań członków Związku,
g) przedstawianie zebraniu członków Związku programu prac i projektu budżetu na rok następny, oraz sprawozdania z działalności Związku za rok ubiegły i z wykonanego budżetu,
h) prowadzenie wykazu członków Związku,
i) przedsiębranie wszelkich innych czynności, stanowiących zadanie Związku, które zebranie członków przekaże zarządowi.

§ 15.

Zarząd Związku obowiązany jest zawiadamiać o zebraniach członków władze nadzorcze wymienione w § 16. Wszelkie swoje zawiadomienia, zastrzeżone przez władzę nadzorczą do publicznego ogłaszania, zarząd Rybackiego Związku Ochronnego winien ogłaszać w fachowym czasopiśmie rybackim, wskazanym przez władzę nadzorczą.

Władze nadzorcze Związku.

§ 16.

Nadzór nad Związkiem wykonywa w granicach art. 77 ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) oraz niniejszego statutu Wojewoda .... który uprawnienia swoje w tym zakresie przekazać może terytorialnie właściwemu staroście (powiatowemu, grodzkiemu).

Rozwiązanie i likwidacja Związku.

§ 17.

Związek może ulec rozwiązaniu na skutek decyzji Wojewody.

§ 18.

W razie rozwiązania Związku majątek jego przechodzi na rzecz Funduszu Ochrony Rybołówstwa i służy dotychczasowym celom dla obszarów, które obejmował rozwiązany Związek.

13.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 25 marca 1935 r.

o ogłaszaniu orzeczeń o tworzeniu i zmianach obwodów rybackich.

(Dz. U. R. P. z dnia 6 kwietnia 1935 r. Nr. 24, poz. 165).

Na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 357), w brzmieniu, ustalonym art. 67 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), zarządzam co następuje:

§ 1. Orzeczenia o tworzeniu i zmianach obwodów rybackich wojewódzka władza administracji ogólnej podaje do wiadomości osobom interesowanym przez ogłoszenie tych orzeczeń we właściwych gminach w sposób w tych gminach przyjęty.

Orzeczenia powyższe wojewódzka władza administracji ogólnej powinna ponadto ogłaszać w „Dzienniku Wojewódzkim".

§ 2. Ogłoszenie orzeczenia o utworzeniu lub zmianie obwodu rybackiego, dokonane zgodnie z przepisem § 1 ust. 1, zastępuje doręczenie tego orzeczenia.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

14.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 25 marca 1935 r.

o ustaleniu wzoru i zasadniczych warunków umowy o dzierżawę obwodu rybackiego.

(Dz. U. R. P. z dnia 6 kwietnia 1935 r. Nr. 24, poz. 166).

Na podstawie art. 27 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35. poz. 357), zmienionej art. 67 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), zarządzam co następuje:

§ 1. Umowa o dzierżawę obwodu rybackiego, zawierana przez powiatową władzę administracji ogólnej po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, powinna odpowiadać wzorowi stanowiącemu załącznik do rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Wzór, wymieniony w § 1, stosuje się z odpowiednimi zmianami również do umowy, zatwierdzanej przez powiatową władzę administracji ogólnej.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dnia 25 marca 1935 r. (poz. 166).

Wzór

UMOWA

o dzierżawę obwodu rybackiego .... na podstawie przetargu pisemnych ofert, odbytego w dniu .... 19 r., zawarta dnia .... 19 r. między Starostą w .... jako władzą powołaną do zawarcia umowy o dzierżawę obwodu rybackiego w myśl art. 31 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357), zmienionej art. 67 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), a .... zamieszkałym w ....

§ 1. Przedmiot dzierżawy.

Przedmiot dzierżawy stanowi obwód rybacki ...., ustalony orzeczeniem .... z dnia .... Nr. .... (ogłoszonym .... obejmujący .... w obrębie gmin ....

§ 2. Czas trwania dzierżawy.

Czas trwania dzierżawy wynosi lat .... i mies. .... a mianowicie od dnia .... 19 ..... r. do dnia 31 marca 19 ....r. Z upływem powyższego terminu dzierżawa wygasa sama przez się bez wypowiedzenia i bez wyrobu sądowego. Rok gospodarczy trwa od 1 kwietnia jednego kalendarzowego roku do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

§ 3. Czynsz dzierżawny.

Czynsz dzierżawny ustala się w stosunku rocznym na złotych w złocie wyraźnie .... złotych w złocie. Czynsz ten dzierżawca obowiązany jest płacić .... z góry powiatowej władzy administracji ogólnej bez wzywania i stawiania w zwłoce w następujących terminach: przy podpisaniu umowy niniejszej za okres od dnia .... kwotę .... a następnie do dni .... kwotę .... i t. d.

W razie niezapłacenia czynszu dzierżawnego do dni 30 po upływie terminu, ustalonego dla uiszczenia czynszu, umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu z winy dzierżawcy, samym prawem, bez obowiązku wyjednywania wyroku sądowego, przy czym począwszy od dnia, w którym minął wyżej wspomniany 30-dniowy termin.

aż do dnia rzeczywistej zapłaty, płynąć będą od sumy zaległego czynszu odsetki prawne.

Zaległy czynsz wraz z odsetkami ulegać będzie ściągnięciu z wszelkiego majątku dzierżawcy w trybie postępowania przymusowego w administracji. W powyższym trybie mogą być ściągane jedynie te kwoty zaległego czynszu dzierżawnego i przypadające od niego odsetki, które nie znajdują pokrycia w kaucji, po uprzednim wszakże odliczeniu od niej innych zobowiązań, ciążących na dzierżawcy z tytułu umowy niniejszej.

§ 4. **Inne obowiązki dzierżawcy.**

1) Dzierżawca obwodu obowiązany jest do zarybiania każdego roku obwodu rybackiego.

a) bezpośrednio — stosownie do wskazówek wojewódzkiej władzy administracji ogólnej w ilość ....

....

....

b) pośrednio — przez uczestniczenie w kosztach zbiorowego zarybiania danego dorzecza. Udział w kosztach odpowiada każdego roku wartości ....

....

....

Należność tę, którą stosownie do kosztów zbiorowego zarybiania każdego roku ustala wojewódzka władza administracji ogólnej, dzierżawca powinien wpłacić na wezwanie powiatowej władzy administracji ogólnej w terminie i w miejscu, wyznaczonym w wezwaniu.

Na prośbę dzierżawcy może wojewódzka władza administracji ogólnej zamienić bezpośrednie zarybianie na świadczenia pieniężne, które dzierżawca powinien w oznaczonym terminie uiścić powiatowej władzy administracji ogólnej .

2) Dzierżawca obowiązany jest własnym kosztem utrzymywać .... strażnik .... rybacki wznosić i utrzymywać słupy oraz tablice z oznaczeniem miejsc ochronnych, według wymiarów, wzorów i w ilości, wskazanej przez wojewódzką władzę administracji ogólnej.

3) Dzierżawca obowiązany jest nie zanieczyszczać i nie dopuszczać do zanieczyszczeń wód, objętych wydzierżawionym obwodem w stopniu szkodliwym dla rybołówstwa i o każdym takim zanieczyszczeniu, spowodowanym przez osobę trzecią zawiadamiać natychmiast Starostę.

4) O każdym naruszeniu prawa własności rybołówstwa w dzierżawionym przez siebie obwodzie dzierżawca obowiązany jest zawiadamiać natychmiast powiatową władzę administracji ogólnej.

Dzierżawca obowiązany jest występować o ukaranie osób nieprawnie wykonywających rybołówstwo w dzierżawionym obwodzie rybackim.

5) Dzierżawca obowiązany jest prowadzić księgę gospodarczą, w której powinien zapisywać: a) kiedy, w jakiej ilości, jakiego gatunku narybek został wpuszczony do dzierżawionej wody i w czyjej obecności; b) kiedy odbywał się połów ryb i jaki dał wynik co do ilości i gatunków złowionych ryb.

6) Organom, przeprowadzającym kontrolę na zasadzie pisemnego upoważnienia powiatowej lub wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, dzierżawca powinien dostarczać łodzi i wszelkiej potrzebnej pomocy, a na żądanie okazywać księgę gospodarczą.

7) Przy wykonaniu rybołówstwa dzierżawca powinien nie tylko przestrzegać postanowień ustawy o rybołówstwie i przepisów na jej podstawie wydanych, lecz także zastosować się do koniecznych wymogów prawidłowego urządzenia gospodarstwa rybnego.

8) Podczas wykonywania czynności rybołówczych dzierżawcy nie wolno wstępować na przylegające do danej wody grunty, zajęte pod podwórza, sady, ogrody, kultury leśne, kultury wiklinowe dla celów regulacji wód, uprawy rolne i trwale, całkowicie ogrodzone urządzenia, jako też na brzegi rowów nawadniających i odwadniających, na groble, śluzy i inne urządzenia wód zamkniętych, w szczególności sztucznych stawów rybnych, oraz na miejsca chronione ze względów przyrodniczo-naukowych.

Powyższy zakaz dotyczy również pracowników dzierżawcy oraz posiadaczy pozwoleń na sportowy połów ryb wędką.

§ 5. **Kaucja.**

Jako kaucję na zabezpieczenie wszelkich należności, wypływających z niniejszej umowy lub z powodu uchybienia jej warunkom i ewentualnych kar pieniężnych, dzierżawca przed podpisaniem niniejszej umowy złożył gotówkę (w papierach wartościowych) w Kasie Skarbowej w .... kwotę .... złotych.

W razie uszczuplenia wysokości kaucji w czasie trwającej dzierżawy z jakiegokolwiek powodu, a w szczególności z powodu potrąceń za należności, kaucja powinna być uzupełniona do pierwotnej wysokości.

Kaucja pozostanie w Kasie Skarbowej podczas całego czasu dzierżawy i będzie zwrócona dzierżawcy po ukończeniu dzierżawy za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej, po stwierdzeniu, że dzierżawca zadośćuczynił wszystkim swoim zobowiązaniom, wynikającym z niniejszej umowy.

§ 6. Poddzierżawa obwodu.

Dzierżawca obwodu rybackiego może obwód, wzięty w dzierżawę poddzierżawić tylko niepodzielnie na całym jego obszarze z pełnym zakresem rybackiego użytkowania na cały, pozostały jeszcze czas dzierżawy jedynie za uprzednią zgodą Starosty.

§ 7. Rozwiązanie umowy dzierżawnej.

1) Umowa dzierżawna rozwiązana zostaje w razie uchybienia terminu płatności czynszu (ust. 2 § 3 niniejszej umowy).

2) Umowa dzierżawna może być rozwiązana:

a) w razie śmierci dzierżawcy za rocznym wypowiedzeniem jednej ze stron (art. 23 ust. o ryb.);

b) na żądanie powiatowej władzy administracji ogólnej z upływem jednego roku od dnia doręczenia dzierżawcy orzeczenia o zmianie granic lub charakteru obwodu (art. 24 ust. o ryb.);

c) w przypadku, gdyby dzierżawcy ogłoszona została upadłość lub utracił on prawo wolnego rozporządzania majątkiem;

d) w przypadku niedotrzymania któregokolwiek z warunków niniejszej umowy;

e) w razie zajścia okoliczności, wyszczególnionych w art. 45 i 46 ustawy o rybołówstwie;

f) decyzją wojewódzkiej władzy administracji ogólnej z powodu niewykonania obowiązku, przewidzianego w § 4 p. 3 niniejszej umowy.

Rozwiązanie umowy z winy dzierżawcy lub wcześniejsze zrzeczenie się jej przez dzierżawcę nakłada na niego obowiązek wynagrodzenia wynikłych stąd szkód i strat, a w szczególności obowiązek wyrównania różnicy za resztę okresu dzierżawnego, jaka okaże się między czynszem, ustalonym niniejszą umową, a czynszem płaconym przez nowego dzierżawcę.

Dzierżawcy nie przysługuje prawo odszkodowania z powodu wcześniejszego rozwiązania umowy z wyjątkiem przypadku, przewidzianego w art. 23 i 24 ustawy o rybołówstwie i tylko od osób w artykułach tych wskazanych.

§ 8. Odpowiedzialność właściciela rybołówstwa.

Właściciele rybołówstwa, wchodzącego w skład obwodu rybackiego, nie odpowiadają wobec dzierżawcy za żadne szkody, wynikłe dla rybołówstwa z powodu przeprowadzenia w obwodzie rybackim regulacji, pogłębienia, łamania lodu i t. p.

Wszelkie wypadki losowe zwyczajne i nadzwyczajne, przewidziane i nieprzewidziane, dotykać będą tylko samego dzierżawcę i w razie doznania jakiejkolwiek klęski nie będzie mógł on rościć sobie do wydzierżawiającego, ani do właścicieli rybołówstwa żadnej pretensji, ani domagać się bonifikacji lub jakiegokolwiek zmniejszenia czynszu dzierżawnego, albo rozłożenia go na raty.

§ 9. Podatki.

Oprócz czynszu dzierżawnego dzierżawca obowiązany jest przez cały czas trwania dzierżawy we właściwych terminach do właściwych kas płacić wszelkie podatki, przypadające z przedmiotu dzierżawy, zarówno obecnie istniejące, jak i te, które w przyszłości mogą być ustanowione.

§ 10. Prawo kontroli.

Wojewódzkiej i powiatowej władzy administracji ogólnej służy prawo kontroli czynności dzierżawcy i prawo oględzin przedmiotu dzierżawy w każdym czasie za pomocą swych podwładnych organów.

§ 11. Postanowienia końcowe.

1) Wszelkie koszty i opłaty z niniejszym kontraktem związane, a w tym między innymi koszty ogłoszeń o przetargu w „Przeglądzie Rybackim", ponosi dzierżawca z własnych funduszów.

2) Kontrakt niniejszy jest sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym posiada każda z umawiających się stron.

3) Kontrakt niniejszy obowiązuje od terminu początkowego okresu dzierżawy, ustalonego w § 2 niniejszej umowy.

.... dnia .... 19 r.

Podpis dzierżawcy

Pieczęć Starosta

15.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 13 czerwca 1935 r.

o zasadach i sposobie zarządzania funduszem ochrony rybołówstwa.

(Dz. U. R. P. z dnia 22 czerwca 1935 r. Nr. 44, poz. 300).

Na podstawie art. 79 ust. (2) ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zarząd funduszem ochrony rybołówstwa sprawuje Związek Organizacyj Rybackich Rzeczypospolitej Polskiej w m. st. Warszawie przez komitet złożony z sześciu osób. Połowę członków komitetu wraz z trzema zastępcami wyznacza zarząd Związku z pośród właścicieli rybołówstw, objętych obwodami rybackimi, na

przeciąg lat trzech, drugą połowę powołuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych na czas aż do odwołania.

Z pośród członków komitetu Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wyznacza przewodniczącego komitetu i jego zastępcę.

§ 2. Z funduszu wypłacane będą:

1) zasiłki na:

a) akcję zarybieniową, a w tym przede wszystkim na budowę, rozbudowę oraz utrzymanie zakładów produkcji i rozprowadzanie materiału zarybieniowego,

b) zwalczanie zanieczyszczeń wód, zwierząt szkodliwych dla rybołówstwa i chorób ryb,

c) organizowanie rybackiego dozoru gospodarczego,

d) przeciwdziałanie szkodliwemu dla rybołówstwa użytkowaniu wód,

e) wszelkie inne cele, związane z podniesieniem i utrwaleniem rybołówstwa oraz ochroną jego od szkód;

2) wynagrodzenie za straty, powstałe w związku z utworzeniem tarlisk, obrębów ochronnych, oraz koszty utworzenia i utrzymania obrębów ochronnych (art. 60 i 61 ustawy o rybołówstwie).

Koszty, związane z zarządem funduszem, pokrywane są z funduszu.

§ 3. Do zakresu działania komitetu należy ustalanie na każdy rok gospodarczy planu finansowego funduszu, który zatwierdza Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Wydatkowanie sum fuduszu odbywa się w ramach zatwierdzonego planu finansowego.

Rokiem gospodarczym funduszu jest rok budżetowy Państwa.

Nadzór nad właściwym zużyciem sum, wypłacanych w wykonaniu planu finansowego, należy do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

§ 4. Do dnia 1 lipca każdego roku komitet składa Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych szczegółowe sprawozdanie z wykonania planu finansowego oraz ogłasza w fachowym czasopiśmie rybackim zamknięcie rachunkowe za ubiegły rok gospodarczy.

§ 5. Wszelkie wpływy na rzecz funduszu umieszczane są w Pocztowej Kasie Oszczędności na koncie czekowym „Fundusz ochrony rybołówstwa".

Wypłaty z funduszu dokonywane są na zlecenie przewodniczącego komitetu lub członka komitetu, upoważnionego przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 6. Zebranie komitetu odbywa się przynajmniej raz do roku, nie później niż 1 marca.

Regulamin obrad komitetu ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 7. Członkowie komitetu oraz wezwani celem wypowiedzenia się w sprawie funduszu rzeczoznawcy rybaccy otrzymują z funduszu wynagrodzenie w wysokości 25 zł. dziennie za udział w zebraniach, a ponadto zamiejscowi zwrot kosztów przejazdu pociągiem 2-gą klasą oraz diety w wysokości 20 zł. dziennie.

Wysokość wynagrodzeń i diet, określonych w § 7, nie została w okresie powojennym ustalona w drodze rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

16.

USTAWA

z dnia 10 marca 1934 r.

o ochronie przyrody.

(Dz. U. R. P. z dnia 13 kwietnia 1934 r. Nr. 31, poz. 274).

Rozdział I.

Przedmioty i treść ochrony, parki narodowe, władze i Fundusz Ochrony Przyrody.

Art. 1. Ochronie podlegają twory przyrody, jako to: ziemia, jej ukształtowanie i formacje, jaskinie, wody stojące i płynące, wodospady, brzegi tych wód, zwierzęta, rośliny, minerały, skamieniałości — tak gatunki, jak zbiorowiska i poszczególne okazy, których zachowanie leży w interesie publicznym ze względów naukowych, estetycznych, historycznych, pamiątkowych, albo też ze względu na swoiste cechy krajobrazu, i które władza państwowa uznała za podlegające ochronie.

Art. 2. Stosownie do rodzaju przedmiotów i celu ochrony, ochrona polegać może:

1) na czasowych lub nieograniczonych w czasie zakazach dokonywania bez zezwolenia władzy państwowej wszelkich lub istotnych zmian w przedmiocie lub w jego otoczeniu;

2) na zakazach używania i użytkowania przedmiotu, polowania, rybołówstwa, ścinania drzew, niszczenia roślin, zanieczyszczania wody, zmiany jej biegu, wydobywania ziemi, skał i minerałów;

3) na zakazach zbywania, nabywania i przewożenia oraz wywożenia zagranicę przedmiotów, objętych ochroną;

4) na zakazach umieszczania na danych przedmiotach lub na danym obszarze tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych;

5) na zakazach wznoszenia budowli wogóle lub o pewnej wysokości albo jakości, urządzania zakładów przemysłowych, handlowych i t. p.;

6) na ograniczeniu dostępu do danego obszaru, wyjąwszy jego właściciela, użytkownika, posiadacza, ich służby i domowników;

7) na wykonaniu przez władze państwowe prac i urządzeń ochronnych, jako to: na wybudowaniu wałów, uregulowaniu spadku wód, zalesieniu obszaru, zasadzeniu lub zasianiu roślin,

na umieszczaniu ogrodzeń, ogłoszeń, dotyczących ochrony i t. p.

Art. 3. Ograniczenia, wprowadzone na podstawie ustawy niniejszej, ciążą na każdym właścicielu przedmiotu i osobach, mających inne prawa na przedmiocie.

Art. 4. § 1. Właściciel nie może być wbrew swej woli obciążony obowiązkiem dokonywania prac, mających na celu ochronę przyrody lub ponoszenia ich kosztów. Koszty takie ciążą w braku odmiennych postanowień na funduszach, przeznaczonych na cele ochrony przyrody.

§ 2. Jeżeli jednak skutkiem dokonania takich prac i wkładów właściciel lub osoby, mające inne prawa na przedmiocie, odnoszą korzyści majątkowe bez ponoszenia kosztów, są obowiązani w miarę odnoszonych korzyści przyczyniać się do utrzymania urządzeń, wprowadzonych przez władze państwowe, a nawet sami ponosić koszty tego utrzymania.

§ 3. Udział w kosztach utrzymania oznaczy w braku zgody sąd grodzki miejsca położenia rzeczy trybem postępowania w sprawach niespornych.

Art. 5. § 1. Do wydawania zarządzeń, określających w myśl art. 1 i 2 przedmioty i treść ochrony, powołany jest właściwy ze względu na położenie przedmiotu wojewoda (K o m i s a r z R z ą d u m. st. W a r s z a w y), w stosunku zaś do przedmiotów na obszarach, pozostających pod zarządem administracji lasów państwowych, — wojewoda w porozumieniu z organem administracji lasów państwowych.

§ 2. Przed wydaniem zarządzenia wojewoda (K o m i s a r z R z ą d u m. st. W a r s z a w y) zasięga opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

Kompetencje Komisarza Rządu na m. st. Warszawę przejął Prezydent m. st. Warszawy. Na terenie m. Łodzi kompetencje Wojewody przejął Prezydent m. Łodzi.

Art. 6 § 1. Zarządzenia należy doręczyć właścicielowi przedmiotu oraz podać do wiadomości Państwowej Radzie Ochrony Przyrody.

§ 2. Osobom, mającym inne prawa na przedmiocie, które wskutek zarządzenia ulegają ograniczeniu lub zniesieniu, zarządzenia będą doręczane przez publiczne ich obwieszczenie w gminie (gromadzie), w której znajduje się przedmiot ochrony, w sposób, odpowiadający zwyczajom miejscowym. Dzień wywieszenia obwieszczenia uważa się za dzień doręczenia.

§ 3. Termin odwołania dla osób, wymienionych w paragrafie poprzedzającym, wynosi dni trzydzieści.

Art. 7. § 1. O ostatecznym zarządzeniu należy zawiadomić Państwową Radę Ochrony Przyrody, właściwy zarząd gminy (miejski), ogłosić zarządzenie w Monitorze Polskim i wpisać do rejestrów: centralnego i wojewódzkiego.

§ 2. W przypadkach ograniczenia wykonywania praw na nieruchomościach, dla których istnieją księgi hipoteczne, sąd (wydział hipoteczny), na wniosek Prokuratorii Generalnej, której w tym celu należy przesłać odpis zarządzenia, ujawni w księdze to ograniczenie.

§ 3. Rozporządzenie Ministra W y z n a ń R e l i g i j n y c h i O ś w i e c e n i a P u b l i c z n e g o, wydane w porozumieniu z Ministrem S p r a w W e w n ę t r z n y c h, określi sposób urządzenia i prowadzenia rejestrów: centralnego i wojewódzkiego.

1. Kompetencje Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przewidziane w ustawie, przejął Minister Oświaty, kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych — Minister Administracji Publicznej, odnośnie zaś terenów Ziem Odzyskanych — Minister Ziem Odzyskanych.

2. P. rozp. Ministra Oświaty z dnia 21 kwietnia 1947 r. o rejestrach tworów przyrody, uznanych za podlegające ochronie (poz. 22 niniejszego zeszytu).

Art. 8. § 1. Minister W y z n a ń R e l i g i j n y c h i O ś w i e c e n i a P u b l i c z n e g o w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody może wprowadzić w drodze rozporządzenia ochronę poszczególnych gatunków zwierząt i roślin.

§ 2. Ogłoszenie rozporządzenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zastępuje wszelkie inne zawiadomienia, przewidziane w art. 6 i 7, tudzież ujawnienia w księgach hipotecznych.

§ 3. Rozporządzenia powyższe nie mogą ograniczać właścicieli w dotychczasowym sposobie gospodarczego korzystania z gruntów.

1. Kompetencje Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, przewidziane w ustawie, pozostały częściowo przy tym Ministrze, częściowo zaś przeszły na Ministra Leśnictwa.

2. P. rozporządzenia: Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 października 1935 r. o uznaniu żółwia za gatunek chroniony (poz. 17 niniejszego zeszytu) i z dnia 12 października 1938 r. o uznaniu żubra za gatunek chroniony (poz. 20 niniejszego zeszytu) oraz rozp. Ministra Oświaty z dnia 29 sierpnia 1946 r. w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin (poz. 21 niniejszego zeszytu).

Art. 9. § 1. W okolicach o krajobrazie szczególnie pięknym i bogatym w osobliwości przyrody, gdzie ochrona przyrody nie może ograniczać się do poszczególnych przedmiotów, lecz powinna jednolicie dotyczyć ich skupień na obszarze co najmniej trzystu hektarów, Rada Ministrów może rozporządzeniem utworzyć park narodowy.

§ 2. W rozporządzeniu Rady Ministrów należy ustalić przedmioty i treść ochrony przyrody na obszarze parku. Wniosek o wydanie rozporządzenia składa, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, Minister W y z n a ń R e l i g i j n y c h i O ś w i e c e n i a P u b l i c z n e g o w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 3. Na wniosek Prokuratorii Generalnej należy wcielenie nieruchomości do parku narodowego lub poszczególne skutki tego wcielenia ujawnić w księgach hipotecznych.

Art. 10. § 1. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może wydawać rozporządzenia, a wojewoda zarządzenia, mające na celu bliższe oznaczenie lub przeprowadzenie ochrony przyrody, ustanowionej w rozporządzeniu Rady Ministrów na obszarze parku narodowego.

§ 2. W stosunku do parku narodowego, w którego skład wchodzą obszary leśne lub obszary, znajdujące się pod zarządem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, przewidziane w artykule niniejszym rozporządzenia wydawane będą przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Zarządzenia wydawane przez wojewodę będą w stosunku do obszarów, znajdujących się pod zarządem administracji lasów państwowych, wydawane w porozumieniu z właściwym organem administracji tych lasów.

Art. 11. § 1. W przypadkach, gdy zachodzi obawa, by cele prawa niniejszego nie zostały udaremnione, wojewoda może przed wydaniem zarządzenia (art. 5), rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (art. 8) lub rozporządzenia Rady Ministrów (art. 9) wydać — nie zasięgając opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody — zakazy w myśl art. 2, jako zarządzenia tymczasowe. W przypadkach nagłych zarządzenia tymczasowe może wydać powiatowa władza administracji ogólnej. Zarządzenia tymczasowe są natychmiast wykonalne.

§ 2. O zarządzeniu tymczasowym zawiadamia się właściciela i innych rzeczowo uprawnionych według ogólnych przepisów postępowania administracyjnego, bądź w trybie art. 6 § 2.

§ 3. Zarządzenia tymczasowe, jeżeli nie są przewidziane na okres krótszy, tracą swą moc z upływem trzech miesięcy.

§ 4. W stosunku do przedmiotów, znajdujących się na obszarach, które pozostają w zarządzie administracji lasów państwowych, zarządzenia tymczasowe powinny być wydawane w porozumieniu z właściwym organem administracji lasów państwowych, jeżeli mają dotyczyć gospodarstwa leśnego.

Art. 12. § 1. Kierownictwo i zwierzchni nadzór nad wykonywaniem ochrony przyrody należy do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2. Organami fachowymi władz administracji ogólnej są konserwatorowie przyrody, ustanowieni przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 3. Konserwatorowie należą do składu osobowego urzędu wojewódzkiego. Jeden konserwator może pełnić obowiązki w kilku województwach.

§ 4. Zakres uprawnień konserwatorów określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 13. § 1. Celem popierania ochrony przyrody Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powołuje Państwową Radę Ochrony Przyrody, której organizację, skład i siedzibę oznacza w rozporządzeniu, wydanym w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 2. Przewodniczącym Państwowej Rady Ochrony Przyrody jest Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który czynności przewodniczącego może sprawować przez swego delegata.

§ 3. Do zakresu działania Rady należy: przedstawianie władzom wniosków o wydanie zarządzeń i rozporządzeń z art. 5, 8, 9 i 11; wydawanie opinii, zwłaszcza co do projektów ustawodawczych i rozporządzeń oraz celowości i zasadności zamierzonych zarządzeń wojewody (art. 5), rozporządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (art. 8) i Rady Ministrów (art. 9); podawanie do wiadomości Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego spostrzeżeń o skuteczności zarządzeń i rozporządzeń, wydanych na podstawie ustawy niniejszej; opiniowanie kandydatów na konserwatorów przyrody (art. 12). Poza tym Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może powierzyć Radzie inne zadania.

P. rozp. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 listopada 1936 r. o Państwowej Radzie Ochrony Przyrody (poz. 18 niniejszego zeszytu).

Art. 14. § 1. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody powoływać dla pewnych obszarów komitety ochrony przyrody.

§ 2. Organizację, skład, siedziby i zadania tych komitetów określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 3. Zadania komitetów mogą być przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powierzone istniejącym organizacjom społecznym, które mają na celu ochronę przyrody.

P. rozp. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 lutego 1937 r. o Komitetach Ochrony Przyrody (poz. 19 niniejszego zeszytu).

Art. 15. § 1. Dla celów ochrony przyrody tworzy się osobny Fundusz Ochrony Przyrody.

§ 2. Fundusz Ochrony Przyrody jest osobą prawną. Nadzór nad administracją Funduszu należy do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczne-

go, który w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu wydaje przepisy o organizacji i działalności Funduszu.

§ 3. Do Funduszu Ochrony Przyrody wpływają dary i zapisy, przedmioty, które uległy przepadkowi (art. 25), odszkodowania (art. 28) tp.

§ 4. Do działania przed sądami imieniem Funduszu Ochrony Przyrody powołana jest Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 16. § 1. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może powołać specjalne straże ochrony przyrody i określić ich prawa i obowiązki oraz tryb ich ustanawiania. W zakresie poruczonych czynności straż ta korzysta z ochrony narówni z urzędnikami.

§ 2. Upoważnione przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego komitety ochrony przyrody i organizacje społeczne, mające na celu ochronę przyrody, mogą współdziałać w organizacji straży ochrony przyrody i ponosić koszty jej utrzymania. Utrzymanie straży nie może obciążać Skarbu Państwa.

§ 3. Straż ochrony przyrody w wykonywaniu poruczonych jej czynności nie może ograniczać właścicieli i użytkowników w prawach im służących. W lasach państwowych straż można ustanowić tylko za zgodą organu administracji lasów państwowych.

Rozdział II.

Roszczenia o odszkodowanie, wywłaszczenie, prawo wykupu.

Art. 17. § 1. Jeżeli skutkiem wprowadzenia ochrony nastąpi istotna zmiana w dotychczasowym sposobie używania lub użytkowania przedmiotu, właściciel lub osoby, mające inne prawa na tym przedmiocie, które skutkiem wydanych zarządzeń lub rozporządzeń poniosą rzeczywistą szkodę majątkową, mogą żądać odszkodowania.

Za odszkodowanie odpowiada Skarb Państwa, o ile nie zostało pokryte z Funduszu Ochrony Przyrody lub z innych funduszów, przeznaczonych na takie cele.

§ 2. Przy oznaczeniu odszkodowania należy kierować się względami słuszności, a w szczególności położeniem materialnym poszkodowanego i stosunkiem, w jakim szkoda pozostaje do reszty jego majątku.

§ 3. W przypadkach, określonych w art. 8, żądanie odszkodowania jest wyłączone.

§ 4. Do orzekania o odszkodowaniu właściwy jest sąd miejsca położenia rzeczy.

§ 5. Roszczenia o odszkodowanie ulegają przedawnieniu z upływem pięciu lat od dnia ogłoszenia zarządzenia w Monitorze Polskim (art. 7), lub od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów (art. 9).

Art. 18. W przypadkach, w których cele ustawy niniejszej nie dadzą się osiągnąć w inny sposób, może nastąpić wywłaszczenie przedmiotu ochrony na rzecz Skarbu Państwa, a za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — na rzecz Funduszu Ochrony Przyrody lub innych osób prawnych, które mają na celu ochronę przyrody.

Art. 19. § 1. Wywłaszczenie odbywa się na zasadzie ogólnych przepisów o wywłaszczeniu na cele użyteczności publicznej z uwzględnieniem ustawy niniejszej.

§ 2. Bezpośrednio wywłaszczeni zostają tylko właściciele rzeczy (gruntów), praw zabudowy, praw wodnych, górniczych, naftowych, polowania lub rybołówstwa oraz podmioty praw służebności gruntowych.

§ 3. Jeżeli przez wywłaszczenie doznają lub mogą doznać szkody także inne osoby, jako to: mające służebności osobiste (użytkowanie, używanie i prawo mieszkania), dzierżawcy, najemcy, wierzyciele hipoteczni, natenczas suma odszkodowania, — którą w braku zgody interesowanych, wyrażonej przed powiatową władzą administracji ogólnej, oznaczy sąd trybem postępowania w sprawach niespornych, — będzie złożona do depozytu sądowego i rozdzielona między interesowanych według przepisów o podziale sumy, uzyskanej z egzekucji.

P. prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym z dnia 24 września 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 776).

Art. 20. Z chwilą wypłacenia sumy odszkodowania lub złożenia jej do depozytu sądowego prawo własności lub inne prawo w granicach, określonych w orzeczeniu wywłaszczającym, przechodzi na wywłaszczającego, wolne od ciężarów, jeżeli w orzeczeniu inaczej nie postanowiono.

P. prawo o post. wywłaszczeniowym.

Art. 21. Przed wywłaszczeniem przedmiotu, poddanego ochronie z ustawy niniejszej, dla innych celów, aniżeli tą ustawą przewidzianych, należy zasięgnąć opinii władz ochrony przyrody.

Art. 22. § 1. O terminie licytacji nieruchomości, poddanej ochronie z ustawy niniejszej, organ, prowadzący egzekucję, zawiadomi z urzędu właściwego wojewodę przez doręczenie obwieszczenia.

§ 2. O dobrowolnej sprzedaży nieruchomości, poddanej ochronie z ustawy niniejszej, notariusz, przed którym zawarto umowę, w termi-

nie dwutygodniowym od dnia jej zawarcia, zawiadomi wojewodę o dokonanej sprzedaży za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej, załączając odpis umowy, sporządzony na koszt stron. W terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia i złożenia odpisu umowy Skarb Państwa może wykupić od nabywcy nieruchomość na warunkach, na jakich nabywca ją nabył, oraz za zwrotem wyłożonych przezeń kosztów, opłat i wkładów. Prawo wykupu służy także — za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — Funduszow Ochrony Przyrody lub innym osobom prawnym, które mają na celu ochronę przyrody.

§ 3. Jeżeli przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość, wpisana do ksiąg hipotecznych, a poddanie nieruchomości ochronie z ustawy niniejszej ujawnione jest w księdze hipotecznej, sąd (wydział hipoteczny) nie zezwoli na wpisanie nowego nabywcy, jeżeli zbywca lub nabywca nie złożą dowodu, że zawiadomili wojewodę o dokonaniu tranzakcji i że złożyli mu odpis umowy.

§ 4. Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się do przypadków, określonych w art. 8.

Rozdział III.

Przepisy karne.

W myśl art. 1 dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych oraz nawiązek (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 312) górne granice grzywien przewidzianych w niniejszym rozdziale, uległy dziesięciokrotnemu podwyższeniu, t. j. do wysokości 30.000 zł. (art. 23), 10.000 zł. (art. 24 § 1), 5.000 zł. (art. 24 § 2) i 1.000 zł. (art. 26).

Art. 23. Kto umyślnie wykracza przeciwko zakazom lub nakazom, wydanym na podstawie ustawy niniejszej, podlega karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 24. § 1. Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje rzecz, pochodzącą z przestępstwa, określonego w artykule poprzedzającym, albo pomaga do jej zbycia lub ukrycia, podlega karze aresztu do miesiąca i grzywny do 1.000 złotych, albo jednej z tych kar.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny do 500 złotych.

Art. 25. Narzędzia i sprzęty, służące do popełnienia przestępstwa, określonego w art. 23 lub 24, jak również przedmioty, pochodzące z takiego przestępstwa, podlegają przepadkowi na rzecz Funduszu Ochrony Przyrody bez względu na to, czyją stanowią własność. Jeżeli jednak sprawca posiadł rzecz bez wiedzy jej właściciela, rzecz tę należy zwrócić właścicielowi.

Art. 26. Kto przez zaniedbanie dozoru nad osobą, pozostającą pod jego pieczą prawną, dopuszcza się dopełnienia przez tę osobę przestępstwa, określonego w art. 23 lub 24, podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 27. § 1. Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, przewidziane w ustawie niniejszej, należy do właściwości powiatowych władz administracji ogólnej.

§ 2. Właściciel rzeczy, która w myśl art. 25 podlega przepadkowi, ma prawa oskarżonego, a zwłaszcza może żądać przekazania sprawy na drogę postępowania sądowego, jeżeli władza administracyjna orzekła przepadek rzeczy lub nie zarządziła jej zwrotu.

Art. 28. § 1. Kto popełni czyny, określone w art. 23, 24 i 26, albo ten, na czyją korzyść takie czyny zostały dokonane, obowiązany jest do przywrócenia stanu pierwotnego, a jeżeli tego nie uczyni, do poniesienia kosztów przywrócenia stanu pierwotnego przez władze państwowe. Jeżeli przywrócenie do stanu pierwotnego nie byłoby możliwe, a po stronie zobowiązanego zachodziła wina, jest on obowiązany do zapłacenia odpowiedniej sumy na rzecz Funduszu Ochrony Przyrody, celem uczynienia zadość za krzywdę, wyrządzoną interesowi publicznemu.

§ 2. O roszczeniach z paragrafu poprzedzającego orzekają w postępowaniu karno-administracyjnym władze administracyjne.

§ 3. Przepisy § 1 nie uchylają obowiązków, jakie krzywdzący ma na podstawie ogólnych przepisów prawa cywilnego wobec poszkodowanych.

Rozdział IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 29. Jeżeli ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, do postępowania władz państwowych administracji ogólnej, w szczególności do zarządzeń i orzeczeń przez nie wydanych oraz do środków odwoławczych przeciw tym zarządzeniom i orzeczeniom stosuje się ogólne przepisy o postępowaniu administracyjnym, o postępowaniu przymusowym w administracji i karno-administracyjnym.

Art. 30. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, określi termin, od którego ochronę przyrody obejmą konserwatorowie przyrody, jako organa fachowe, przewidziane w art. 12 ustawy niniejszej. Do tego czasu należy odpowiednio stosować dotychczasowe przepisy o organach ochrony przyrody.

Art. 31. Do czasu wydania jednolitej ustawy o wywłaszczeniu nieruchomości ze względów wyższej użyteczności, wywłaszczenie następuje na zasadach, określonych w obowiązujących przepisach o wywłaszczeniu nieruchomości na potrzeby urządzeń użyteczności publicznej, a w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim oraz w cieszyńskiej części wo-

jewództwa śląskiego — z zastosowaniem ustawy z dnia 18 lutego 1878 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 30).

Art. 32. Do czasu wydania jednolitej ustawy o postępowaniu w sprawach niespornych na obszarze m. st. Warszawy i województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego, wołyńskiego, stosuje się tryb incydentalny w sprawach, dla których ustawa niniejsza przepisuje tryb postępowania niespornego.

Art. 33. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i innym zainteresowanym ministrom.

Art. 34. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy ustaw szczególnych, sprzeczne z przepisami ustawy niniejszej.

17.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 16 października 1935 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o uznaniu żółwia za gatunek chroniony.

(Dz. U. R. P. z dnia 6 listopada 1935 r. Nr. 80, poz. 498).

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 274) zarządza się co następuje:

§ 1. Uznaje się żółwia (Emys orbicularis L.) za gatunek chroniony na całym obszarze Państwa.

§ 2. Zabrania się zabijania żółwi, łowienia ich żywcem, podbierania lub niszczenia jaj i dokonywania innych czynności, zmierzających do ich zawłaszczenia.

§ 3. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może udzielać zezwoleń na łowienie żółwi dla celów naukowych, dydaktycznych lub hodowlanych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

18.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 14 listopada 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o Państwowej Radzie Ochrony Przyrody.

(Dz. U. R. P. z dnia 31 grudnia 1936 r. Nr. 94, poz. 660).

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 274) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się Państwową Radę Ochrony Przyrody, jako organ doradczy państwowych władz administracyjnych w sprawach ochrony przyrody, przedstawiający wnioski, wydający opinie i komunikujący spostrzeżenia.

§ 2. Państwowa Rada Ochrony Przyrody składa się z 20 do 30 członków, powołanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych spośród osób, których działalność naukowa, praktyczna lub społeczna daje rękojmię należytego prowadzenia prac w zakresie ochrony przyrody.

§ 3. Przewodniczącym Państwowej Rady Ochrony Przyrody jest Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który wyznacza spośród członków Rady zastępcę przewodniczącego. Zastępcy przewodniczącego przysługuje tytuł delegata Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do spraw ochrony przyrody.

§ 4. Państwowa Rada Ochrony Przyrody odbywa zjazdy zwyczajne i nadzwyczajne.

Zjazdy zwyczajne zwoływane są raz do roku, w pierwszym kwartale kalendarzowym, zjazdy nadzwyczajne w miarę potrzeby według uznania przewodniczącego Rady.

Uchwały zjazdów są ważne bez względu na liczbę obecnych członków Rady.

§ 5. Na zjazdach Państwowej Rady Ochrony Przyrody przewodniczy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub zastępca przewodniczącego Rady.

§ 6. W zwyczajnych zjazdach Państwowej Rady Ochrony Przyrody biorą udział przedstawiciele Ministerstw Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Rolnictwa i Reform Rolnych. Ponadto przewodniczący Rady zaprasza do udziału w zwyczajnym zjeździe Rady przedstawicieli Ministerstw: Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Komunikacji i Opieki Społecznej.

W razie potrzeby przewodniczący Rady może zaprosić na zjazd przedstawicieli innych zainteresowanych władz i urzędów administracji państwowej, delegatów instytucji naukowych i stowarzyszeń społecznych, przedstawicieli prasy oraz osoby, naukowo lub praktycznie zajmujące się sprawami ochrony przyrody.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych, przewidziane w rozporządzeniu, przejął Minister Administracji Publicznej, (odnośnie Ziem Odzyskanych — Minister Ziem Odzyskanych), kompetencje Ministra Spraw Wojskowych — Minister Obrony Narodowej, kompetencje Ministra Opieki Społecznej — Minister Pracy i Opieki Społecznej, kompetencje Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych pozostały częściowo przy tym Ministrze, częściowo zaś przejął je Minister Leśnictwa.

§ 7. Na zwyczajnych zjazdach Państwowej Rady Ochrony Przyrody przewodniczący Rady lub jego zastępca składa sprawozdanie z działalności Rady w ubiegłym okresie oraz przedstawia program jej prac na przyszłość.

§ 8. Na zjazdach swych Państwowa Rada Ochrony Przyrody może podejmować uchwały w sprawach, które przewodniczący zjazdu poda pod głosowanie.

W głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady.

W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

§ 9. Stale czynnymi organami Państwowej Rady Ochrony Przyrody są: Stały Wydział oddziały.

§ 10. Stały Wydział Państwowej Rady Ochrony Przyrody składa się z zastępcy przewodniczącego Rady, który jest przewodniczącym Wydziału i z przewodniczących poszczególnych oddziałów.

Przewodniczący Stałego Wydziału Rady może zapraszać w poczet członków Wydziału innych członków Rady, którym powierzono czynności, wykraczające poza zakres prac oddziałów.

§ 11. Siedzibą Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody jest miejsce stałego zamieszkania jego przewodniczącego.

§ 12. Do zakresu działania Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody należy czuwanie nad całokształtem prac w zakresie ochrony przyrody, a w szczególności:

a) przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawie rozporządzeń na podstawie art. 8, 9 i 10 ustawy o ochronie przyrody;
b) wydawanie opinii o projektach ustaw, rozporządzeń i zarządzeń, dotyczących ochrony przyrody i inicjatywa w tym zakresie;
c) powiadamianie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o skuteczności i celowości wydanych zarządzeń i rozporządzeń w zakresie ochrony przyrody;
d) przedstawianie wniosków w sprawie zwoływania zjazdów zwyczajnych i nadzwyczajnych Rady oraz przygotowanie materiałów na zjazdy;
e) wykonywanie uchwał zjazdów Rady i przygotowywanie sprawozdań z działalności Rady;
f) przedstawianie kandydatów na członków Rady, oraz udzielanie opinii o kandydatach na konserwatorów przyrody i kierowników rezerwatów i parków narodowych;
g) przedstawianie wniosków w sprawie tworzenia oddziałów Rady i komitetów ochrony przyrody, utworzonych na podstawie art. 14 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody;
h) inicjowanie badań naukowych w zakresie ochrony przyrody, zwłaszcza na obszarach parków narodowych i rezerwatów;
i) utrzymywanie łączności z naczelnymi władzami instytucji naukowych i stowarzyszeń społecznych w zakresie ochrony przyrody;
j) prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie ochrony przyrody;
k) udział w pracach międzynarodowych organizacji ochrony przyrody;
l) propaganda ochrony przyrody;
ł) kontrola działalności członków Rady, oddziałów i komitetów ochrony przyrody;
m) wykonywanie zleceń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w zakresie ochrony przyrody;
n) powierzanie poszczególnym członkom Rady, oddziałom lub za pośrednictwem oddziałów Rady, komitetom ochrony przyrody szczególnych zleceń w zakresie ochrony przyrody.

§ 13. Uchwały Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody zapadają zwyczajną większością głosów członków wydziału, obecnych na zebraniu. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Jeżeli uchwała Stałego Wydziału Rady, według zdania przewodniczącego Wydziału, jest sprzeczna z obowiązującymi przepisami lub przeciwna dobru sprawy może on wstrzymać jej wykonanie, przedstawiając równocześnie sprawę do rozstrzygnięcia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 14. Wykonawcą uchwał Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody jest jego przewodniczący.

§ 15. Zebranie Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody zwołuje jego przewodniczący przynajmniej raz na kwartał.

W zebraniach bierze udział przedstawiciel Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W miarę potrzeby mogą być zapraszani rzeczoznawcy i przedstawiciele innych zainteresowanych władz i urzędów administracji państwowej oraz instytucji naukowych lub społecznych.

Protokóły zebrań Stałego Wydziału jego przewodniczący przestawia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 16. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powołuje oddziały Państwowej Rady Ochrony Przyrody, oznaczając obszar, na którym rozciąga się działalność każdego oddziału.

Oddział składa się z członków Rady, posiadających miejsce stałego zamieszkania na obszarze, objętym działalnością tego oddziału.

Siedzibą oddziału jest miasto wyznaczone przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Na czele oddziału stoi jego przewodniczący powołany przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego spośród członków tego oddziału na czas trwania kadencji Rady.

§ 17. Do zakresu działania oddziałów Państwowej Rady Ochrony Przyrody należy:

a) przedstawianie państwowym władzom administracji ogólnej na obszarze, objętym działalnością oddziału, wniosków o wydanie zarządzeń na podstawie art. 5, 10 i 11 ustawy o ochronie przyrody lub innych ustaw i rozporządzeń, zawierających przepisy o ochronie przyrody;
b) powiadamianie Stałego Wydziału Rady o skuteczności i celowości wydanych zarządzeń i rozporządzeń w zakresie ochrony przyrody na obszarze, objętym działalnością danego oddziału;
c) inicjowanie tworzenia komitetów ochrony przyrody oraz udział w ich organizowaniu i pracach;
d) wykonywanie zleceń Stałego Wydziału Rady w zakresie ochrony przyrody;
e) składanie półrocznych sprawozdań Stałemu Wydziałowi Rady z działalności oddziału i komitetu ochrony przyrody.

§ 18. Zebrania oddziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody zwołuje jego przewodniczący przynajmniej raz na kwartał.

W zebraniach oddziału biorą udział konserwatorowie przyrody oraz przedstawiciele administracji lasów państwowych z obszaru objętego działalnością oddziału wyznaczeni przez właściwego dyrektora lasów państwowych.

Protokóły zebrań oddziału przesyła jego przewodniczący do wiadomości Stałego Wydziału Rady.

§ 19. Uchwały oddziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody zapadają zwyczajną większością głosów członków oddziału obecnych na zebraniu. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

§ 20. Kadencja Państwowej Rady Ochrony Przyrody trwa lat 6.

Czas trwania kadencji Rady zaczyna się i kończy z dniem 1 stycznia.

§ 21. Członkowie Państwowej Rady Ochrony Przyrody obowiązani są do uczestniczenia w zjazdach Rady, do czynnego udziału w pracach właściwego oddziału oraz do spełnienia wszelkich czynności w zakresie ochrony przyrody, powierzonych im przez zjazdy, Stały Wydział i właściwy oddział Rady.

§ 22. Jeżeli członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody zaniedbuje swoje obowiązki, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, na wniosek Stałego Wydziału Rady może skreślić go z listy członków Rady.

Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo uzupełniania składu osobowego Rady w czasie trwania kadencji.

§ 23. Na 6 miesięcy przed końcem kadencji Stały Wydział Państwowej Rady Ochrony Przyrody przedstawia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego listę kandydatów na członków nowej Rady.

§ 24. Po upływie kadencji członkowie Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody pełnią obowiązki nadal do chwili objęcia czynności przez następców i biorą udział na równi z nowymi członkami w najbliższym zjeździe Rady.

§ 25. Członkowie Państwowej Rady Ochrony Przyrody pełnią swe obowiązki honorowo z wyjątkiem przewodniczącego Stałego Wydziału Rady, który otrzymuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Członkowie Rady, którzy odbywają podróże w sprawach ochrony przyrody za zgodą przewodniczącego Stałego Wydziału Rady, otrzymują zwrot kosztów podróży oraz diety.

Członkowie Rady, będący funkcjonariuszami państwowymi, otrzymują zwrot kosztów podróży i diety według norm, przysługujących im z tytułu zajmowanego stanowiska służbowego, inni członkowie Rady, według norm ustalonych dla funkcjonariuszów państwowych, pobierających uposażenie według grupy V.

Ponadto przewodniczący Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody może przyznać zwrot kosztów podróży i diety osobom, odbywającym podróże w sprawach ochrony przyrody, a nie będącym członkami Rady, a mianowicie: funkcjonariuszom państwowym według norm, przysługujących im z tytułu zajmowanego stanowiska służbowego, innym osobom według norm ustalonych dla funkcjonariuszów państwowych, pobierających upasażenie według grupy VI.

§ 26. Wydatki związane z działalnością Państwowej Rady Ochrony Przyrody i jej organów, pokrywane są na wniosek przewodniczącego Stałego Wydziału Rady, z odpowiednich kredytów budżetowych Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 27. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

19.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 25 lutego 1937 r.

o Komitetach Ochrony Przyrody.

(Dz. U. R. P. z dnia 8 kwietnia 1937 r. Nr. 27, poz. 195) w brzmieniu uwzględniającym zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Oświaty z dnia 23 listopada 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr. 20/1947, poz. 81).

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 274) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się Komitety Ochrony Przyrody w Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Toruniu, Warszawie i Wrocławiu.

§ 2. Celem Komitetu Ochrony Przyrody jest popularyzowanie idei ochrony przyrody wśród społeczeństwa oraz popieranie poczynań władz, urzędów i instytucji państwowych i samorządowych oraz instytucji i organizacji społecznych w dziedzinie ochrony przyrody.

§ 3. W skład Komitetu Ochrony Przyrody wchodzą członkowie właściwego oddziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody, delegaci zaproszonych przez przewodniczącego Komitetu władz, urzędów i instytucji państwowych i samorządowych, instytucji naukowych i innych instytucji i organizacji społecznych oraz osoby zaproszone imiennie.

§ 4. Terenem działalności Komitetu Ochrony Przyrody jest obszar objęty działalnością odpowiedniego oddziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody, a mianowicie:

Komitet Ochrony Przyrody w Krakowie obejmuje swą działalnością obszar województw: krakowskiego, rzeszowskiego, śląskiego i kieleckiego.

Komitet Ochrony Przyrody w Lublinie obejmuje obszar województwa lubelskiego.

Komitet Ochrony Przyrody w Łodzi obejmuje obszar województwa łódzkiego oraz m. Łodzi.

Komitet Ochrony Przyrody w Poznaniu obejmuje obszar województw: poznańskiego i zachodnio-pomorskiego.

Komitet Ochrony Przyrody w Toruniu obejmuje obszar województw: gdańskiego i pomorskiego.

Komitet Ochrony Przyrody w Warszawie obejmuje obszar województw: białostockiego, mazurskiego i warszawskiego oraz m. st. Warszawę.

Komitet Ochrony Przyrody we Wrocławiu obejmuje obszar województwa wrocławskiego.

§ 5. Przewodniczącym Komitetu Ochrony Przyrody jest przewodniczący odpowiedniego oddziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

§ 6. Komitet Ochrony Przyrody wyłania ze swego grona Prezydium, w skład którego wchodzą członkowie właściwego oddziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz członkowie Komitetu, zaproszeni przez przewodniczącego.

§ 7. Do zadań Komitetu Ochrony Przyrody należy inicjowanie i popieranie wszelkich poczynań, mających na celu ochronę przyrody, a w szczególności:

a) współdziałanie z oddziałami Państwowej Rady Ochrony Przyrody w zakresie ochrony przyrody;
b) utrzymywanie łączności z instytucjami naukowymi i organizacjami społecznymi, mającymi na celu ochronę przyrody;
c) propagowanie idei ochrony przyrody;
d) sprawowanie opieki nad tworami przyrody, uznanymi za podlegające ochronie;
e) występowanie z inicjatywą wobec miejscowych władz, urzędów i instytucji państwowych i samorządowych w sprawie sposobów zabezpieczenia tworów przyrody, uznanych za podlegające ochronie.

§ 8. Komitet Ochrony Przyrody może w razie potrzeby wyłaniać komisje i powierzać im specjalne zadania w zakresie ochrony przyrody.

Do komisyj mogą być zapraszane osoby nie będące członkami Komitetu.

Regulamin prac komisyj podlega zatwierdzeniu właściwego oddziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

§ 9. Posiedzenia Komitetu Ochrony Przyrody odbywają się przynajmniej raz na kwartał.

Protokóły posiedzeń Komitetu przesyła jego przewodniczący Stałemu Wydziałowi Państwowej Rady Ochrony Przyrody w ciągu 10 dni od daty posiedzenia.

§ 10. Uchwały Komitetu Ochrony Przyrody są ważne bez względu na liczbę obecnych na posiedzeniu członków Komitetu.

Uchwały Komitetu zapadają zwyczajną większością głosów członków Komitetu, obecnych na posiedzeniu. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

§ 11. Wykonawcą uchwał Komtetu Ochrony Przyrody jest jego przewodniczący.

Jeżeli uchwała Komitetu, według zdania przewodniczącego, jest sprzeczna z obowiązującymi przepisami lub przeciwna interesom ochrony przyrody, może on wstrzymać jej wykonanie, przedstawiając równocześnie sprawę do rozstrzygnięcia Stałemu Wydziałowi Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

§ 12. Do wykonywania zadań wchodzących w zakres ochrony przyrody na określonym obszarze, Komitety Ochrony Przyrody powołują swych delegatów.

Delegatem Komitetu może być również miejscowa organizacja, mająca na celu ochronę przyrody.

Oszar objęty działalnością delegata w miarę możności powinien odpowiadać obszarowi powiatu.

Delegaci są powoływani na przeciąg lat trzech.

W razie uznania delegacji za zbędną lub w razie zaniedbywania przez delegata swych obowiązków, Komitet może delegata odwołać przed upływem okresu trzyletniego.

§ 13. Do zakresu działania delegata Komitetu Ochrony Przyrody należy:

a) wyszukiwanie zasługujących na ochronę tworów przyrody;
b) opiekowanie się tworami przyrody, uznanymi za podlegające ochronie, kontrolowanie ich stanu, zapobieganie niszczeniu i występowanie w tym celu z inicjatywą wobec miejscowych władz, urzędów i instytucji państwowych i samorządowych oraz właścicieli przedmiotów, podlegających ochronie;
c) prowadzenie propagandy idei ochrony przyrody wśród miejscowego społeczeństwa;
d) wykonywanie zleceń Komitetu w sprawach ochrony przyrody;
e) składanie Komitetowi co najmniej raz na kwartał sprawozdań ze swej działalności.

§ 14. Komitety używają pieczęci podłużnej z napisem: „Komitet Ochrony Przyrody w ...."

Delegaci używają pieczęci podłużnej z napisem: „Delegat Komitetu Ochrony Przyrody w ...."

§ 15. Członkowie Komitetów Ochrony Przyrody oraz delegaci tych Komitetów pełnią swe obowiązki honorowo.

§ 16. Wydatki, związane z działalnością Komitetów Ochrony Przyrody i delegatów, mogą być pokrywane z Funduszu Ochrony Przyrody, utworzonego na podstawie art. 15 ustawy z dnia 10 marca 1934 roku o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 274), lub też za zgodą przewodniczącego Stałego Wydziału Państwowej Rady Ochrony Przyrody, z odpowiednich kredytów budżetowych Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

20.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 12 października 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o uznaniu żubra za gatunek chroniony.

(Dz. U. R. P. z dnia 31 października 1938 r. Nr. 84, poz. 568).

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 274) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uznaje się żubra (Bison bonasus L.) za gatunek chroniony na całym obszarze Państwa.

§ 2. Zabrania się zabijania żubrów i wywożenia ich za granicę oraz na obszar Wolnego Miasta Gdańska.

Przepis o zakazie wywozu żubra na obszar b. Wolnego m. Gdańska stał się nieaktualny.

§ 3. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może udzielać zezwoleń na wywóz żubrów za granicę dla celów hodowlanych oraz na zabijanie żubrów niezdatnych do hodowli albo nieuleczalnie lub zakaźnie chorych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy mieszańców żubrzych (żubr i bizon, żubr i bydło stepowe itp.).

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

21.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 29 sierpnia 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i z Ministrem Leśnictwa w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin.

(Dz. U. R. P. z dnia 20 grudnia 1946 r. Nr. 70, poz. 384)

z uwzględnieniem sprostowania błędów, dokonanego obwieszczeniem Ministra Oświaty z dnia 14 kwietnia 1947 r. Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 207).

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 274) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niżej wyszczególnione dziko rosnące rośliny uznaje się za gatunki chronione na całym obszarze Państwa:

Drzewa:

1. Cis (Taxus boccata),
2. Limba (Pinus cembra),
3. Brzęk (Sorbus torminalis),
4. Brzoza ojcowska (Betula Oycoviensis).

Krzewy, krzewinki:

5. Wiśnia karłowata (Prunus fruticosa),
6. Wawrzynek wilczełyko i w. główkowy (Daphne mezereum i D. gneorum),
7. Bluszcz (Hedera helix),
8. Różanecznik żółty (Rhododendron flavum),
9. Modrzewnica północna (Andromeda calyculata).

Rośliny zielne:

10. Paproć — długosz królewski (Osmunda regalis),

11. Paproć — pióropusznik strusi (Onoclea struthiopteris),
12. Widłaki (Lycypodium) z wyjątkiem kłosów zarodnikowych wszystkie gatunki,
13. Lilia złotogłów (Lilium martagon),
14. Korona kostkowata (Fritillaria meleagris),
15. Śnieżyca wiosenna (Leucojum vernum) i przebiśnieg pospolity (Galanthus niwalis),
16. Szafran (Crocus scepusiensis),
17. Ostnice (Stipa pennata i S. capillata),
18. Storczykowate (Orchidaceae) z wyjątkiem pospolitych czerwono kwitnących gatunków, jak storczyk szerokolistny (Orchis latifolius) i storczyk krwisty (O. incarnatus),
19. Kosaćce (Iris) wszystkie gatunki z wyjątkiem kosaćca żółtego (Iris pseudoacorus),
20. Zawilec narcyzowy i zawilec zwyczajny (Anemone narcissiflora i A. silvestris),
21. Pełnik europejski i pełnik siedmiogrodzki (Trollius europaeus i T. transsilvanicus),
22. Sasanki (Pulsatilla) — wszystkie gatunki,
23. Miłek wiosenny (Adonis vernalis),
24. Rosiczka — okrągłolistna, długolistna i pośrednia (Drosera rotundifolia, longifolia i intermedia),
25. Kotewka — orzech wodny (Trapa natans),
26. Mikołajek nadmorski (Eryngium maritimum),
27. Goryczki — (Gentiana — wszystkie gatunki z wyjątkiem G. asclepiadea),
28. Szarotka (Leontopodium alpinum),
29. Dziewięćsił bezłodygowy i dziewięćsił popłocholistny (Carlina acaulis i C. onopordifolia).

§ 2. Zabrania się niszczenia, zrywania lub usuwania ze stanowisk (wykopywania) wymienionych w § 1 gatunków roślin chronionych oraz zbywania, nabywania, przenoszenia i wywożenia ich za granicę w stanie świeżym lub suszonym.

§ 3. Wojewoda po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody może udzielać zezwoleń na zbieranie i przenoszenie lub przesyłanie roślin chronionych dla celów naukowych, dydaktycznych i hodowlanych.

§ 4. Wyszczególnione w § 2 zakazy nie mają zastosowania do hodowanych w plantacjach i ogrodach gatunków roślin chronionych. Wojewoda może udzielać hodowcom tych roślin zezwolenia na przenoszenie, przesyłanie i sprzedawanie hodowanych roślin gatunków chronionych.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w zakresie unormowanym niniejszym rozporządzeniem.

22.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 21 kwietnia 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych o rejestrach tworów przyrody, uznanych za podlegające ochronie.

(Dz. U. R. P. z dnia 8 sierpnia 1947 r. Nr. 52, poz. 274).

Na podstawie art. 7 § 3 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 274) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się następujące rejestry tworów przyrody, które władza państwowa uznała za podlegające ochronie:
a) rejestr centralny, obejmujący twory przyrody na całym obszarze Państwa,
b) rejestry wojewódzkie, obejmujące twory przyrody, znajdujące się na obszarze poszczególnych województw.

§ 2. Rejestr centralny prowadzony jest przez Delegata Ministra Oświaty do Spraw Ochrony Przyrody, rejestry wojewódzkie — przez poszczególne urzędy wojewódzkie (Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i m. Łodzi).

§ 3. Rejestr centralny dzieli się na działy:
a) rezerwaty,
b) pomniki przyrody.

Rejestr centralny prowadzi się systemem kartotekowym z podziałem na województwa, powiaty i gminy.

Rejestr wojewódzki prowadzi się w formie księgi inwentarzowej. Księga inwentarzowa powinna być oprawiona i strony jej ponumerowane. Wpisy do rejestrów wojewódzkich należy dokonywać według chronologicznej kolejności wpływu. Do księgi inwentarzowej należy założyć skorowidz alfabetyczny.

§ 4. Rejestr centralny i rejestry wojewódzkie zawierają następujące rubryki:
1) numer porządkowy rejestru wojewódzkiego,
2) datę i numer prawomocnego zarządzenia o uznaniu tworu przyrody za podlegający ochronie oraz nazwę władzy, która zarządzenie wydała,
3) określenie tworu przyrody oraz ewentualnie jego nazwę,
4) określenie położenia tworu przyrody (województwo, powiat, gmina, gromada, miejscowość, bliższe określenie położenia, liczba parceli katastralnej, numer mapy hipotecznej; na obszarze lasów państwowych: nadleśnictwo, leśnictwo i numer oddziału lasu),
5) opis tworu przyrody, nadto jego obszar, wymiary, stan zachowania,
6) imię, nazwisko i adres właściciela tworu przyrody (ewent. własność państwowa).

7) spis literatury, dotyczącej tworu przyrody,

8) uwagi.

§ 5. Wszelkie zmiany, dotyczące danego tworu przyrody, notuje się w odpowiednich rubrykach rejestru.

§ 6. Wpis do rejestru następuje po uprawomocnieniu się zarządzenia, uznającego dany przedmiot za twór przyrody, podlegający ochronie.

Skreślenie z rejestru następuje na podstawie zarządzenia uchylającego ochronę, wydanego po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

§ 7. Każdy wpis lub skreślenie w rejestrze wojewódzkim powinno być w przeciągu 7 dni przesłane w odpisie do rejestru centralnego.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zakłady Graficzne „Dźwignia", Warszawa, Widok 24. B-40203